

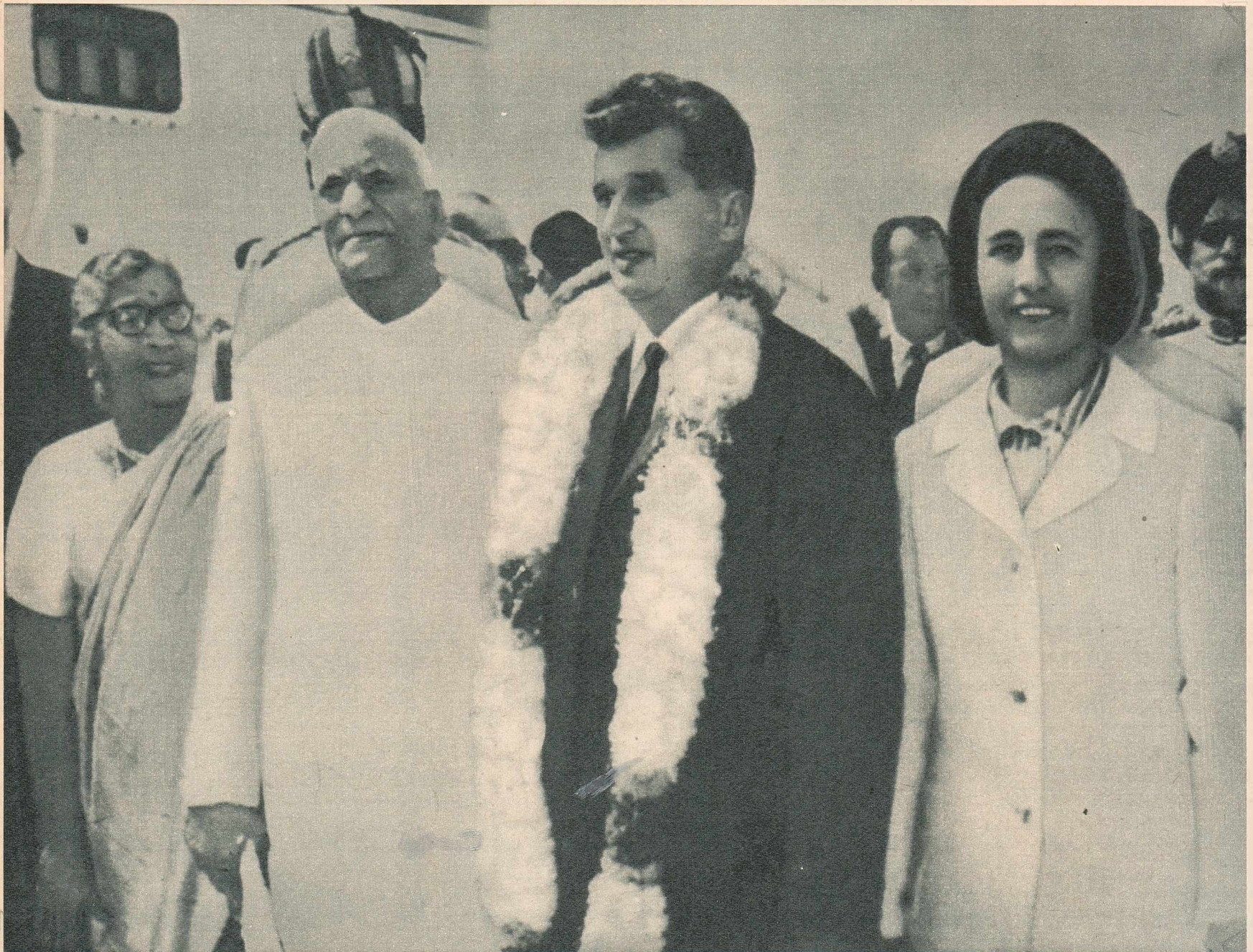
43
'69

FLACĂRA

ANUL XVIII
NR. 751
18 OCTOMBRIE 1969

VIZITA TOVARĂȘILOR NICOLAE CEAUȘESCU ȘI ION GHEORGHE MAURER ÎN INDIA

La invitația președintelui Republicii India, Varahagiri Venkata Giri, și a primului ministru al Indiei, Indira Gandhi, Nicolae Ceaușescu, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, împreună cu soția, Elena Ceaușescu, și Ion Gheorghe Maurer, președintele Consiliului de Miniștri, împreună cu soția, Elena Maurer, au făcut în această săptămână o vizită oficială în India. Căldura, cordialitatea arătate pretutindeni înalților oaspeți români, atât de persoanele oficiale cât și de populație, au oglindit elocvent sentimentele de stimă și prietenie ce leagă popoarele română și indian, dorința unei mai bune cunoașteri și colaborări între România și India.

«Vizita noastră aici — a arătat președintele Nicolae Ceaușescu în cuvântarea pe care a rostit-o la Adunarea populară de la Fortul Roșu — este o expresie a bunelor relații care

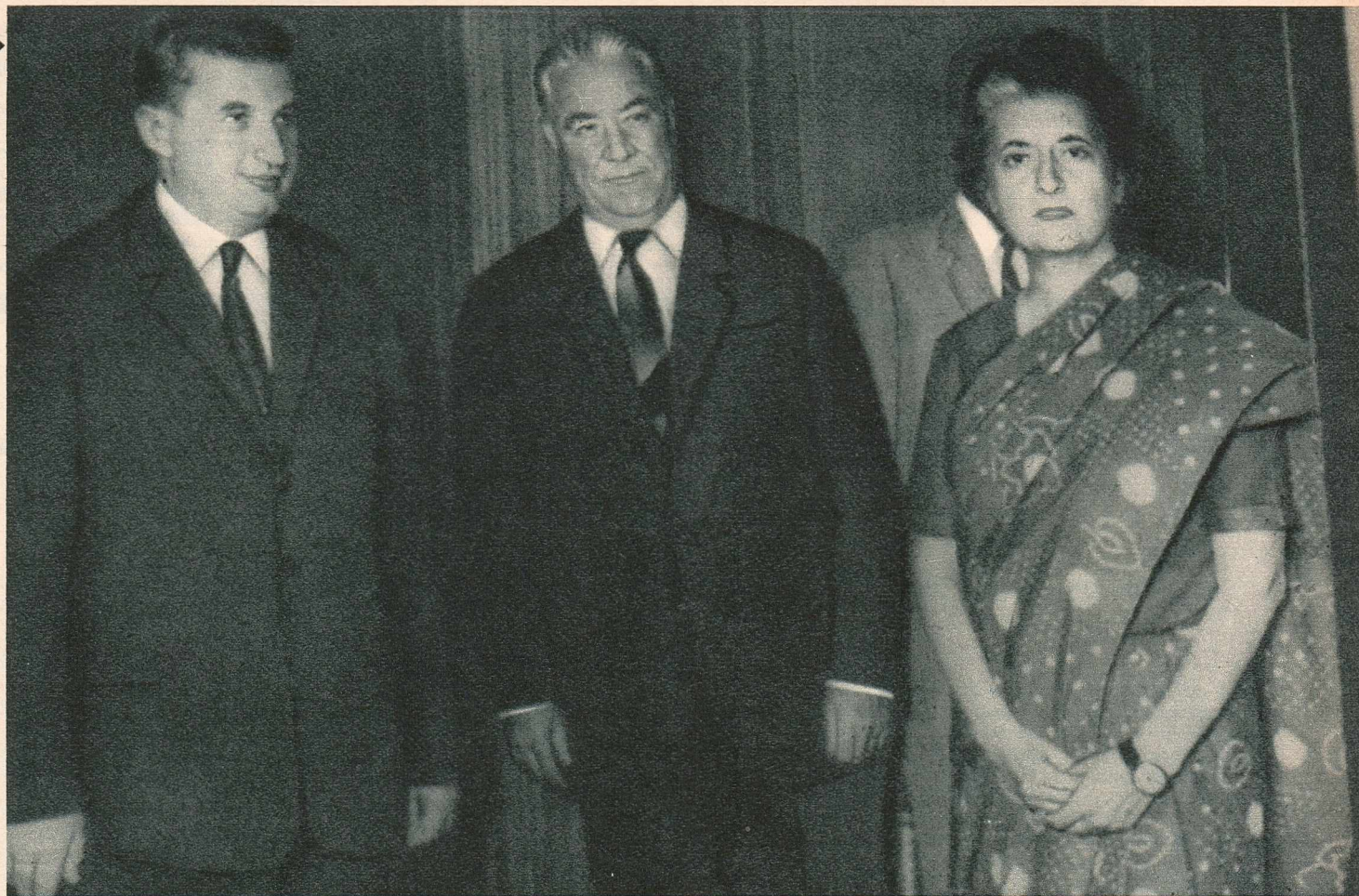
există și se dezvoltă între țările noastre, a dorinței popoarelor română și indian de a intensifica și mai mult colaborarea reciproc avantajoasă — pe tărîm economic, științific, tehnic, cultural — de a conlucra în sfera politicii internaționale pentru promovarea cauzei destinderii, a înțelegerii și păcii între popoare».

Zilele petrecute de conducătorii de stat ai României și de persoanele oficiale care îi însoțesc pe străvechiul pămînt indian, vizitele făcute și contactele stabilite cu acest prilej au reprezentat — așa cum s-a subliniat și cu prilejul convorbirilor oficiale româno-indiene — momente însemnate în dezvoltarea relațiilor dintre cele două state și popoare, au constituit încă un exemplu de realizare în practică a principiilor coexistenței pașnice între țări cu orinduirii sociale diferite.

La sosirea pe aeroportul din Delhi, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, și soția sînt întîmpinați de Varahagiri Venkata Giri, președintele Republicii India.

Cu prilejul vizitei la «Rajghat», mausoleul ridicat în memoria lui Mahatma Gandhi, pe soclul monumentului funerar al marelui gînditor și om politic indian a fost depusă o coroană de flori din partea președintelui Nicolae Ceaușescu și a premierului Ion Gheorghe Maurer.

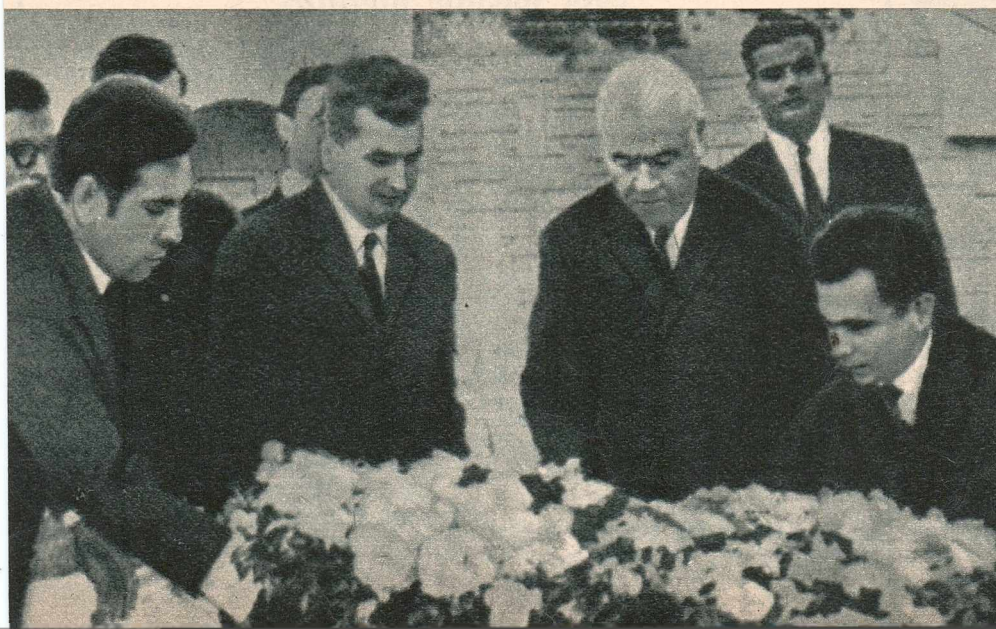
Tovarășii Nicolae Ceașescu și Ion Gheorghie Maurer împreună cu primul ministru al Indiei, Indira Gandhi, la Palatul prezidențial «Rashtrapati Bhavan», unde au avut loc convorbirile oficiale româno-indiene.

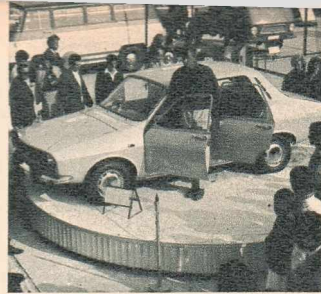
Pe străzile capitalei indiene, tovarășul Nicolae Ceașescu răspunde aclamațiilor mulțimii.

La Institutul indian de cercetări agricole.

REPORTAJ DE ȘAPTE ZILE

COPERTA NOASTRĂ

Dacia 1300 — vedetă incontestabilă a Expoziției realizărilor economiei naționale.

Fotografie de S. STEINER

Prezentarea artistică:
Alexandru FRANCISC

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Școlii 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12. Of. 33
Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Școlii».

ULTIMUL EFORT - EFORTUL HOTĂRÎTOR

— În aceste zile lucrările agricole de toamnă trebuie încheiate —

Au mai rămas numai câteva zile din perioada optimă în care se poate însămînța grâul. Cei care vor depăși data de 20 octombrie riscă să piardă din recolta anului viitor sute de kilograme grâu la hectar. Recomandările făcute pe baza cercetărilor științifice întreprinse au ajuns și în județele Alba, Cluj, Covasna, Hunedoara, Sibiu, zonă în care trebuie să se obțină anul viitor o producție de grâu cu 500 kg mai mare la ha decît în 1969. Și tocmai în această zonă însămînțatul este întîrziat.

Toamna a intrat în toate drepturile ei, dar pe cîmp mai sînt cartofi neculeși, mari suprafețe de porumb nerecoltate. Mii de hectare cultivate cu porumb își așteaptă dezolant stăpînii în județele Bistrița-Năsăud, Brașov, Cluj, Covasna, Harghita, Mureș, Sălaj și Sibiu. Explicația acestei situații trebuie căutată în proasta organizare a muncii. Cu toate îndemnulurile și apelurile nu s-a înțeles pretutindeni că lucrările agricole de sezon pot fi scoase din impas numai dacă fiecare om, fiecare tractor se angrenează, fără rezerve, în mecanismul campaniei. Sînt consilii comunale care țin oamenii la reparatul șoselei în loc să-i mobilizeze la recoltat. Sînt brigadieri care se scoală ca boierii, în timp ce cooperatorii pierd timpul la marginea tarlalelor. Sînt tractoriști care își plimbă mașinile la nunți și lucrări particulare. În sfîrșit, sînt specialiști care în aceste zile hotărîtoare fac naveta sau își vîd liniștiți de treburi prin birouri.

Iată numai cîteva exemple. Deși s-au dat asigurări că mijloacele mecanice au fost repartizate și organizate judicios, în județul Mureș multe au stat nefolo-

site. Numai în zilele de 6-8 octombrie, circa 100 tractoare n-au lucrat în pofida faptului că mii de hectare sînt rămase neînsămînțate. Mijloacele de transport sînt folosite după bunul plac al unor factori iresponsabili. Președintele C.A.P.-Deda trimite un autocamion cu cooperatori la oraș, după treburi, iar ing. Vaida Geza, din același județ, imobilizează un autocamion la nunta din comuna Hetiur. În timp ce recolta putrezește pe cîmp, cooperatorii din comunele Mindra, Recea, Lisa — jud. Mureș, își fac de lucru în oraș sau pe loturile personale. Cum se mai poate vorbi de organizare, tovarăși din Direcția agricolă și Uniunea județeană a C.A.P.-Mureș?

Rămăs în urmă este și județul Alba. Este și explicabil, dacă zeci de tractoare sînt zilnic imobilizate din cauza defecțuoasei organizări a muncii și lipsei de răspundere a organelor locale. La C.A.P.-Rarău tractoarele sînt folosite cu totul sub posibilități din cauza președintelui și a inginerului care vin tîrziu la lucru. Alte tractoare stau aici din cauza lipsei de tractoriști. De ce s-au trimis tractoare fără tractoriști? Și de ce tractoriștii care deservesc cooperativa din Drașon, județul Alba, au fost lăsați să plece la nunta cînd lucrările agricole sînt întîrziate?

Învățămintele din această toamnă nu trebuie să se soldeze doar cu concluzii în dările de seamă. Cei răspunzători de proasta organizare a muncii în unitățile agricole, de pierderea sau deprecierea recoltei să fie în mod exemplar sancționați.

Gheorghe BĂLĂCIOIU

Iată-ne în pragul încheierii campaniei agricole de toamnă. La C.A.P. Nălbant, jud. Tulcea, lucrările de pregătire a terenului sînt pe sfîrșite.

03

Au mai rămas numai două luni pînă la sfîrșitul anului, pînă la data la care în toate întreprinderile sarcinile de plan trebuie îndeplinite la toți indicii. De aceea, acolo unde se semnalează încă rămîineri în urmă, este necesară adoptarea unor măsuri eficiente, în așa fel încît industria noastră să cunoască creșterile prevăzute, planificate.

În acest sens a fost formulată și întrebarea noastră adresată unor conducători de întreprinderi:

— Ce ați întreprins în vederea recuperării rămîinerilor în urmă la realizarea planului de producție?

Ne răspund:

Tov. Alexandru HEINRICH, director general al Grupului de uzine din Craiova:

1. Înainte de toate s-au stabilit la nivel de conducere programe speciale de colaborare care să asigure recuperarea restanțelor de la partenerii noștri pentru producția anului în curs. 2. S-au făcut programe detaliate de fabricație

pînă la nivel de ateliere pentru întreg volumul de producție care a rămas de executat pînă la sfîrșitul anului curent. 3. La punctele strangulate au fost detașate cele mai bune cadre de specialiști ai uzinei pentru a ajuta la rezolvarea operativă a deficiențelor. 4. Se urmărește de către membrii biroului executiv al grupului de uzine realizarea sarcinilor zilnice pe schimburi la punctele dificile. Precizez că acestea sînt doar cîteva din măsurile mult mai ample care vizează desfășurarea în condiții optime a procesului de producție din uzina noastră.

Tov. Ion POPESCU, Biroul org. P.C.R., Șantierul de construcții navale Turnu Severin:

În cadrul șantierului naval Turnu Severin se întreprind o serie de acțiuni menite să elimine strangulările în producție determinate de unele necorelații între secții. S-au întocmit grafice de lucrări pentru fiecare produs în parte. Recent, prin transferul unei macarale, se înregistrează o creștere a productivității muncii în sectorul de armare a vaselor. La aceasta se adaugă noi măsuri privind îmbunătățirea organizării tuturor locurilor de muncă.

sala pașilor pierduți

LA CIRC, în Roman, Ion Moraru s-a trezit cu o mîină străină în buzunar. Mare i-a fost uimirea, deoarece prestidigitatorii abia se pregăteau să intre în arenă. Cînd colo, mîina era a lui Ion Hondor, care încerca să-i subtilizeze portofelul. Darea în spectacol s-a făcut în seara de 8 octombrie a.c.

UN SALT APROAPE MORTAL a efectuat acrobatul amator Dumitru Mureș de pe acoperișul unui vagon pînă lîngă calea ferată. În timpul călătoriei clandestine, s-a luat la bătaie cu colegul său de contravenție Ion Dragomir din comuna Vidra-Ilfov. Ferindu-se de el, a sărit în plin mers de la înălțimea amintită, rupîndu-și picioarele.

ÎN AȘTEPTAREA UNUI MAESTRU, mai multe stele fără nume, dar și fără

strălucire, au căzut victime escrocului, Nicolae Văcescu zis Napoleon. El acosta tinere pe străzile Capitalei, cărora li se prezenta regizor la televiziune. S-au găsit amatoare să-l însoțească, de la prima vedere, acasă, în speranța distribuirii într-un rol. Erau violate și jefuite. Acum, peste faptele falsului regizor a căzut cortina grea, cu gratii.

NICI PRINTR-O SCAMATORIE nu ar fi reușit Nicolae Crăiescu să obțină 4 vagoane de fier. Cu toate acestea, pe numele lui a întocmit șeful Depozitului I.C.M. din Orșova, N. Ciungu, actele de achiziționarea deșeurilor metalice, deși era evident că valoarea lor (20 000) trebuia achitată șantierului «Porțile de Fier». Sînt cercetați în stare de arest la Secția de miliție-Gura Văii.

A. SERGIU

Zilele trecute un grup de studenți ai Facultății de limbă și literatură română din București a vizitat Mărțișorul. Când învață să zboare, rîndunelele își aleg creanga pe care vor să poposească...

argheziană

Cad frunzele, ca o ninsoare leneșă și întârziată, peste mormîntul Poetului. Altfel totul ar părea încremenit, veșnic, ca un vers bine ticluit. Lacrimile nu mă ascultă. Viețile fără sfîrșit nu mă îndușează, fiindcă ar însemna să nu cred în înviolatele primăveri și în tîria pietrei.

Vine o vreme — oricît de în toamnă — a împlinirilor. Alături de rămășițele poetului, pămînt întors pămîntului, ca ultim prinos ce-l poți aduce celui ce te-a hrănit, gătește pentru o iarnă lungă, se odihnesc albinele unui stup. Nu e nici o zăbavă și nici o neliniște, crengile pomilor pot seca și pot flămînzii după sîngele pămîntului, dar albinele nu au a se teme de vreme. Praful a început să se așeze peste cărțile îngălbenite, voci nechemate s-au săturat de slova călcată cu dibăcie, dar anii pot trece oricum peste Mărțișor. Poetul și-a zidit lăcașul de veci

dincolo de pămînt și dincolo de ceruri. Dincolo de modă, și dincolo de gust. Hrana a fost smulsă din frunza de cireș, din floarea iubitoare de soare și strînsă între cei patru pereți ai tronului. Nimeni n-are atîta zahăr dulce și atîta venin cît o albină. Numai nucul de la căpătîi a mai putut stringe atîta amar în frunză și atîta voluptate în fruct.

La Mărțișor e toamnă. Toamnă și liniște. Pămîntul se odihnește. După lava vulcanică a primului zeu născut din spuma mării și din lucaefăr, geniul neamului s-a mai zvircolit o dată și a născut din adîncul pămîntului și din credința în lumină un alt Mare al cuvîntului.

Biņecuvîntat între neamurile iubitoare de viers e neamul acesta.

Petre ANGHEL

încă un trofeu pentru maria slătinaru

Participînd la cea de-a XVI-a ediție a Concursului internațional de la Hertegenbosch, soprana Maria Slătinaru, solistă a Operei române din București, a obținut Premiul I și Premiul orașului Hertegenbosch.

Ea mai deține al doilea Mare Premiu al Concursului internațional de la Toulouse și distincțiile obținute la concursurile internaționale «George Enescu» și «P.I. Ceaikovski».

Maria Slătinaru este un produs al acelor pepiniere de talente care sînt

școlile populare de artă create în ultimele două decenii în toate orașele reședință de județ. După terminarea unei astfel de școli la Iași, ea a continuat studiile muzicale la Conservatorul «George Enescu» din același oraș, terminîndu-le anul acesta la Conservatorul din București. Angajată la Opera română, își va face debutul scenic în rolul Elisabetei din «Don Carlos» de Verdi. De asemenea, alte roluri o așteaptă în cursul viitoarei stagiuni.

Claudiu MIHAIL

meseria de arhitect, un monopol al capitalei?

Goana după «buletin de București», refuzul sau preschimbarea ordinului de repartitie, lupta «pasionantă» pentru obținerea «negației» sau a cererii de transfer reprezintă o atitudine cu totul reprobabilă.

Dezertorii de la datorie — au remarcat pe bună dreptate autorii anchetei «Inteligența — cea mai de preț investiție», apărută în «Flacăra» nr. 42 — nu urmăresc altceva decît o viață ușoară, fără bătaie de cap, la adăpostul mult rîvnitei fațade sociale.

Prin specificul meseriei — sînt inginer constructor de peste 20 de ani, perioadă în care am colindat aproape toate județele țării — am avut numeroase ocazii de a conlucra cu arhitecții și proiectanții D.S.A.P.C.-urilor din țară. În foarte multe locuri am întîlnit aceeași situație regretabilă: lipsa acută de cadre specializate, de arhitecți în cazul de față, de oameni absolut trebuincioși orașului și județului respectiv. La Suceava, Vaslui, Baia Mare, Focșani, Pitești, numeroase posturi vacante, ocupate temporar sau înlocuite cu nespecialiști, cu ingineri-constructori în cele mai frecvente cazuri.

La Suceava (locul unde s-a desfășurat ancheta «Flacării») l-am cunoscut pe arhitectul Ionel Gheorghe tocmai cînd se pregătea să o steargă din oraș. Au trecut 2 sau 3 ani de atunci și mă întreb dacă postul găsit în Capitală i-a dat mult mai mari satisfacții decît cel obținut legal, prin repartitie la Suceava.

La Cluj l-am cunoscut pe arhitectul Ioan Abrudan, care prin ajutorul unui mariaj de circumstanță (ulterior a divorțat) și-a aflat o slujbuleț în București. L-am întîlnit deunăzi pe un bulevard al Capitalei. Mi-a mărturisit cu cinism că în ultimii trei ani n-a proiectat o colibă, dar, mă rog, e altceva să-ți petreci viața în București.

Am întîlnit însă și oameni devotați

trup și suflet meseriei. Și nu pușini. Iată cîteva nume:

La Suceava, soții Maria și Nicolae Porumbescu, bucureșteni get-beget, care au cerut «transfer» pentru această localitate, tocmai pentru a face meserie într-un oraș în plină dezvoltare. Rezultatul final: Suceava se mîndrește cu numeroase construcții remarcabile, proiectate de cei doi arhitecți.

La D.S.A.P.C.-ul din Constanța i-am cunoscut pe soții Lidia și Mircea Anania, autorii unor cunoscute realizări edilitare ridicate în ultimii ani la Constanța, Eforie-Nord, Mangalia. Cei doi arhitecți au cerut să lucreze la Constanța, după ani buni petrecuți în Capitală, unde au casă proprietate personală și, vorba aia, legături trainice, prieteni, viață confortabilă etc.

Și o cunoștință mai recentă: arhitectul I. Tănăsescu care, după ce a absolvit cu media 10 institutul și a fost repartizat la «Proiect-București», s-a mutat la Constanța din aceleași motive: «Doresc să-mi practic meseria, nu să obțin o sinecură în Capitală».

De ce nu urmați asemenea exemple, tovarășii? Talentul se împlinește, tainele profesiei se dezleagă, meseria se învață acum, în anii juneției, și nu mai tîrziu. Sînt întru totul îndreptățite, în acest sens, cuvintele tovarășului Ceaușescu: «În timp ce în unele întreprinderi, pe unele șantiere de construcție se resimte lipsa brațelor de muncă, a specialiștilor — din care cauză multe utilaje moderne lucrează cu capacitate redusă — în birouri, în ministere, într-o serie de instituții centrale și locale se află un mare număr de specialiști și funcționari a căror muncă este prea puțin productivă pentru societatea noastră. Este timpul să punem capăt acestor stări de lucruri».

Gheorghe CHERECHEȘ
inginer-constructor

Pentru toți iubitorii sportului cu balonul rotund victoria fotbalistilor noștri reputată față de reprezentativa portugheză a constituit un eveniment absolut remarcabil. Tot ce a fost de discutat, analizat și comentat, s-a consumat de-a lungul întregii săptămîni.

Biletele pentru Mexic — ca să folosim un termen la modă — sînt mai aproape ca oricînd de buzunarele jucătorilor noștri. Dar pentru

aceasta mai avem un hop. Meciu cu Grecia. Oricum, el trebuie privit cu toată seriozitatea.

Și pentru a nu fi criticați de posteritatea sportivă că nu ne-am făcut datoria față de excepționala victorie de duminică, publicăm 6 fotografii reprezentînd tot atîtea momente din marea bătălie pentru Mexic '70. Explicațiile socotim că nu mai sînt necesare.

Fotografii de S. STEINER

TRIMESTRUL RĂSPUNDERILOR

Am intrat în cel de-al IV-lea trimestru al anului. Pretutindeni, în toate compartimentele vieții economice, colectivele de muncă se recomandă printr-o activitate neobosită, printr-o sensibilă accelerare a ritmului de lucru, prin eforturi menite să ducă la îndeplinirea ritmică, la toți indicatorii, a planului de stat. În aceste zile bătălia împotriva timpilor morți, efortul și îndatorirea de a recupera rămănerile în urmă, respectarea riguroasă a disciplinei de producție și onorarea obligațiilor contractuale în concordanță strictă cu termenele planificate — reprezintă sarcinile și datoria de onoare ale tuturor colectivelor de muncitori, ingineri și tehnicieni. În paginile de față prezentăm cititorilor noștri câteva aspecte actuale ale activității întreprinderilor în acest ultim trimestru.

POPAS LA O UZINĂ NOUĂ

La «Automatica», prin eforturile întregului colectiv de muncitori, tehnicieni și ingineri preocupati de o mai bună organizare a producției și a muncii, planul producției globale a fost îndeplinit pe primele nouă luni ale anului în proporție de 101,1 la sută, ceea ce reprezintă o creștere cu 23,2 la sută față de anul trecut. Planul producției-marfă vândute și încasate, îndeplinit în întregime, prezintă un spor de 33,9 la sută față de perioada corespunzătoare a anului 1968, iar indicii de productivitate a crescut în medie cu 6,70 la sută în primele nouă luni și cu 10 la sută în ultimul trimestru.

Rezultatele de mai sus dovedesc activitatea pozitivă a comitetului de direcție și eficiența măsurilor luate în îmbunătățirea

activității de planificare și urmărire a producției, în asigurarea aprovizionărilor cu materiale. În vederea unei cit mai sigure cointeresări materiale s-a extins munca în acord și s-a urmărit permanent îmbunătățirea normelor și normativelor. O contribuție însemnată în realizarea productivității muncii a avut-o și înzestrarea tehnică corespunzătoare cu scule, dispozitive și unelte.

Conducerea uzinei a asigurat documentația și coordonarea lucrărilor de investiții având ca obiectiv punerea în funcțiune a capacităților de producție din hala de montaj și e preocupată de pe acum de avizarea studiilor de dezvoltare în perspectivă a unor capacități de producție necesare construcției de panouri pînă în anul 1975.

MELADUR, MODUL, SERIGRAFIE...

Titlul de mai sus include trei noțiuni diferite din punct de vedere al conținutului lor, dar care se întîlnesc totuși pe o coordonată comună: sînt incluse în nomenclatorul de producție al Complexului pentru industrializare a lemnului C.I.L.-Pipera. «Meladurul» este o specie de placă melaminată folosită la acoperirea panourilor din care se confecționează diferite sortimente de mobilier. «Modul» este denumirea unei garnituri complexe de bucătărie produse la Pipera și foarte apreciată de cumpărători pentru estetica și înaltul grad de funcționalitate pe care-l prezintă. În sfîrșit, «serigrafia» reprezintă nu un nou sortiment, ci tehnica transpunerii pe plăcile melaminate a unor desene sau texte.

Bineînțeles că producția modernă întreprinderi din nord-estul Capitalei este departe de a se limita la cele de mai sus. Am ținut însă să le menționăm în mod special, ca avînd adevărată valoare de simbol pentru scoaterea în evidență a caracterului nou — chiar inedit în peisajul industriei lemnului la noi — a producției C.I.L.-Pipera.

Să vedem însă și felul în care întreprinderea își îndeplinește sarcinile de plan. La încheierea celui de-al treilea trimestru al anului, inimosul colectiv de la Pipera a putut raporta o serie de cifre îmbucurătoare: planul producției globale pe primele nouă luni ale anului a fost îndeplinit în proporție de 101,3 la sută, cel al producției-marfă în aceeași proporție, al producției-marfă vîndute și încasate în proporție de 100,5 la sută, iar cel al productivității muncii, de asemeni în proporție de 100,5 la sută.

Dintre căile parcurse pentru atingerea acestor rezultate, le menționăm pe cele legate de introducerea unor noi tehnologii, mai avansate, cum a fost cea de la linia de emailare a plăcilor înobilate, care a permis

sporirea producției cu 20 la sută, astfel că pînă la sfîrșitul anului se prevede un spor de circa 400 000 mp plăci.

Rezultatele pozitive dobîndite de colectivul acestei unități nu au fost însă obținute fără greutate. De pildă, producția a avut mult de suferit din cauza lipsei de cadre calificate. Pentru rezolvarea problemei s-au organizat, începînd din luna februarie a acestui an, cursuri cu o durată de 6-8 luni la care au participat 200 de muncitori ce au fost calificați ca timplari, împregnatori, presatori și emailatori de plăci fibrolemnoase. Alți 1 200 de muncitori au participat la activitatea celor opt cercuri de ridicare a calificării. Calificarea și perfecționarea calificării muncitorilor au permis în ultimă instanță acoperirea necesarului de cadre reclamat la începutul anului.

De asemeni C.I.L.-Pipera a avut — și mai are încă — de biruit o serie de greutăți în aprovizionare; în același timp însă, unele materiale, în valoare de 1,5 milioane lei, s-au aflat în stocuri supranormative. S-au înregistrat totodată deficiențe și pe linia desfacerii unor produse (plăcile meladur, garniturile de bucătărie ș.a.), fapt ce explică și diferența de aproape un procent dintre producția-marfă realizată, pe de o parte, și cea vîndută și încasată, pe de alta.

Adunarea generală a salariilor complexului, care a avut loc în urmă cu câteva săptămîni, a analizat aceste deficiențe — ca și altele, pe care nu le-am mai amintit aci — preconizînd o serie de măsuri care să ducă la lichidarea lor. Îndeplinirea acestor măsuri este cu atît mai importantă cu cît sarcinile de plan pe 1970 cresc și mai mult: cu 7,3 la sută la producția globală, cu 7,7 la sută la producția-marfă (creșteri mari în ce privește producția pentru export) și nu mai puțin de 8,4 la sută la productivitatea muncii. Sarcini grele, desigur, dar C.I.L.-Pipera le poate îndeplini.

sută, datorită nerealizării principalelor sortimente ce au totalizat o restanță în valoare de 30 milioane lei. Din analiza modului în care a fost îndeplinit planul pe sortimente rezultă că din 12 sortimente, 8 nu au fost realizate integral. Obiectivul «Cazan de aburi industrial» nu s-a îndeplinit datorită nefinalizării a patru cazane din lipsa armăturilor din fontă și bronz. Utilajele tehnologice pentru industria chimică și prelucrarea țiteiului nu s-au realizat decît în proporție de 23,7 la sută deoarece nu s-au asigurat din vreme muncitorii necesari calificați în meseriile de prelucrări mecanice, lăcătuși montori, cazangii etc. Deși au fost angajați elevii-ucenici absolvenți ai anului II al școlii profesionale, care continuă anul III la cursurile serale, aceștia nu sînt încă suficient de pregătiți profesional pentru executarea utilajelor cu complexitate deosebită, echipate cu mecanisme fine.

Structura planului la acest sortiment în perioada respectivă a fost total necorespunzătoare, deoarece a fost formată din produse mici, care nu se pretează la utilajele și instalațiile din cazangeria grea. Uzina a fost obligată să contracteze asemenea comenzi refuzate de alte întreprinderi și datorită faptului că atunci cînd s-au contractat utilaje pentru anul 1969 se găsea cu planul anual neacoperit.

Neîndeplinirea planului se datorește și lansării cu întîrziere în fabricație, neasigurării la timp a locurilor de muncă, precum și neurmării sistematice a fluxului de producție, încălcării disciplinei de producție. Sortimentul «piese brut forjate și matrițate» nu s-a realizat deoarece o parte din beneficiari n-au depus materialele necesare pentru forjare la dispoziția uzinei conform termenelor contractate. Din această cauză s-a solicitat reducerea planului. Uzina mecanică-Sibiu, Uzina «Vulcan»-București, deși încheiaseră contracte, n-au depus materialele la timp și la sfîrșitul trimestrelor au anunțat că renunță la cota planificată.

S-au semnalat numeroase deficiențe în organizarea producției, îndeosebi în conducerea secțiilor. Nu s-a asigurat formarea cadrelor de conducere, s-au promovat în diverse funcții ingineri bine intenționați,

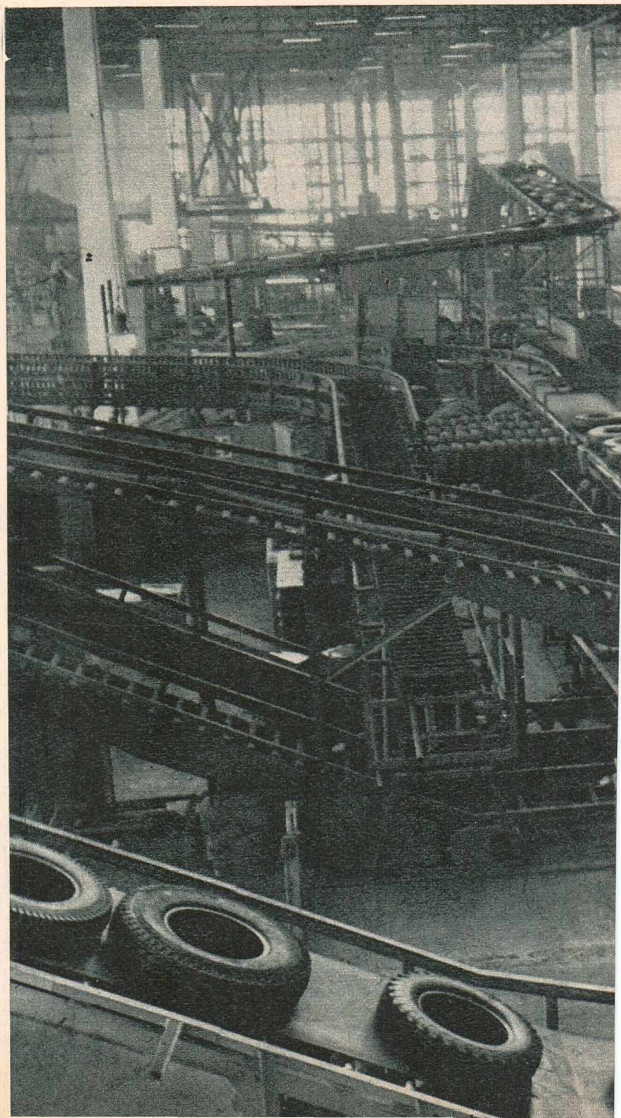
dar fără experiența necesară, neformați îndeajuns. În fața acestei situații conducerea uzinei a trecut la o analiză amănunțită care să-i permită stabilirea măsurilor optime menite să ducă la îndeplinirea integrală a planului pe 1969. La produsele necesare liniei de amoniac de la Tg. Mureș și liniei de acid sulfuric de la Valea Călugărească, care însumează peste 3 600 tone și care se repetă ca execuție în uzină, se vor asigura colaborările și piesele prelucrate înainte de luna în care sînt programate ca producție-marfă. Atît la acest obiectiv, cît și la celelalte s-au stabilit termene fixe și factorii de conducere care vor răspunde de buna organizare și îndeplinire a sarcinilor. Pentru restul produselor de utilaj chimic (circa 7 400 tone) se va acorda o atenție deosebită pregătirii fabricației din timp, precum și asigurării tehnico-materiale, astfel ca în programele de producție lunare să se introducă numai comenzile care sînt complet pregătite.

O atenție deosebită trebuie să se acorde utilajelor necesare obiectivelor cu punere în funcțiune în anul acesta. Comitetul de direcție a luat măsuri pentru lansarea comenzilor în secțiile de producție cu cel puțin 30 de zile înainte de începerea lor, iar pentru fabricația de vagoane s-au hotărît măsurile de creștere a decalajului la prelucrările mecanice cu o lună de zile, urmînd ca după aceasta operația reperelor să se facă pe loturi optime, lucru care va duce la creșterea productivității muncii. Tot în scopul creșterii productivității muncii precum și a îmbunătățirii calității produselor se vor lua măsuri urgente de specializare a muncitorilor prelucrători pe grupe de repere.

În vederea măririi capacității de prelucrări mecanice se va amplasa secția mecanică a vagoanelor-cisternă pe o altă plată formă.

Îndeplinirea în bune condițiuni și în cel mai scurt timp a obiectivelor de mai sus precum și urmărirea atentă și susținută procesului de producție pot duce la recuperarea rămănerilor în urmă și la îndeplinirea planului anual, lucru absolut necesar și obligatoriu.

Am fi dorit să întîlnim această imagine și în noile hale de fabricație ale uzinei «Danubiana». Din păcate, lucrările pentru extinderea întreprinderii (proiectată să producă anual alte 500 000 anvelope) se află în mare întîrziere, planul de investiții pe 1969 fiind realizat doar în proporție de 60 la sută.

RECUPERAREA ÎNTÎRZIERILOR ESTE POSIBILĂ

Cu totul alta este situația la Uzina de utilaj chimic «Grivița roșie», unde planul

producției-marfă pe trimestrul al treilea nu s-a îndeplinit decît în proporție de 84,95 la

Recuperarea întârzierilor este posibilă atunci când intensificarea eforturilor, lupta împotriva timpilor morți, disciplina de producție formează preocuparea de căpetenie a unui colectiv de muncă. E ceea ce recomandăm și Uzinei «Grivița roșie», întreprindere în care planul producției marfă nu a fost îndeplinit decât în proporție de 84,95 la sută.

UN PRESTIGIU CARE TREBUIE ONORAT

După mai bine de 9 luni de zile, bilanțul îndeplinirii sarcinilor de plan la Uzina 23 August din Capitală este nesatisfăcător. Principalii indicatori n-au fost realizați, rămănerile în urmă cele mai importante înregistrându-se la producția de locomotive (s-a realizat doar în proporție de 80 la sută), la producția globală (96 la sută), la productivitatea muncii (96,7 la sută) și la producția de oțel (97 la sută). Cum a fost posibil ca o unitate industrială atât de importantă, ale cărei produse, în special locomotive hidraulice, sînt larg apreciate atât în țară cât și în străinătate, să nu-și respecte cifrele de plan? Am adresat această întrebare ing. Victor Beșa, directorul de fabricație al uzinei. Am aflat astfel o serie de deficiențe în organizarea muncii marii întreprinderi bucureștene care, neremediate la timp, au generat, printre altele, această situație.

În primul rînd, uzina nu s-a asigurat cu forțe de muncă suficiente. Se face simțită, mai ales, o acută lipsă de lăcătuși și strungari, profesioniști de bază ce necesită cadre cu o calificare temeinică. În fiecare an prin uzină «trec» circa o mie de oameni, fluctuație care are consecințe dintre cele mai nefavorabile pentru buna desfășurare a producției. Cu toate că greutăți de această natură s-au semnalat și în anul precedent, factorii responsabili din uzină n-au acționat cu destulă energie pentru preîntîmpinarea și lichidarea lor. S-ar fi impus o accelerare a cursurilor de calificare de mică durată, integrarea în producție a ucenicilor din anul III precum și intensificarea acțiunilor de calificare la locul de muncă. Prea puțin din toate acestea s-au făcut. Este absolut obligatoriu ca măcar în aceste ultime luni să se depună un efort deosebit în această direcție.

O altă gravă deficiență: nerespectarea planului de investiții. În prezent, planul anual al uzinei este asigurat în proporție de 60 la sută pe cînd cel de investiții numai în proporție de 40 la sută. Or, pentru ca toți indicatorii de plan să fie realizați, este necesar ca planul de investiții nu numai să se afle în pas cu planul de producție, dar să-l și devanseze.

Din aceste motive, lucrările de la fabrica de locomotive sînt mult întârziate. Ce are de spus în această privință întreprinderea constructoare, I.C.S.I.M.-București? De ce nu-și respectă angajamentele contractuale?

Oare nu se știe că nesfîrșitele decalări de termene și amînări înseamnă în ultimă instanță produse mai puține, bani pierduți?

O serie de materiale de bază pentru producția uzinei n-au fost asigurate în timp util, ceea ce a produs perturbații desfășurării ritmice a procesului de producție. Luni de zile a întârziat să sosească un profil I.P.B. la construcția de locomotive. De asemenea cu mare întârziere s-a făcut aprovizionarea cu toate subsansamblurile pentru locomotive cît și rulmenții necesari reductoarelor. Suferă sincope ciclice colaborarea cu o serie de întreprinderi din țară. Astfel nu s-au asigurat cantități suficiente de cocs și fontă, de material refractar și pietre de polizor. Materialele refractare, produse la Alba Iulia și Brașov, după ce se lasă atât de mult așteptate, mai sînt, în cazuri destul de frecvente, și de calitate necorespunzătoare.

Bineînțeles, cauzele care au dus la nerealizarea cifrelor de plan sînt mult mai complexe și ele sînt, în primul rînd, de ordin intern. Colectivul Uzinei 23 August are posibilitatea ca printr-un efort intens, de zi cu zi, de oră cu oră, am zice, să recupereze rămănerile în urmă. Măsurî în vederea redresării situației s-au luat și sînt în curs să se ia la toate eșaloanele uzinei. De asemenea, este imperios necesară îmbunătățirea radicală a colaborării dintre uzină și întreprinderile furnizoare din țară, respectarea cu strictețe a contractelor. Nu mai este nici un minut de pierdut! Uzina 23 August trebuie să-și onoreze cum se cuvine renumele de întreprindere de prim rang a țării.

Am dori ca rîndurile de mai sus să nu rămînă fără ecou. Lichidarea grabnică a lipsurilor semnalate, intensificarea eforturilor pentru îndeplinirea planului de producție trebuie să devină zi de zi, oră de oră, preocuparea centrală pentru toate colectivele de muncă. Nu mai e timp de pierdut. Orientarea judicioasă a eforturilor, soluționarea operativă a neajunsurilor existente, intensificarea activității, individuale și colective, trebuie să se traducă, în fiecare loc de muncă, prin îndeplinirea exemplară a sarcinilor stabilite.

DEFICIENȚE:

500 000 ANVELOPE

Treaba cea mai grea — construcția automobilului, tractorului, bicicletei, avionului, a tot ceea ce rulează sau zboară prin auto-tracțiune — își demonstrează finalitatea practică, calitățile tehnice sau valoarea competitivă numai și numai prin intermediul și solicitudinea «banalelor» încălțări pneumatice. Logodite de multe decenii, industria de automobile și producția de pneuri se condiționează reciproc și, după toate aparențele, nu vor divorța niciodată.

Amintim aceste adevăruri simple și arhicunoscute inginerilor și maștrilor întreprinderii de construcții și montaje-București, conducerii Uzinei de anvelope «Danubiana» și a Fabricii de geamuri-Scăieni, întreprinderii de instalații-București și tuturor celor care au concurat la nerealizarea celor 500 000 anvelope planificate pentru a intra în producție în trimestrul patru al acestui an.

Ce s-a întîmplat între timp, am aflat cu toții. Pe porțile uzinei brașovene au ieșit mii de tractoare, pe șoselele țării au început să ruleze autoturismele «Dacia 1100», au fost fabricate primele «Dacia 1300», de pe Aeroportul internațional Otopeni a decolat un avion de fabricație autohtonă, iar producția de autocamioane, autobuze și «IMS»-uri a continuat să crească. Pentru toate aceste autovehicule, pe două și patru roți, nici o anvelopă fabricată în noua secție a «Danubianeii». Datoriile anului trecut (replanificate pentru 1969) plus sarcinile anului în curs s-au strîns grămadă în cel de-al patrulea trimestru al anului, acum cînd uzina bucureșteană ar fi trebuit să fie în funcțiune. Din totalul celor 356,6 milioane lei, cît însumează planul anual de investiții, s-au realizat lucrări de aproximativ 215,5 milioane lei deci în proporție de 60 la sută. Cele 40 de procente care mai lipsesc vor face imposibilă achitarea datoriilor restante, recuperarea timpului irosit, a cheltuielilor inutile și, lucrul cel mai dureros, darea în exploatare a noilor hale de fabricație.

Cauza principală: proasta planificare a șantierului cu materiale de construcție. Lipsesc 5 400 mp geamuri, contractate cu fabrica din Scăieni pentru 31 august, lipsesc tablourile electrice și prefabricatele pentru centralele de ventilație, comandate întreprinderii de instalații-București anul trecut (sic!) și recomandate în martie 1969.

Lipsesc instalațiile din import, în valoare de 6 600 mii lei, pe care beneficiarul a întârziat să le contracteze la timp.

La ora actuală, în hala de fabricație, stația de frig și stația de apă recirculată (planificată pentru a intra în funcțiune la 31 august a.c.), stadiile fizice care condiționează realizarea capacității de producție sînt rămase în urmă față de graficul de execuție, cu 2 și 3 luni. Pentru a prinde din urmă ziua de ieri, conducerea șantierului a părăsit complet lucrările afectate construirii de grupuri sociale și vestiare — sau, cu alte cuvinte, atunci cînd noua uzină va începe în sfîrșit să producă — oamenii vor fi nevoiți să lucreze o vreme în condiții de muncă total nesatisfăcătoare.

Ce ne facem, tovarăși constructori? Reintroducem roțile de lemn din vremea «trăsorii cu cai»? Transformăm tot cauciucul în gumă de mestecat? Reducem producția de autoturisme și tractoare pînă cînd codașii vor catadicsi să-și remedieze lipsurile?

Propunem o soluție mult mai simplă: tragerea la răspundere a tuturor celor vinovați pentru aceste grave anomalii care prejudiciază economia țării, încurcă treaba unor largi sectoare industriale și nesocotesc planurile de producție.

raid anchetă de:
L. MAIOR
V. SAVIN
P. ANGHEL

ÎN
AVANSCENĂ:

DACIA 1300

Automobilul din fața noastră stîrnește unanime și superlative aprecieri. Și pe bună dreptate. Are o linie elegantă, suplă, este confortabil. O adevărată bijuterie. Nu-i de mirare că locul unde este expus polarizează un număr enorm de vizitatori. Noul autoturism românesc «Dacia 1300», prezentat cu începere de la 2 octombrie în cadrul Expoziției realizărilor economiei naționale, debutează, așadar, sub cele mai favorabile auspicii.

...Imensele hale de montaj ale Uzinei de automobile-Pitești adăpostesc o activitate a cărei caracteristică esențială este precizia. Rînd pe rînd, carcasa metalice încep să capete forme familiare, metamorfozîndu-se în final în (de-acum) atît de cunoscutele automobile românești. Pe aceste linii de montaj a apărut în ziua de 21 august 1969 noul autoturism Dacia 1300, exact la un an de la o altă mare premieră: montarea primului autoturism românesc Dacia 1100, fratele mai mare (doar ca vîrstă...) al actualei mașini, care în aceste zile este prezentată publicului larg. Fără-ndoială, Dacia 1300 reprezintă o mare reușită a constructorilor de automobile piteșteni. Aducem ca argumentare caracteristicile tehnice superioare ale noului autoturism: lungime totală: 4 340 mm; lățime: 1 636 mm; greutate: 880 kg; sarcină utilă: 400 kg. Automobilul este echipat cu un grup motopropulsor așezat în față, cu tracțiune pe roțile dinainte. Motorul este în patru timpi, cu patru cilindri în linie, și dezvoltă 54 CP/DIN sau 60 SAE la 5 250 rotații.

Viteza de croazieră este de 140 km/oră. În încercările făcute, autoturismul s-a dovedit a realiza un consum de benzină scăzut: 8,3 l/100 km, la o viteză de 80 km/oră.

Automobilul va intra în fabricație de serie în a doua jumătate a trimestrului IV al anului în curs, urmînd să fie comercializat din 1970.

...În secția de proiectare l-am cunoscut pe ing. Marin Dumitrache, constructorul șef al uzinei piteștene. l-am solicitat cîteva impresii și precizări, ce, credem noi, se impun, cu atît mai mult cu cît vin din partea unui «direct implicat» în realizarea noului autoturism.

— Dacia 1300 este fabricat și montat sub licență Renault. Automobilul, după cum v-ați dat seama și dv., este realizat la un nivel tehnic ce-l situează în context mondial pe prim plan. El este de asemenea o dovadă a maturității atinse de inginerii și tehnicienii noștri, într-o ramură, cea a construcției de automobile, pînă nu demult necunoscută la noi în țară. Datorită efortului depus de colectivul uzinei piteștene, cît și cola-

borării tot mai rodnice cu alte întreprinderi din țară (în vederea fabricării unor piese și subansambluri), pînă în anul 1972 întregul automobil va fi fabricat în România și nu numai montat, cum este cazul acum. Începînd cu acea dată, producția va atinge 40 000 automobile pe an, gama produselor lărgindu-se considerabil și prin fabricarea unor autoutilitare cu echipament mecanic (10 000 bucăți pe an).

...Prin fața noastră trec, suspendate la o mică înălțime, cîteva automobile tip Dacia 1100. Sînt supuse unor succesive procese de vopsire care se finalizează cu imprimarea culorii ferme, definitive. Iată-le strălucind pe bancul de probe. Li se mai verifică o dată «fișa personală» (fiindcă fiecare mașină are o asemenea fișă, în care sînt trecute eventuale mici defecte de fabricație și montaj). Ce se va întîmpla cu «vechiul» tip de automobil în fața ascensiunii vertiginose a lui «1300»? Se va continua producția tipului Dacia 1100, dar produsul de bază va fi noua mașină care pare a se adapta și mai bine condițiilor rutiere din țara noastră, grație

calităților sale de rezistență și suspensie.

*

În momentul de față, după cum spunem, «scena» este încă dominată de prezența masivă a Daciei 1100. Pe liniile de montaj autoturismele de acest tip se succed lent dar neîntreput, într-o cadență de 70 de bucăți în opt ore lucrătoare. (Am spus că precizia este caracteristica esențială aici. Precizie deopotrivă de fabricație și exprimare!...) Doar din cînd în cînd, rupînd parcă monotonia, apare silueta elegantă a ceea ce va deveni «limuzina de tip berlină cu 4 uși, Dacia 1300».

Unicitele însă, strălucind în roșu-înca, gri, crem, verde și bleu, culorile ce i-au fost hărăzite de constructori, au o putere de atracție cu totul particulară, ce eclipsează vechiul model, prefigurînd parcă viitoare curse fără rival pe șoselele patriei.

M. HETCO
Fotografii de S. STEINER

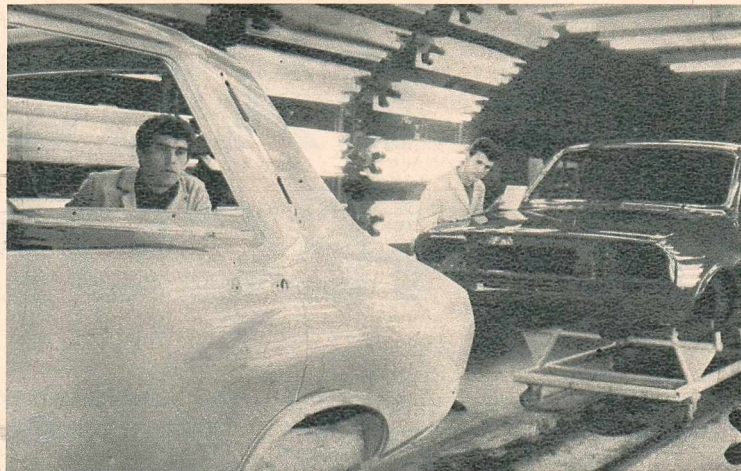
Automobilul Dacia 1300 dispune de un sistem de suspensie superior, obținut prin conjugarea arcurilor elicoidale cu amortizoarele telescopice la toate cele 4 roți, roțile din față acționând independent, iar cele din spate fiind solidarizate pe o punte comună.

Motorul noului autoturism este în patru timpi, cu 4 cilindri în serie. Calitățile sale superioare permit un demaraj rapid: 21 sec / 400 m de pe loc.

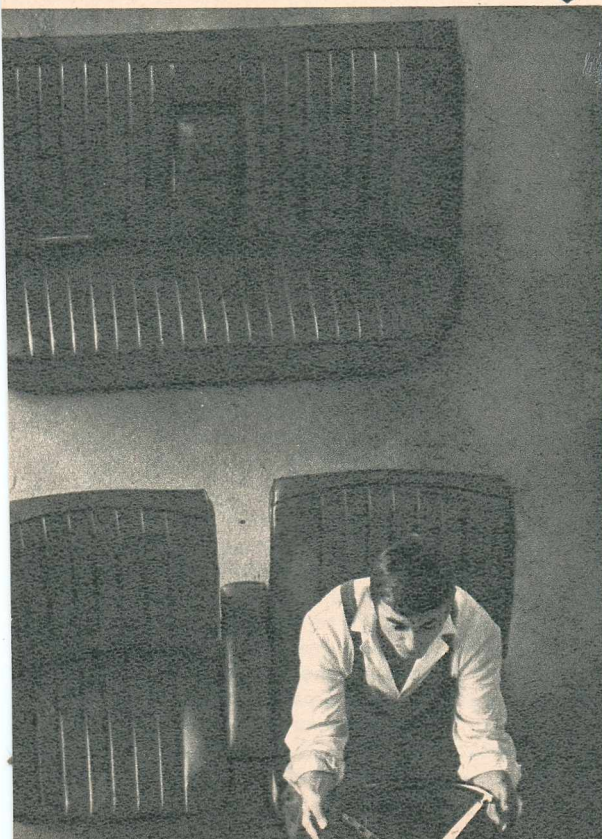
N-au trecut decât câteva zile și Dacia 1300 și-a câștigat un apreciabil număr de admiratori fanatici (în cazul nostru admiratoare...)

Confortul noului autoturism este asigurat și prin folosirea unui nou tip de scaune, cu o configurație biologică mai bine studiată.

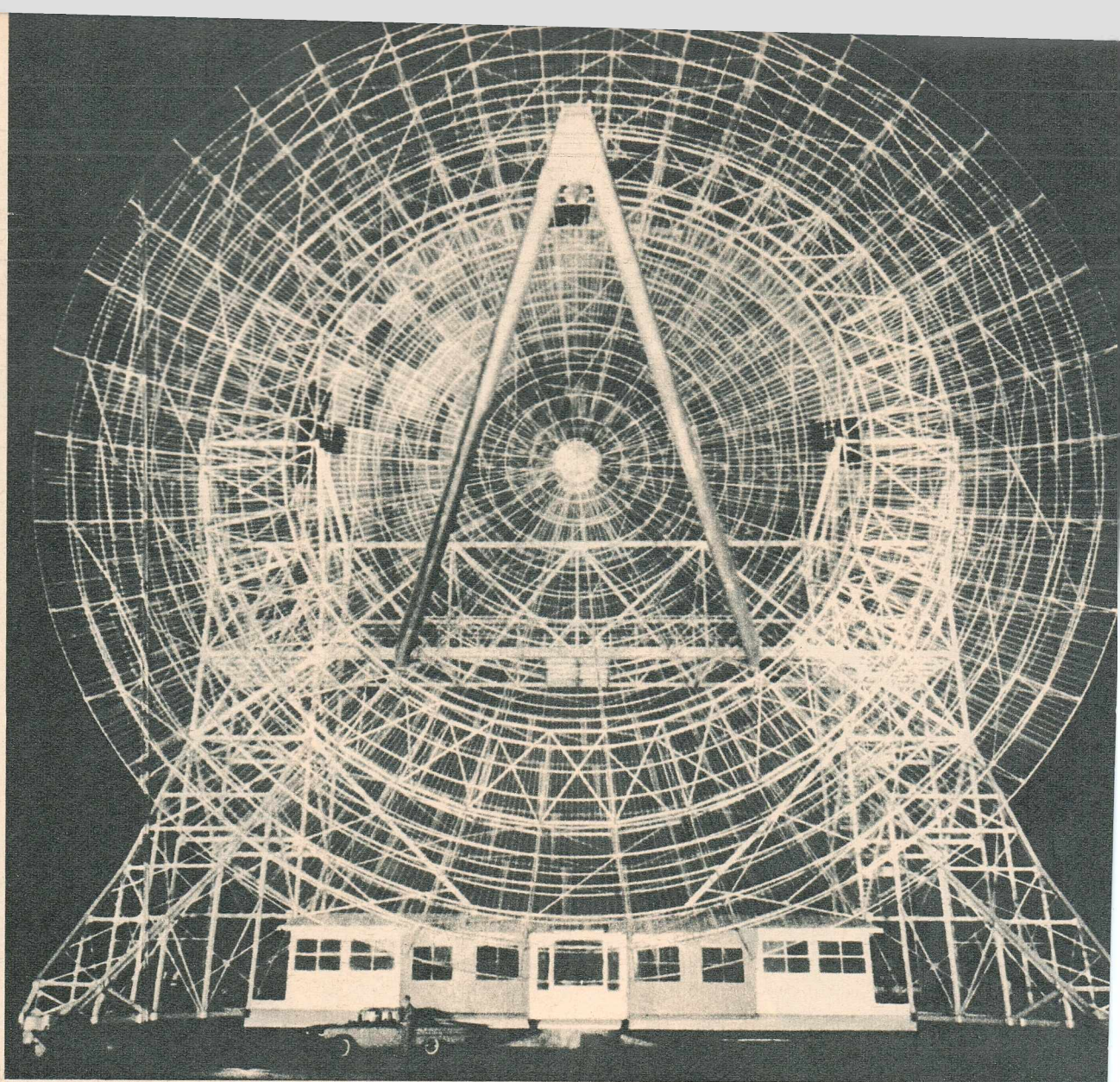

Pe bandă rulantă...

Noul autoturism românesc are o linie modernă, aerodinamică. • Iată-l în perfectă stare de funcționare după trecerea ultimelor teste.

«DEBARCAREA»
 PRIMILOR
 OAMENI
 PE LUNĂ,
 REALIZĂRILE
 COSMICE
 SOVIETICE
 AU FĂCUT CA
 MILIARDE
 DE OAMENI
 SĂ SE PASIONEZE
 DE ASTRONOMIE.
 BOLTA CEREASCĂ
 PARE ASTĂZI
 MAI APROPIATĂ,
 MAI FAMILIARĂ
 ȘI MAI ACCESIBILĂ
 CA ORICÎND...
 DAR LUNA,
 SISTEMUL SOLAR,
 NU REPREZINTĂ
 DECÎT
 O PĂRTICICĂ
 INFIMĂ
 A UNIVERSULUI,
 CARE CUPRINDE
 NENUMĂRATE TAINÉ.
 ATÎT
 DE MULTE
 ÎNCÎT
 O SCURTĂ
 TRECERE
 ÎN REVISTĂ
 A MARILOR
 PROBLEME
 ACTUALE
 ALE ASTRONOMIEI
 SE ASEMUIEȘTE
 CU...

...O EXCURSIE ÎN NECUNOSCUT

de George STĂNILĂ
 doctor în științe fizico-matematice,
 șef de sector la
 Observatorul astronomic al Academiei
 Republicii Socialiste România

Descoperirile astronomice din ultimii ani au relevat corpuri cerești cu proprietăți nelămurite, legi încă necunoscute ale materiei, dimensiuni noi ale Universului. Poate fi închipuită o densitate de un miliard de tone pe centimetru cub? Există explozii «spre interior»? Acestea și nenumărate alte enigme confruntă știința contemporană.

Astronomia optică tradițională în-tîmpină azi dificultăți din ce în ce mai mari, pe care nimeni nu putuse să le prevadă cu un secol în urmă. Observatoarele astronomice «emigrează» spre periferia orașelor, preferînd chiar locuri cu totul izolate. Deasupra orașelor, din cauza multitudinii de surse luminoase, cerul nocturn devine tot mai luminos. Aștrii sînt tot mai dificil de observați. Radioemisiunile pe unde scurte, folosite de numeroasele stații de radio și televiziune, influențează aparatele elec-

tronice ale observatoarelor astronomice. Iată de ce ca mijloc de observație modern se afirmă din ce în ce mai mult *radioastronomia*; receptoarele devin tot mai sensibile, puterea de separare a semnalelor, tot mai mare.

CELE DOUĂ «FERESTRE» PRIN CARE PĂMÎNTENII VĂD UNIVERSUL

Astronomia optică și cea radio se completează reciproc, fiecare funcțio-

nînd în banda sa caracteristică: prima înglobează lungimile de undă între 1 mm și 1000 mm, cea de-a doua de 1 mm și 3000 mm.

la cîțiva centimetri pînă la 20 m. Acestea reprezintă cele două «ferestre» prin care pămîntenii pot vedea Universul, atmosfera «înghițind» cu desăvîrșire toate celelalte lungimi de undă. Este adevărat, există astăzi perspective de înlăturare a acestei piedici prin transportarea telescoapelor dincolo de atmosfera terestră cu ajutorul rachetelor și sateliților. Dar aceasta rămîne o problemă a viitorului.

În ultimii 20 de ani, cercetînd cerul, radioastronomia ne-a pus în fața unor fenomene enigmatice. Au fost descoperite galaxii noi, puternice emițătoare de radiunde — de milioane de ori mai puternice decît propria noastră Galaxie — așa-numitele radiogalaxii, galaxii în explozie care expulzează cantități de materie de ordinul a sute de milioane de mase solare!

Observarea în 1962 a eclipsării de către Lună a unei radiosurse foarte intense — care ulterior a fost denumită 3C-273 — a pus în evidență o nouă categorie de aștri: cvasistele sau quasar-ii

(«quasi-stellar radio-source»). De pe Pămînt ele se văd sub un unghi mai mic de o secundă, totuși radioemisia lor depășește de zeci de mii de ori pe cea a celorlalte radiosurse deja cunoscute. Încercîndu-se identificarea lor pe cale optică s-au descoperit în acele locuri stele extrem de slabe, înconjurate, unele, de slabe nebulozități.

CE SÎNT QUASAR-II?

Observațiile au pus în evidență spectrele foarte ciudate ale acestor obiecte cerești, spectre mult diferite de cele ale altor galaxii. Ce înseamnă acest lucru? Răspunsul definitiv la această întrebare nu poate fi încă dat de știință.

Se îndepărtează quasar-ii de noi cu viteze apropiate de viteza luminii, participînd la expansiunea generală a Universului? Această interpretare a spectrelor lor implică presupunerea că ei sînt foarte îndepărtați, dar, în acest caz, sînt greu de explicat vastele cantități de energie pe care le emit. Dacă, pe de altă parte, quasar-ii sînt relativ apropiați, nu se poate explica cum au dobîndit viteze foarte mari și de ce nu au fost observați quasar-i care s-ar apropia de noi.

Construcția radiotelescoapelor pune probleme foarte dificile. Captarea unor semnale slabe, provenite de la distanțe uriașe, reclamă și antene cu dimensiuni uriașe sau înmănuncherea mai multor antene. Dar, în acest caz, parazitii proveniți de la automobilele de pe șosele, de la instalațiile industriale, de la căile ferate electrice etc. perturbă funcționarea radiotelescoapelor. Iată motivul pentru care ele nu se mai construiesc în apropierea marilor orașe.

În plus, marile antene (puteți judeca după fotografia alăturată) trebuie să reziste la presiunea enormă a vânturilor fără a se deforma sau a vibra. Praful și picăturile de ploaie exercită o puternică influență, diminuând radioundele, și din această cauză se caută soluții care să dea antenelor o eficiență sporită.

Aceste considerații l-au condus pe dr. P. Burcov de la Universitatea din Brno (R.S.C.) să presupună că ciudatele spectre ale quasar-ilor pot fi explicate nu neapărat printr-o mișcare de recesiune (îndepărtare), ci printr-una laterală în raport cu observatorul. De exemplu, mișcarea ar putea fi circulară.

Unele considerente ne conduc să admitem o limită a dimensiunilor acestor corpuri de ordinul câtorva ani-lumină.

Spectre ca ale quasar-ilor ar putea fi produse de obiecte cerești posedând un puternic câmp gravitațional, dar atunci ajungem la concluzia, conform cu teoria generală a relativității, că avem de-a face cu mase foarte mari, concentrate, în condiții stranii, în sfere cu raze minuscule. (Firește, «minuscule» la scară...astronomică.) Din calcule reies densități ale quasar-ilor de ordinul *milioanelor de tone pe cmc!*

Astfel de stele ar fi posibil să existe dacă ar fi formate din neutroni și hiperoni, însă experiența arătată că acestea nu ar da un spectru asemănător cu cel al quasar-ilor. Așadar, nici pe această cale nu se poate explica enigma...

Nu există nici o teorie fizică care măcar să fi schițat descrierea spectrelor unor regiuni atât de dense.

MARCHEAZĂ QUASAR-II LIMITA EXTREMĂ A UNIVERSULUI VIZIBIL?

Nici în ceea ce privește depărtarea quasar-ilor de noi lucrurile nu sînt încă lămurite. Pînă nu demult, aceste stele erau considerate ca marcînd limita extremă a Universului vizibil — zece miliarde ani-lumină — și în acest caz se ridică întrebarea: cum este posibil ca o stea să rămîină vizibilă la distanțe atât de mari? Or, la începutul anului 1968 un astronom american a găsit pentru un quasar că distanța sa față de Pămînt nu depășește... un milion ani-lumină.

Și pe plan energetic quasar-ii pun oamenilor de știință probleme uluitoare. Dacă luăm, de exemplu, primul quasar descoperit, 3C-273, acesta emite într-o secundă o energie de o mie de miliarde de ori mai mare decît cea pe care o radiază Soarele într-o secundă. O atît de enormă energie, debitată în spațiu, ar putea fi cauzată, după cum presupun unii astronomi, de o «prăbușire» gravitațională (colaps) produsă într-o stea avînd o masă cuprinsă între un milion și un miliard de mase solare.

Pentru stele atît de masive, forța de atracție a materiei spre centrul stelei, care crește proporțional cu pătratul masei, depășește toate celelalte forțe interioare, iar steaua se comprimă rapid

degajînd o colosală cantitate de energie.

Datorită faptului că gravitația este în stare să furnizeze de o sută de ori mai multă energie pe unitatea de masă decît procesele nucleare, mulți astrofizicieni cred că reacțiile termonucleare ar fi mult prea slabe pentru a putea explica aceste fenomene și că am avea de-a face cu *legi noi ale materiei*, necunoscute încă fizicii, cu fenomene de «implozie» (explozie spre interior!), de anihilare a materiei intrate în contact cu antimateria etc.

QUASAG-I, PULSAR-I... NOI ENIGME

Descoperirea radiosurselor cvasistelare, care au străluciri colosale în comparație cu strălucirea galaxiilor normale de tip clasic, a născut întrebarea dacă nu ar exista în Univers obiecte analoge fără însă a poseda o puternică radiatoradiație. Și, în adevăr, au fost descoperite deja *galaxiile albastre* sau *galaxiile cvasistelare*, numite și *quasag-i* («quasi-stellar galaxy»), care deși sînt foarte luminoase nu oferă o radioemisie apreciabilă.

Se apreciază că quasag-ii se întîlnesc în Univers de 500 de ori mai frecvent decît quasar-ii, și că un quasag revine la circa 10 000 galaxii normale obișnuite. Din această cauză se presupune că un quasar ar constitui doar o etapă — cu o durată relativ scurtă — din evoluția unui quasag, etapă însoțită de o puternică radioemisie.

Pe aceeași linie a descoperirilor astronomice noi, se înscriu și sursele cerești de raze X, de a căror existență s-a aflat abia acum șapte ani, o dată cu lansarea de rachete la mari înălțimi.

Din 40 de surse de raze X descoperite pînă în prezent, doar 6 au fost identificate cu corpuri cerești, fotografiate prin telescoapele optice. Astfel, în 1966, a fost identificată în constelația Scorpionului o stea albastră de mai multe mii de ori mai slabă decît cele mai slabe stele vizibile cu ochiul liber. Or, această stea — denumită Sco XR-1 — emite raze X de 1 000 de ori mai intense decît cele din spectrul vizibil. Mecanismul acestei emisii atît de puternice de raze X nu este încă cunoscut.

La Cambridge (Anglia), dr. Anthony Hewish, continuînd cercetările asupra quasar-ilor, a descoperit spre sfîrșitul anului 1967 un nou corp ceresc care emite semnale radio, pulsante, foarte scurte, durînd fiecare aproximativ 20 milisecunde și avînd o perioadă de 1.337279 secunde.

Ulterior au mai fost descoperite la Jodrell Bank (Anglia), Parkes (Australia) și Arecibo (Porto Rico), unde se află cel mai mare radiotelescop fix din lume, alte radiosurse pulsante — *pulsar-ii* — care emiteau, după cum se considera la început, cu o precizie extraordinară. Acest fapt a determinat pe unii oameni de știință să propună utilizarea lor ca standard universal pentru măsurarea timpului.

Dar cele mai noi observații au dus la constatarea că ritmul pulsațiilor scade anual. Nu vă speriați. Nu cu mult: cu o pulsație la zece milioane!

O altă stranie constatare: intensitatea emisiei radiopulsațiilor aceleiași surse variază în mod cu totul neregulat în diferite zile.

Pînă foarte de curînd se credea că valoarea mică a dispersiei semnalului

Proiectul unui satelit pentru cercetări astronomice. Neperturbată de atmosfera pămîntului, o asemenea navă-satelit ar putea efectua observații deosebit de valoroase (și nu numai cu caracter astronomic). Dar există un dezavantaj: costă mai mult decît cel mai mare observator astronomic terestru, cel de pe Muntele Palomar.

datorită mediului interstelar ar fi un indiciu că aceste obiecte neobișnuite s-ar afla relativ aproape de noi, la o depărtare de aproximativ 200—300 ani-lumină (în timp ce quasar-ii sînt răspîndiți în spațiu la distanțe pînă la zece miliarde ani-lumină). Se pare însă că pulsar-ii se află la distanțe mult mai mari decît s-a presupus. Se știe în prezent că cel puțin un pulsar se află de 100 de ori mai departe de noi decît considerau astronomii pînă acum.

Studierea în continuare a celor 25 de pulsar-i descoperiți pînă acum va duce, sperăm, la dezlegarea problemelor ce se pun în legătură cu ei.

«CATASTROFE» GRAVITAȚIONALE ȘI URMĂRILE LOR NEOBÎȘNUITE

Pînă de curînd quasar-ii erau considerați a fi radiosursele cerești cu cea mai mare intensitate a radioemisiunii pe unitatea de suprafață, însă primul pulsar descoperit are o radiație de aproximativ o sută de mii de ori mai intensă. Radioastronomii de la Observatorul Jodrell Bank au stabilit că puterea radiosemnalelor acestei surse cerești este extrem de mare, de circa 300 000 wați pe mp.

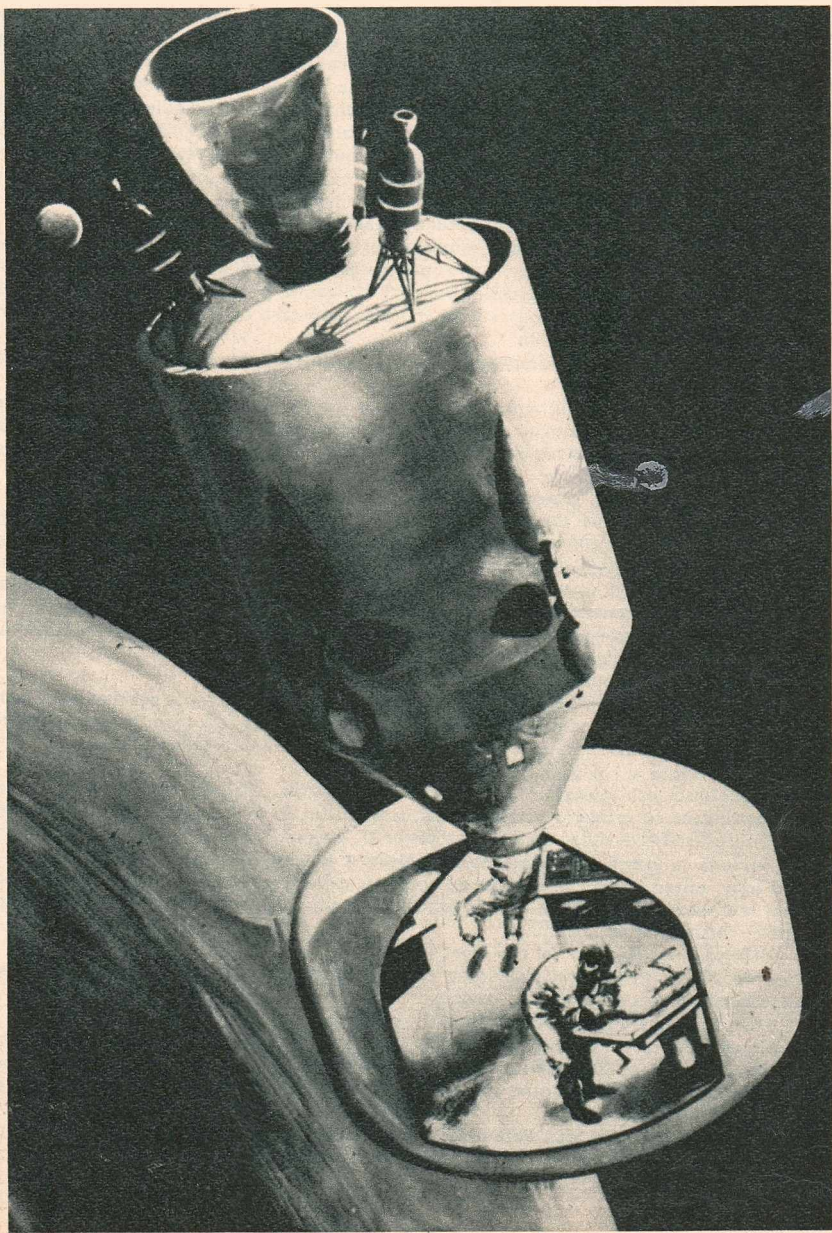
Pentru a putea explica această radiație fantastică și avînd în vedere lărgimea redusă a benzii de frecvențe, ceea ce atestă că sursa are un diametru mai mic de cinci mii kilometri (aproximativ ca și Pămîntul), sîntem conduși a presupune o densitate foarte mare a materiei. (După cum vă amintiți, o ipoteză similară am întîlnit și în cazul quasar-ilor.) De aceea astrofizicienii consideră că ar putea fi vorba de o pitică albă sau de o stea cu neutroni.

Se știe că atunci cînd într-o stea încetează reacțiile termonucleare (avînd ca efect transformarea hidrogenului care formează steaua respectivă în heliu), ea trebuie, pentru a rămîine în stare de echilibru, să înceapă să se contracte. La sfîrșitul unei lungi perioade de contracție, corpul ceresc poate fie să explodeze, devenind o supernovă, fie să crească în densitate pînă la 1-10 tone pe cmc, devenind în acest caz o pitică albă cu un diametru de cel mult 10 000 km. La un moment dat și supernova poate să ajungă într-o fază de contracție atît de mare (colaps gravitațional), la presiuni atît de formidabile, încît protonii nucleelor atomilor ajung să se contopească cu electronii care gravitează în jur, dînd naștere unor stele neurtone cu o densitate de un miliard de tone pe cmc, cu un diametru foarte redus, de ordinul câtorva mii de kilometri și avînd o temperatură de circa zece milioane grade Kelvin. Existența unor astfel de stele este deocamdată o ipoteză care prezintă un interes deosebit pentru fizicieni, deoarece nu se cunoaște aproape nimic despre comportarea materiei la aceste densități enorme.

ASTRONOMIA NEUTRINILOR

Apar întrebări fundamentale pentru fizică: ce se întîmplă cu timpul, cu spațiul și cu materia în astfel de condiții? Sînt întrebări pe care însuși Einstein a încercat să le lămurească, dar fără rezultat. Este unul din cele mai mari insuccese ale fizicii moderne.

Un alt fapt important: în urmă cu doi ani a fost pusă în evidență existența unei radiații izotrope (egală în orice direcție) cu microunde corespunzătoare unei temperaturi de 3° Kelvin. Atunci s-a considerat că acest fapt ar fi dovada unei temperaturi inițiale mari a Universului: de zece miliarde de grade, acum zece miliarde de ani, cînd ar fi început expansiunea, după care s-ar fi produs răcirea treptată.

La începutul anului 1968 prof. Frank Low, de la Universitatea din Arizona, folosind metode noi, a descoperit un nou tip de galaxii ale căror nuclee masive emit de o sută de ori mai multă energie decât cele mai luminoase galaxii cunoscute pînă în prezent. Această a fost o surpriză, iar dacă aceste galaxii de tip nou sînt distribuite uniform în spațiu, atunci din calcule rezultă că ele ar emite un flux suficient de microunde pentru a se explica ceea ce era considerat drept o radiație «de fond» cu temperatura de 3° Kelvin. Așadar, dovada unei temperaturi inițiale ridicate a Universului... nu mai este o dovadă.

În prezent a devenit clar că radio-astronomii nu mai pot să pună la un loc — în considerațiile lor referitoare la sursele de radiație — galaxii, quasar-i, pulsar-i, întrucît toate aceste obiecte cerești diferă atît ca origine fizică cît și ca distribuție spațială și evoluție.

Date noi ne pot furniza particulele neutrino, care sînt în stare să străbată, neabsorbite, cantități uriașe de materie. Aceste particule, apărute în diferite reacții termonucleare din interiorul stelelor, traversează întreaga masă a stelelor, călătorind apoi prin Univers. Astronomia neutrinelor ne poate pune la dispoziție date privind starea materiei din interiorul Soarelui, al stelelor.

ÎN «LABORATOARELE CERESTI» — CONDIȚII FIZICE IMPOSIBIL DE REALIZAT PE PĂMÎNT

După cum se vede, astronomia ajută fizica să progreseze, punîndu-i la îndemînă în laboratoarele cerești îndepărtate condiții fizice imposibil de realizat pe Pămînt: temperaturi de miliarde de grade, presiuni formidabile, densități de milioane de ori mai mari decît ale apei, cîmpuri extraordinar de intense, energii depășind de miliarde de miliarde de ori pe aceea radiată de Soare și altele.

Indiferent dacă noile descoperiri vor confirma sau infirma unele legi fundamentale ale fizicii actuale, ele au meritul că ne îndreaptă spre cunoașterea tot mai adîncă a naturii și structurii Universului, care ne apare tot mai complex și mai variat.

După un timp atît de scurt de cînd au fost făcute aceste noi descoperiri este destul de greu de apreciat rolul exact pe care îl vor juca în dezvoltarea viitoare a științei. Totuși se poate spune că ele vor constitui elemente de cea mai mare importanță pentru elaborarea unei teorii științifice juste asupra structurii și evoluției diferitelor forme de existență ale materiei cît și a Universului în general.

Comandantul

Numele: Stan Valentin.
Data nașterii: octombrie, 1933, ziua 5.
Locul nașterii: județul Bacău, com. Podul Turcului.
Părinții: tatăl — milițian, mama — casnică.
Apartenența politică: P.C.R.
Studii — școala de marină, în prezent anul IV la Facultatea de calcul și cibernetică matematică.
Starea civilă: căsătorit, fără copii.
Marea pasiune: navigația.
Pasiuni «pentru timpul liber» — fotbalul.

Vicii: nu am reușit să i le descopăr și recunosc că asta nu m-a întristat. Am discutat cu oameni care-i cunosc îndeaproape munca, care-l cunosc din viața particulară, cu soția lui care mi-a vorbit despre viața de familie, atîta cîtă are între două curse. Nu fumează (putea să o facă, nu-i un păcat), nu bea (fără ca afirmația să fie luată la modul absolut), nu joacă cărți (adică «n-are patima asta»), nu-i afemeiat (îl cred, are o soție drăguță care este pe deasupra și o gospodină excepțională).

Scriu toate acestea și gîndesc fără să vreau la amintirea anilor cînd discutam nopți întregi despre eroul cu și fără pată. Ce s-ar fi putut spune despre comandant? Era «tipic» sau nu? Pe vremea aceea avea 20 sau poate 21 de ani. Învăța să umble cu sextantul și să se cațere pe catarg. Visa, așa cum visam mulți din generația noastră, numai că visurile lui cuprindeau o întindere spațială cît pămîntul de mare, în nopțile petrecute cu bărbia în mîini, în fața planiglobului, trasînd drumuri maritime, calculînd longitudini și latitudini, închizînd ochii și văzînd porturile înșesate de oameni, de culoare, de parfumuri necunoscute.

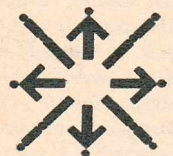
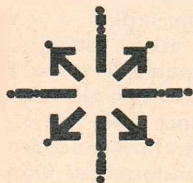
Prin ce miracol s-au născut în el, copil crescut într-o comună băcăuană, chemarea mării, voluptatea întinderilor nesfirșite de cer și apă, de soare torid și furtuni de gheață... De la care generație, de la care moș-strămoș i s-a transmis această vocație? Pentru că «este un comandant cu vocație», cum bine l-a caracterizat secretarul comitetului de partid al portului Constanța.

- Ai putea trăi alt fel decît ca marinar, Stan Valentin?
- Nu, categoric nu. Asta este viața mea, chiar dacă întîmplător am ajuns în ea.
- Vrei să fii mai explicit?
- La liceul «Unirea» din Focșani mi-am luat bacalaureatul. Încă înainte de examen am fost chemați la U.T.C. mai mulți elevi și întrebați dacă vrem să urmăm școala navală. M-am dus eu și Crețu Viorel, un coleg. El s-a îmbolnăvit și nu a mai ajuns la Constanța. Eu...
- Te-ai gîndit vreodată ce rol a jucat în viața ta întîmplarea?
- Da, numai că eu nu l-am spus întîmplare, ci șansă. În viață mi se întîmplă foarte multe. Uneori ai impresia că în urma unei întîmplări întreaga viață va lua alt curs. Și cu toate acestea merge mai departe nu rareori ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat. Pînă într-o zi. Și atunci într-adevăr răsturnarea are loc.
- De ce, Stan Valentin?
- M-am întregat și eu în zilele și nopțile lungi petrecute pe mare sau ocean. Am ajuns la concluzia că există în noi ceva care selectează din toate șansele pe care ți le oferă viața tocmai pe aceea care corespunde caracterului tău, pregătirii, pasiunii, aspirației...
- Pînă ai ajuns la Constanța, la școala navală, nu ai văzut marea și totuși...
- Cred că în ceea ce privește omul, aspirațiile lui, lucrurile nu trebuie judecate operînd cu noțiuni matematice. Întîmplător nu am rău de mare, dar tot întîmplător nu am rău nici de înălțime. De ce spun asta? Pentru că așa cum am ajuns marinar puteam să ajung și aviator. Nu, acum nu aș schimba... Era în copilul de atunci ceva, exact nu pot să explic ce, dar ceva care a cizelat, a modelat și continuă să o facă, pe comandantul de acum.
- Asta înseamnă că trebuie lăsat totul pe seama șansei?
- Nu. Ar fi absurd. Șansa trebuie ajutată și cel mai bun ajutor este munca, munca perseverentă, îndrăcită, nu rareori istovitoare, pentru autodepășire. Nu numai munca corectă pentru a-ți face datoria și a-ți îndeplini în limită obligațiile profesionale, ci ceva mai mult. Nu știu, dar nu am suferit niciodată lîngă mine oameni care trăiesc numai în limita parafrazelor care le definesc obligațiile...
- Și cu toate acestea, am impresia că tocmai pe un vas este mai multă nevoie de niște executanți exemplari.
- Exact. Pe un vas, și nu numai pe un vas, pot interveni în timpul unei misiuni mii de neprevăzute. Comandantul singur nu le poate soluționa. El ordonă direcția, stabilește coordonatele principale, indică manevrele ce trebuie făcute — executantul le aplică în funcție de toate particularitățile ce survin.
- Care a fost cel mai greu moment din cariera dumitale?
- Momentul din 1964. După ce am luat examenul de comandant mi s-a dat în primire nava «Caransebeș» de 1 600 tone. Fusesem pînă la acea dată ofițer III, II, I în marina comercială. Ofițer III — cart 8-12, alimentație, actele bordului; II — cart 0-4 și casier; I — cart 4-8 organizarea oamenilor la covertă, încărcarea și descărcarea navei — deci răspunderi limitate în problemele fundamentale deciziile nu le luam eu. Acum însă totul apăsa pe umerii mei. Și atunci mi-am dat seama, într-un mod aproape violent, cît de greu este să fii omul care poartă răspunderea, cît de greu este să dai ordine...
- Care a fost ultimul voiaj?
- Ultimul voiaj a coincis și cu actul — eu așa l-am considerat — de cea mai mare încredere care mi s-a acordat: comanda petrolierului «Argeș» de 36 000 tone, o navă construită de japonezi, excepțional dotată. Cu ea am fost pentru prima dată și în Pacific.
- Pe cite vase ai navigat pînă acum?
- Răspunsul echivalează cu biografia mea de marinar. Primul vas: bricul «Mircea» eram comandant cu manevra velelor, după care am intrat în marina comercială — 1960 Aici, primul a fost «Ardealul» — 6 500 tone, ofițer III; «Iași» — 4 500 tone, ofițer II; «Victoria» prima furtună ca lumea, un ciclon, ne-am adăpostit la Colombo. A urmat «București» — 10 000 tone, ofițer I. Apoi în calitate de comandant: «Caransebeș», «Cluj» — 4 500 tone furtuni la fiecare voiaj, echipaj excepțional. Nu ne-am adăpostit niciodată. Vas bun; apc «Argeș» și acum din nou «Cluj».
- De care vas te simți cel mai legat?
- De «Cluj». Echipaj tînăr, devotat, cu un puternic spirit de echipă, disciplinat, vesel Eram, sau mai corect sîntem, ca o familie.
- O ultimă întrebare: fotbalul îți place ca spectator?
- Spectator ca oricare alt jucător, dar înainte de toate jucător. Sînt înaintaș centrului în echipa vasului meu. Și să știți că colorile patriei pe care le avem pe tricouri ca și numel vasului le-am onorat. Am suștinut meciuri în aproape toate porturile prin care am trecut și rareori am pierdut...

...M-am despărțit de Stan Valentin cu sincera dorință de a-l vedea, de a mai discuta împreună și, de ce nu, de a-l însoți într-o cursă pentru a-l vedea «la lucru» pe acest om «car poartă răspunderea».

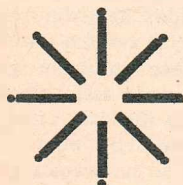
Gold, Bondi, Hoyle

REGENERAREA
CONTINUĂ

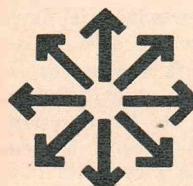
Lemaître

MAREA EXPLOZIE

Robertson, Tolman

PULSAȚIA PERPETUĂ

„BIOGRAFIA” UNIVERSULUI... SĂ MAI AȘTEPTĂM!

Pe măsură ce mijloacele de investigație ale astronomilor au progresat, trecînd de la luneta lui Galilei la telescopul de pe Muntele Palomar, apoi la radiotelescoape din ce în ce mai puternice, cu ajutorul cărora s-a putut recepționa radioemisia corpurilor cerești foarte îndepărtate, și în fine terminînd cu astronomia neutrinelor, au evoluat și concepțiile privind nașterea și evoluția Universului.

Iată trei dintre teoriile cosmogonice mai recente. Abatele Lemaitre a imaginat nașterea Universului ca un rezultat al unei explozii primare a «atomului originar», după care a început expansiunea Universului. Ideea existenței unui asemenea element primordial nu mai este acceptată de savanți, deoarece nu explică ce anume a precedat începutul «exploziei» atomului primitiv și ce anume a provocat expansiunea.

Astronomii T. Gold, H. Bondi și F. Hoyle au emis ipoteza că în Univers are loc crearea continuă a materiei «din nimic». Universul trebuind să fie, după ei, în stare staționară și în același timp în expansiune, densitatea nu se va schimba cu timpul, deci materia trebuie «să se creeze» continuu în spațiu. Această concluzie falsă este consecința punctului de plecare greșit: caracterul staționar al Universului.

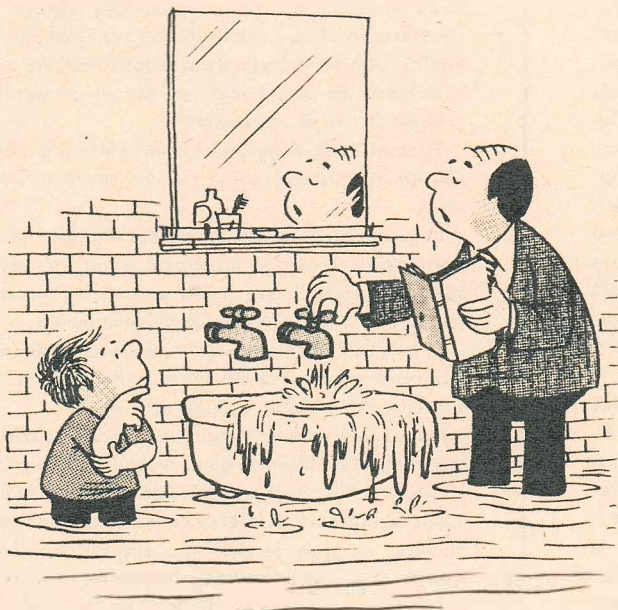
O altă ipoteză, formulată de N. Robertson și R. Tolman, bazată pe teoria relativității a lui Einstein, pornește de la ideea fundamentală a unui Univers care pulsează, adică își mărește și își micșorează dimensiunile în mod aproape periodic. Ei susțin că acest ciclu se repetă la infinit. În diversele stadii de existență, Universul se dilată sub forma «fugii» galaxiilor și apoi se comprimă cînd materia cosmică se concentrează în volume mai mici ale spațiului.

Pînă în prezent nici una dintre teoriile privind nașterea și evoluția stelelor și galaxiilor nu poate explica decît cu totul parțial și incomplet aceste fenomene. Aceasta se datorește faptului că astronomia nu dispune de un material de observație suficient de bogat pe baza căruia să se poată trece la o teorie cosmogonică încheată. Să mai așteptăm...

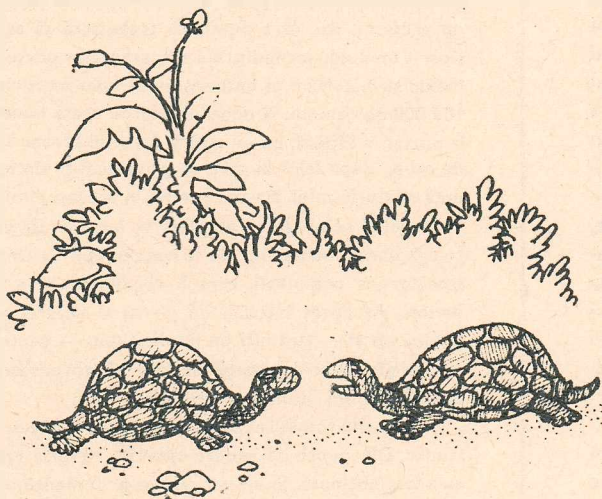
De altfel pînă în prezent nu există nici o teorie unanim acceptată privind nașterea sistemului nostru solar. De aceea unii specialiști susțin că mai multe eforturi ar trebui concentrate tocmai asupra acestei probleme, a cărei elucidare ar putea aduce elemente noi care să contribuie la rezolvarea marilor probleme ale cosmogoniei stelare și galactice.

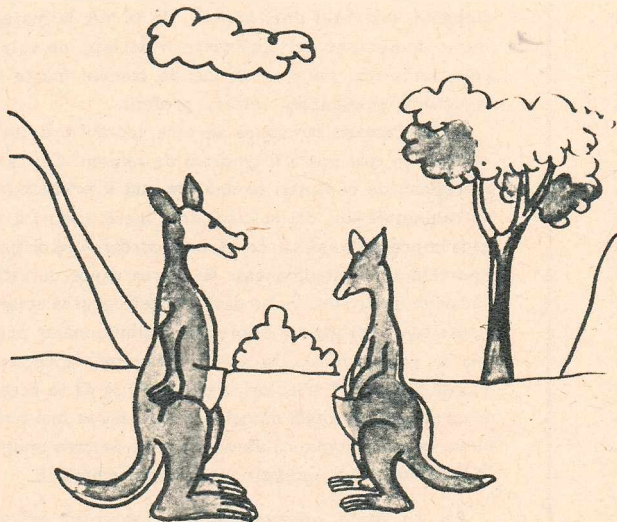
Umor de peste hotare

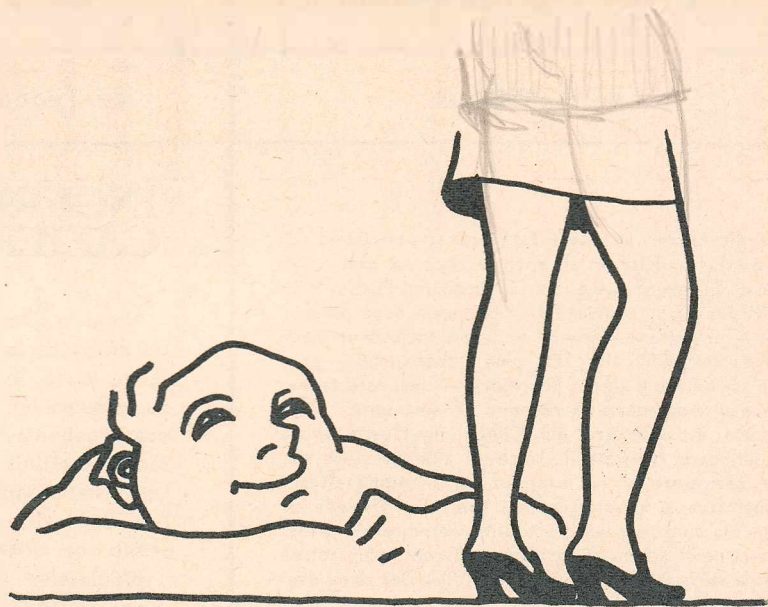
— Așaaa... Acum să dovedim că, dacă un robinet, cu un debit de 50 de litri de apă pe minut, umple un bazin în...

— Crezi, într-adevăr, că diferența de 300 de ani dintre noi ar fi o piedică la căsătoria noastră?...

— ... și când vorbești cu mine, să-ți scoți miinile din buzunar. S-aude?...

APRECIERI

Crossword grid with 12 rows and 12 columns.

ORIZONTAL: 1) Frumoasă, dar fără viață — Oameni de omenie. 2) Înțeleaptă, prudentă, dar și războinică — Sint sclipitoare, dar cu asta nu te-ncălzesc. 3) Au totdeauna rezerve — Călită pe jumătate! 4) Năduf pe inimă — Caută de lucru și-i bucuros că nu găsește. 5) Cadet! — O simți aproape cu inima și gândul. 6) O viperă — Buni trăgători (reg.) — Poștar! 7) Nu scoți o vorbă de la el — Din ce au, din ce vor mai mult să aibă. 8) Pierde-vară cu cîntec (pl.) — Nimeni nu le-o ia înainte. 9) Blinde victime ale unei lăcomii proverbiale (dim.) — Mai scumpă adesea decât fața — Aici (reg.). 10) A avea multe cunoștințe — Foarte mici, dar plini de energie — leșire! 11) Avîntul le dă aripi de zbor neînfricat, cutezător. 12) S-a lăsat ispitită de minunatul Paris — Sint fantastici.

VERTICAL: 1) Îi stă omului pe cap — Tiranul care îndulcește viața. 2) Femeile... galante — Obicei împămîntenit. 3) Puncte reprobabile — Sint ca năucite. 4) Alta ca ea nu mai găsești — Spaima șoarecilor (reg.) — Într-un sens! 5) Cea mai bună și mai prețuită dintre toate... — ... zău așa! 6) Nu mai poate fi de folos — Tare în... anagramă. 7) Stau în frunte!... — ... și muncesc cu rîvnă. 8) Cu greu te lipsești de ea — Lasă de dorit ca gust. 9) Lame! — Ne vorbește despre morală — Șiret lingă șiret. 10) Femeia care-ți potolește durerea — Aproape cît o osie! — Îndrăznește și servește! 11) Clare ca lumina zilei — Ei sint ca vinul: cu cît mai vechi, cu atît mai buni. 12) Nu știu ce-i indulgența — Cinste lor căci au dat totul.

Sofia BUCURESCU
Cuvinte rare: AMA

Dezlegarea jocului TUTTI-FRUTTI, apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) NICIODATĂ — ALA. 2) ENERVA — ANANAS. 3) PUHOI — AMARE — O. 4) OTO — NUCI — ISER. 5) TIVI — CAISE — LT. 6) RL — UA — TOP — BEA. 7) I — BLUF — SEROV. 8) VARI A — CIREȘ — R. 9) IDEE — VO — AMADO. 10) RIB — PICA — ARAD. 11) ENACHE — MAI — NI. 12) ANIA — BACANTE.

de H. DONA

de Teodor MAZILU

de Emanuel VALERIU

Mai mulți cititori se interesează dacă și anul acesta revista noastră va edita un almanah și, dacă da, cam ce va conține el. Putem să-i asigurăm că Almanahul Flacăra 1970 se și află sub tipar, cuprinzând — cel puțin după părerea noastră — un material deosebit de bogat, inclusiv un mare număr de fotografii color. Dar, pînă la apariția lui — probabil în primele zile ale lui decembrie — mai este vreme și vom mai avea ocazia să revenim cu amănunte.

Cititorul V. Scorțaru din Cîmpulung Muscel evocă într-o scrisoare revistele ilustrate de altădată și ne sfătuiește, părintește, să ne inspirăm din exemplul «Realității ilustrate» și al «Ilustrațiunii române». Desigur, aprecieri așa cum se cuvine tradițiile înaintate ale presei noastre și ne străduim să păstrăm și să continuăm tot ce ni se pare valoros în experiența trecutului. Dar să nu exagerăm, tovarășe Scorțaru. Presa, poate mai mult decît orice altă activitate omenească, este legată de actualitate, de condițiile atît de schimbătoare ale realității sociale și politice. Salutînd din mers ceea ce bun au făcut înaintășii noștri, trebuie să ne străduim însă, în primul rînd, să răspundem cerințelor acute ale contemporaneității. Și să nu mai uităm un lucru: tehnica poligrafică (și mai ales tehnica tiparului adînc, folosită la imprimarea revistelor ilustrate) a înregistrat în ultimii 30—40 de ani un progres considerabil, deschizînd publicațiilor posibilități nebănuite în trecut. De aceea, e de ajuns ca, lăsînd deoparte amintirile duioase dar cețoase, să ne aruncăm ochii asupra unei reviste ilustrate de acum cîteva decenii pentru a constata că avem foarte puțin de preluat direct. Dar dacă cititorul nostru sau alți cititori au de făcut unele sugestii concrete în această privință, le vom mulțumi cu recunoștință.

O altă scrisoare (a cititorului N. Mărcuș din Brăila), axată, surprinzător, pe o temă foarte apropiată, ne obligă să precizăm că, din păcate, presa ilustrată n-a constituit niciodată în trecut un sector prea dezvoltat în ansamblul presei românești (spre deosebire de presa culturală, de pildă, sau presa umoristică, sau sportivă, ca să nu mai vorbim de presa politică). Cîstit vorbind, urmările acestei situații le mai simțim și astăzi (deși într-o măsură mică măsură); revistele ilustrate din țara noastră nu au încă, nici ca număr, nici ca tiraj, o pondere egală cu cea a presei ilustrate din multe alte țări. Este aceasta, sîntem convinguți, o situație trecătoare.

Într-o destul de lungă scrisoare, cititorul G. Mihalache din Bacău se ocupă de materialele critice care apar în revista noastră și în alte publicații. De acord cu multe din aprecierile dumisale, am vrea totuși să facem cîteva observații.

Bineînțeles, ar fi absurd să considerăm că procentul materialelor critice, într-o perioadă sau alta, corespunde întocmai procentului de fenomene negative (dacă un asemenea procent ar putea fi stabilit!) din organismul social. E limpede că presa noastră publică astăzi mai multe materiale critice (și mai acide) decît în urmă cu 10—15 ani. Ce înseamnă asta? Nici cel mai fără de rușine răuvoitor n-ar putea pretinde că astăzi numărul fenomenelor negative este în creștere. Sporul de acuitate critică corespunde, de fapt, creșterii masive a exigenței opiniei publice, sporirii pretențiilor pe care le avem unii față de alții și toți față de feluritele instituții ale societății. Iar această creștere a exigenței este posibilă tocmai pentru că nivelul general al vieții și activității noastre s-a ridicat, tocmai pentru că ne împăcăm tot mai greu cu neajunsuri care, poate, altădată ni se păreau minore și în fața cărora ne mulțumeam să ridicăm din umeri. Dezvoltarea spiritului critic este un semn al maturizării societății, al perfecționării democrației.

Un cu totul alt tip de probleme o preocupă pe cititoarea noastră Marianne Grebke din Mediaș. Ea ar vrea să citească în paginile revistei un «documentar serios» despre evoluția idealului de frumusețe omenească. Ne-am mai ocupat de această temă, căreia îi va fi, de altfel, consacrat și un material mai amplu (și bogat ilustrat) în Almanahul pe 1970. Pînă una alta, e bine să subliniem că nu considerăm de fel că frumusețea și armonia corpului omenesc ar avea de suferit de pe urma condițiilor vieții moderne. Și în acest domeniu, ca și în altele, s-a dovedit că «prăpăstioșii» nu au dreptate. Cu toată poluarea aerului, cu tot ritmul trepidant al existenței, cu toate zgomotele care ne împresoară, cu toată folosirea îngrășămintelor chimice și a ierbicidelor în cultura agricolă și a antibioticelor în creșterea animalelor, cu toată influența nocivă a automobilelor și televizoarelor, cu toate..., cu toate..., niciodată, în mult milenara lor istorie, oamenii n-au fost mai bine construiți, mai sănătoși, mai rezistenți la ultraviolenta și bolilor. Așa că, să fim optimiști.

ÎNGERUL ȘI CAZIERUL LUI...

Nebunia nu este, orice s-ar spune, un motiv de laudă. Cu toate acestea W se laudă, în orice împrejurare, cu nebunia lui. Bineînțeles, W socoate nebunia lui un fel de boală sacră, accesibilă numai ființelor alese. El se recomandă ca un înger, un om făcut din aburi și inocență. Străin de orice patimi omeștești.

Bineînțeles, nu este vorba de-o maladie fizică; W se bucură de-o sănătate de fier. E vorba de-o boală abstractă, de-o trăsătură de caracter care-l situează deasupra contemporanilor.

W afișează totdeauna o splendidă detașare. El nu se ocupă de nimicurile vieții. El nu doarme, nu bea, nu mîncă. El plutește suveran deasupra tuturor problemelor. De aceea privește cu supremă și aristocratică ironie pe toți muritorii de rînd care se iau la trîntă cu problemele existenței.

W zboară tot timpul. Plutește în discuții abstracte, cu preocupări cosmice. Zboară ce zboară și imediat ce aterizează pe pămînt nimește — asta e culmea — tocmai acolo unde e mai ușor, la postul cel mai comod, la slujba cea mai bine retribuită. Zboară ce zboară în înălțimi și aterizează direct în farfurie. E un nebunatic — așa îi place domniei-sale să se dezmierde — umblă fără nici o noimă, e un zăpăcit, habar n-are de viață, rătăcește mereu drumul. Rătăcește drumul și culmea, ajunge pe aceste căi ocolite și nesigure exact unde interesul îl împinge să ajungă. Se trezește făcînd fel de fel de afaceri și combinații dubioase, și el e primul care se miră că a ajuns să facă așa ceva. El are mutra omului care nu se ține de coțcării, dar nu știu cum se face că tot în mijlocul coțcăriilor nimerește.

Am impresia că înălțimea la care plutește îl ajută tocmai să vadă mai exact și mai limpede locul unde merită să dea lovitura... Înălțimile lui abstracte nu sînt decît o metodă de a pleca în recunoaștere, de a tatonă terenul și de a pregăti temeinic lovitura.

Dacă-l întrebi de unde are atîta bănet — te privește drept în față cu ochii lui curați și albaștri și dă din umeri, nedumerit. Nici el nu știe. Habar n-are cum de-a făcut atîtea învîrteli și cum de i-au reușit toate atît de bine... Trebuie să recunoaștem că e un escroc destul de timid... Privirea lui e întotdeauna deschisă, nu se ascunde de oameni, după ce te-a tras pe sfoară îți întinde mîna cu toată simpatia... Ține să sugereze că el e un «inadaptabil», un romantic, un abur aruncat fără voie în mijlocul matrapazlicurilor.

Dacă n-ar avea cazier, l-ai putea lua drept un înger.

SE PUTEA MAI MULT

Din nou privim, de aici, din îndepărtatul colț sportiv al «Flăcării» un eveniment consumat, dar fără regretul declanșat de rămînerea în urmă, ca altă dată. De ce? Pentru că întreaga săptămînă, care se sfîrșește acum, a fost încărcată de discuții, de comentarii, de presupuneri, de bucurii și regrete.

Regrete? Și de data asta?

Firește! Firea omenească suspină chiar și în clipele cele mai ferice ale existenței sale cu gîndul că ele ar fi putut fi «mai ceva».

În sport, genul acesta de regrete îmbracă, de obicei, haina prețiozității, croită pe următorul manechin: «scorul trebuia să fie mai mare», ori «am învins, așa este, dar fotbal n-am văzut» sau — pur și simplu — «se putea mai mult».

Și culmea (!) totdeauna astfel de aprecieri sînt ascultate cam fără replică pentru că ele se fac în numele unei obiectivități supreme, al calității, al exigenței etc.

Hai să vedem totuși împreună, dacă într-adevăr se putea mai mult. Și s-o începem nu cu meciul propriu-zis ci cu ceea ce i-a urmat... Duminică seara, în fața sediului C.N.E.F.S. din str. Vasile Conta, devenit la fel de cunoscut ca și adresa lui Sherlock Holmes, un grup de tineri cu autoturisme și motociclete, mascați sau... natur, purtau placarde pe care scria «România în Mexico», «Am învins», «1—0». Cam făceau zgomot cu trompetele și glasurile lor, cărora li se asociau motoarele, dar ne erau simpatici. I-am reintîlnit și mai tîrziu pe alte străzi ale orașului, urmăriți cu zîmbet înțelegător de cetățenii Capitalei.

Micul și originalul grup continua sărbătoarea începută pe stadion la lumina torțelor, atît de alarmante pentru pompierii de profesie, dar care duminică trebuiseră să asiste neputincioși la un dublu incendiu: cel al speranțelor portugheze pentru Mexic și la celălalt, al entuziasmului unei mulțimi de aproape 100 000 de oameni. A doua zi la birou toată lumea zîmbea, de la portar la liftieră, iar pe stradă oamenii păreau să se cunoască de mult, după felul în care se priveau și-și zîmbeau, mai ales dacă aveau în mînă ziarul sportiv. În aceeași dimineață, echipa Portugaliei se pregătea de plecare, înconjurată de tăcerea înțelegătoare a oamenilor de la hotelul Lido și chiar de aceea a trecătorilor ocazionali, care îi recunoșteau pe fotbaliștii învinși. Aș putea întocmi un jurnal al fiecărei zile de-atunci și pînă azi și — fără nici un fel de dubiu — pentru fiecare din ele aș găsi suficient material care să dovedească pertinenta succesului din duminică trecută.

Vedeți, din aceste cauze nu cred că s-ar fi putut face mai mult atunci. Din punct de vedere sportiv, victoria era necesară și ea a fost obținută. Și un joc egal ne-ar fi menținut în competiție, dar cei 11 jucători au reușit maximumul. Cerîndu-le mai mult decît asta am cădea chiar dincolo de pedanterie...

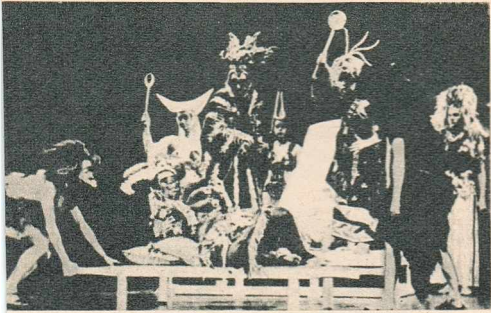
Dar faptul cel mai tulburător mi se pare un altul, și anume reflexul social al unei victorii sportive. Într-adevăr, întîlnirea cu Portugalia a concentrat, într-o măsură de-a dreptul impresionantă, interesul unei națiuni, de la mic la mare, a reunit într-o comuniune de sentimente și dorințe, de voință, pînă în cele din urmă, multe milioane de oameni foarte diferiți ca structură, preocupări, vîrstă, profesie.

Pîrghia aceasta fantastică pe care sportul o deține și o minuieste nu mai poate fi ignorată de nimeni. Cei care încă nu pricepeau de ce iluștri oameni de stat îi primesc pe sportivi în cabinetele lor, ori în jurul unei mese pentru a dețina sau cîna împreună cu ei, sau cei cărora acordarea de distincții extrasportive așilor stadioanelor le apărea drept un sacrilegiu, se văd acum constrînși încă o dată să înțeleagă și să accepte pentru sport toate atențiile și onorurile posibile, măcar pentru enorma sa popularitate. De aceea, reflectînd la recenta performanță a celor 11 tricolori, cred sincer să ea se cere apreciată drept o reușită totală dincolo de care nu se mai putea obține nimic în acea duminică de octombrie, pe care mulți pasionați ai fotbalului și-au grefat-o pe vecie în memorie.

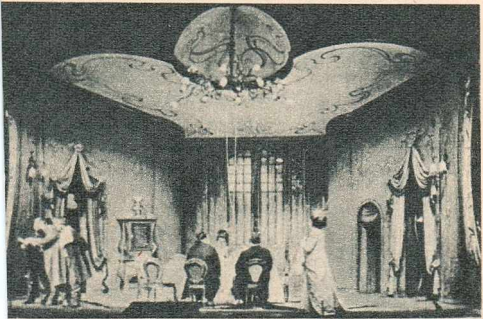
P.S. La Atena, viitoarea noastră adversară, echipa Greciei, și-a realizat integral șansa, învingînd cu 4-1 formația Elveției. În noiembrie, la București, reprezentativa țării noastre va avea de confirmat maturitatea recent demonstrată. De-abia atunci, probabil, toate spiritele (chiar și cele mai recalcitrante) vor trebui să accepte că, într-adevăr, nu se putea mai mult...

de G. DIMISIANU

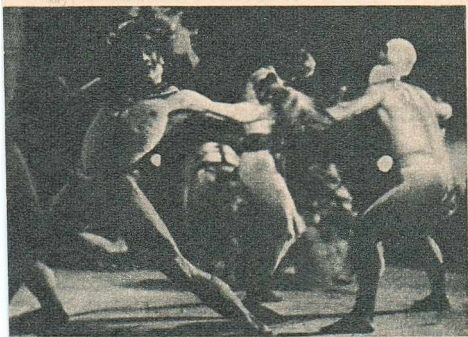
de Felicia ANTIP

La Basel (Elveția) a avut loc premiera comediei lui Peter Hacks «Margareta în Aix». O piesă istorică, aparent naivă, totuși plină de rafinement prin dialogurile subtile care sugerează actualitatea satirei.

O mașină de cusut a devenit instrument solist într-o operă muzicală! Lucrarea aparține compozitorului din R.F.G., Boris Blacher, și a fost prezentată pe scena Operei de stat din Hamburg. Inspirat după o năvelă a lui Șalom Alehem, vodevilul «Două sute de mii de taleri» e caracterizat ca o experiență într-o partitură cu metri variabili, octave goale și ritmuri de marș — apreciate de critici ca inumare.

La Wrocław, teatrul de pantomimă de sub conducerea lui Henryk Tomaszewski pregătește un spectacol de mare dificultate interpretativă, o coregramă intitulată «Ghilgameș», brodată pe vechi legende sumeriene. Temele filozofice abordate: dragostea și ura, viața și moartea, au impus o îndepărtare de la pantomima tradițională, făcând loc și unor elemente de balet.

La Lucca (Italia), Teatro del Giglio a inaugurat stagiunea lirică cu «Doamna Butterfly». În distribuție: Magda Olivero și Giuseppe di Stefano (în fotografie).

Pe scena lui Royal Court Theatre din Londra, cu prilejul prezentării piesei «L'Amante anglaise» de Marguerite Duras, actrița franceză Madeleine Renaud a re-purtat un remarcabil succes personal. Criticii britanici, de obicei reținuți, nu și-au precupețit de această dată elogiile.

BEN CORLACIU:

POEZII

O retrospectivă lirică de binevenită valoare compensatorie realizează Ben Corlaciul prin această ediție-antologie, care izbuteste să repună în drepturile meritate pe poet, după ce activitatea din ultimii ani în domeniul epicii îl umbrise fără justificare și cu totul neprofitabil. Romanele *Cazul doctor Udrea* și *Baritina*, deși înregistraseră la vremea apariției un real succes de librărie, n-au reușit să-l impună pe prozator, în schimb poezia, trădată pare-se un timp, îi va menține lui Ben Corlaciul un loc distinct în mișcarea literară de după 1940.

Ben Corlaciul a debutat în timpul războiului, fiind foarte tânăr când îi apărea volumul *Tavernale* (1941), mezinul promoției care îi va grupa laolaltă pe Dimitrie Stelaru, Const. Tonegaru, Geo Dumitrescu, Ion Caraion ș.a. Au urmat *Plachetele Pelerinului serilor* (1942), *Arhipelag* (1943), *Manifest liric* (1945) — din care se profilează un lirism integrat curentului antisentimental și demitizant, caracteristic autorilor enumerați mai sus. Starea de spirit generatoare de poezie este aceea a generației: o dispoziție «furioasă», rebelă, ostentativ sarcastică, respingând convențiile ipocrite și dezgustată de filistinismul formelor burgheze. Toți acești poeți vor practica, în forme proprii, o lirică «despodobită», minioasă, biciuitoare, amară, unind spiritul *ricaneur* cu neliniștile produse de contactul cu realitățile războiului. Pe urmele lui Stelaru, Ben Corlaciul este, în acea epocă, un liric al boemei sumbre, profesind poezia mediului de tavernă, ca formă de protest și sfidare. Are conștiința condiției blestemate, damnată, a *Poetului*, relatată cu ironie tristă. Acesta e prin definiție mizer și famelic, lumpen «fără identitate la primărie», înfrățit cu animalele umile, singurul prieten fiindu-i pisica («Aduce vrăbii să mîncăm și pui/ ba câteodată chiar o piine-ntreagă»). Totul e privit însă fără sentimentality sau umoare plîngătoare. Pompiliu Constantinescu, care i-a recenzat toate aceste volume din epoca războiului, îl definea pe Corlaciul ca pe «un liric la care tragișmul se exprimă lucid, dominat de inteligență».

Ultima secțiune a volumului, cuprinzând versuri dintre anii 1945-1967, autorul și-a intitulat-o *Postumele*, sugerînd că opera sa poetică se va fi încheiat, de fapt, cu volumul *Manifest liric* din 1945, iar ceea ce a urmat are numai semnificația unui adaos pe care ediția îl dă la lumină după ce experiența lirică fundamentală a fost consumată. E adevărat că toate motivele lirice definitorii, din volumele de pînă în 1945, sînt numai *reluate* în ciclul postumelor, nu și îmbogățite cu valori și semnificații noi. Ele repetă și uneori adîncesc unele teme, dar nu schimbă imaginea generală pe care ne-am făurit-o parcurgînd stadiile anterioare. Se înregistrează totuși o atenuare a notei ironice și o sporire a dimensiunii grave, aspect constat și de Laurențiu Ulici în prefață. Poate că inegal în unele compartimente, volumul dă totuși sentimentul că a fost gîndit organic, întărind impresia de continuitate și consecvență în creația lirică a unui poet autentic și pe deplin clarificat asupra resurselor inspirației sale.

TELEEEVENIMENTE
MASCATE

Colegul care ne face recomandări la rubrica «Memento» își exprimă, săptămîină de săptămîină, regretul că nu prea vede spre ce ar putea să ne îndemne. «Plutește o nemulțumire», scrie Călin Căliman în «Munca» în legătură cu structura generală a programelor. Telecronicarul «Scînteii tineretului» ar dori ca publicația Radio-TV să ne atragă atenția asupra punctelor de oarecare interes pentru ca să nu ne pierdem seri întregi în așteptarea unei emisiuni mai de Doamne-ajută.

Petele de culoare, de lumină, strălucesc mai puternic într-un peisaj atît de cenușiu. Cu condiția ca întîmplarea să ne prindă de față atunci cînd sînt proiectate, fără nici un avertisment prealabil, pe micul ecran. N-am izbutit să-mi confrunt cu nici un prieten impresiile despre cel mai important teleeveniment literar din ultimul timp — evocarea lui Marcel Proust — pentru că, dintre oamenii pe care i-am întîlnit, nici unul nu știuse că «Teleenciclopedia» va cuprinde o asemenea capitol.

Cine este autorul acestei remarcabile pagini de teleantologie? Probabil că unul dintre animatorii emisiunii «Lectures pour tous». Cînd a fost făcută? Desigur cu cîțiva ani în urmă, unul dintre vorbitori fiind Jean Cocteau, acum decedat. Sînt lucruri pe care nu le putem decît presupune, pentru că organizatorii «Teleenciclopediei», subestimînd parcă giuvaerul care le-a trecut prin mîna, ni l-au prezentat ca pe un obiect de duzină, fără cadrul de zile mari convenit. Filmul a început brusc, fără generic, s-a încheiat tot brusc, aparent înainte de sfîrșitul său real, autorul n-a apărut pe ecran niciodată și nu i s-a comunicat nici numele... Sînt greșeli care ar trebui remediate la o a doua prezentare, mai bine pusă în valoare din punct de vedere organizatoric.

Dar... Dar l-am văzut și auzit pe François Mauriac vorbind despre ceea ce a reprezentat Proust pentru el însuși, pentru literele franceze, pentru destinul romanului, căruia i-a deschis orizonturi noi, deosebite, opuse chiar, și, într-un sens, mai largi decît orizonturile balzaciene. De la Paul Morand la Jean Cocteau, de la bătrîna menajeră a singularului scriitor la contemporanii pe care contactul cu el i-a determinat să-și revizuiască unele vederi despre viața interioară, personalități și personaje dintre cele mai interesante s-au perindat prin fața camerei de luat vederi și au evocat vremuri, locuri, oameni, lucruri cunoscute de noi așa cum au fost transfigurate în «A la recherche du temps perdu», iar de ei, și în ipostazele lor reale.

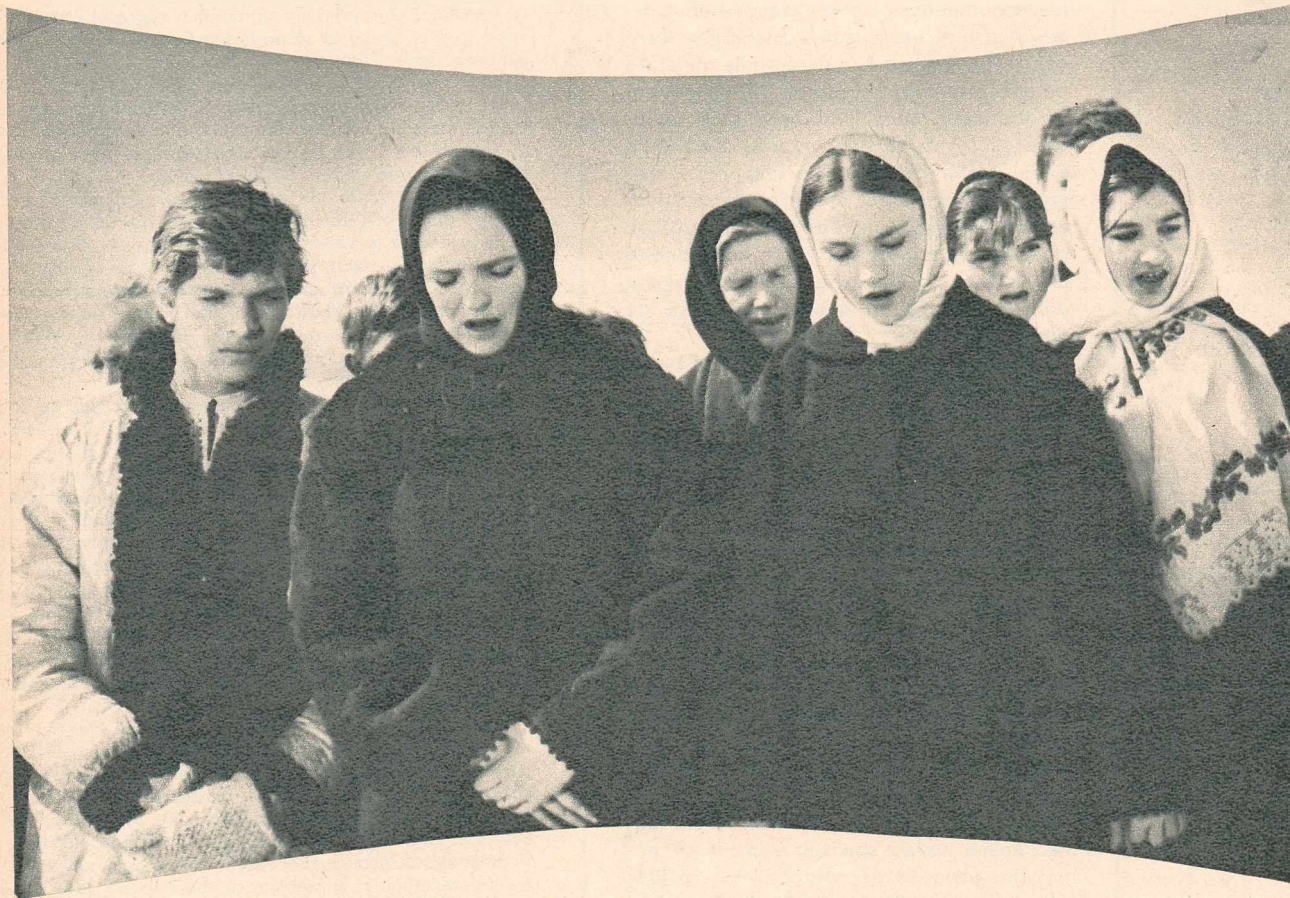
Dacă primul lucru bun pe care l-a făcut televiziunea noastră a fost proiectarea — fie ea chiar trunchiată — a acestui document literar de un farmec și o valoare excepțională, al doilea lucru bun a fost că l-a ales pe Romulus Vulpescu, talmăcitor inegalabil, ca prezentator al emisiunii. Mauriac, Cocteau și ceilalți vorbeau fără a fi bruiți de o voce suprapusă. Traducerea îi devansa câteodată, alteori rămînea în urmă, și nu numai că nu ne împiedica, dar, dimpotrivă, ne ajuta să savurăm pe deplin frumusețea discursului original. (Îmi rezerv dreptul de a crede că faimoasa «madeleine» nu trebuie confundată cu un pișcot, dar amănuntul e minor.)

Alt teleeveniment a apărut nu doar ca primul, în haine exagerat de modeste, ci mai rău, într-un fel de veșmînt de penitență. Frumoasa noastră crainică părea pe punctul de a ne cere iertare cînd ne-a explicat că vom vedea un film pentru «cinefili» (sună aproape ca denumirea vreunei boli inavabile). Ne-a mai lăsat să înțelegem că prudența decurge din experiență, scenaristul filmului «Servitorul», Harold Pinter, fiind și autorul piesei «Îngrijitorul», care a avut un deosebit succes la «Teatrul Mic», dar, după retransmitere, a provocat protestele unor telespectatori. Nu pentru prima oară avem prilejul să observăm că televiziunea pare a da curs mai curînd scrisorilor trîmbițînd dreptul spectatorului ostil culturii de a nu fi agasat cu programe inaccesibile lui, decît scrisorilor sau chiar cronicilor care îi cer să ridice mereu ștacheta exigenței și, o dată cu ea, nivelul emisiunilor. Din nou însă conținutul rămîne mai important ca ambalajul și nu putem dori decît ca regizorii necunoscuți la noi, cum e Joseph Losey, filmele de o factură mai puțin obișnuită, cum e «Servitorul», să-și găsească loc frecvent pe micul ecran, fie chiar și sub eticheta stranie «film pentru cinefili». Explicații simple, clare, la obiect, cum au fost cele furnizate de Andrei Băleanu și Sorin Alexandrescu, pot ajuta la transformarea unui mare număr de oameni care vîd filme, fără să știe prea bine ce vîd, în «cinefili».

● pe ecrane

BALTAGUL

Oamenii
se roagă
pentru sufletul
lui Nechifor
Lipan,
cel ucis
mișelește.

SATYRICONUL
pe vremea cind
se mai afla pe platouri.
În fotografia de sus
se conturează
silueta lui Fellini.

Nu mă număr printre cei care, ori de câte ori au prilejul, îi pălesc pe ecranizatori drept în frunte cu «specificul filmului», cu contradicția de neîmpăcat dintre ecran și carte. «Ghepardul» nu m-a dezamăgit de moarte, în primul rînd pentru că nu m-am dus să caut la Visconti «parfumul» cărții lui Lampedusa (știam de-acasă că n-o să-l găsesc, mi-a intrat de mult în cap că nu asta trebuie să cerem unei adaptări cinematografice). «Frații Karamazov» nu mi s-a părut o catastrofă, atîta timp cît portretele cinematografice — căci asta a făcut Pîriev — transmiteau ceva din încheștarea eroilor dostoevskieni. Ceea ce cer — în sinea mea — unei ecranizări este să meargă pe un drum paralel cu al cărții, sau, dacă vrei, să găsească măcar una din cheile posibile ale acesteia. Nu m-am gîndit însă niciodată cum ar arăta *Baltagul* pe o pînză albă, pătrată, în imagini mișcătoare. De frică, de teama umilinței de a nu-mi putea imagina nici o clipă un capăt de film măcar, într-atît mi se pare de dăltuită în piatră cartea, incremenită în cuvinte. Acel extraordinar efect de «lume împietrită», «mișcările rotative» ale romanului, de care vorbea George Călinescu, obținute printr-o savant economicoasă folosire a imaginilor, cu totul aparte în creația lui Sadoveanu, dau *Baltagului* privilegiul de carte esențializată. Mit, epos sînt plămădite, laolaltă cu notații fulgerător de concrete, într-o arhitectură închisă, în interiorul căreia oamenii duc la desăvîrșire ciclul vieții, cu gesturi ce ating legenda.

Nu mă îndoiesc că și regizorul Mircea

Mureșan s-a apropiat de carte cu o anumită «umilință». Transpare din film tot timpul teama de a nu lăsa impresia că nu a întors, pe o parte și pe alta, toate sensurile fundamentale ale romanului, toate sugestiile acestuia. Le găsim, rînd pe rînd, pe ecran, ca într-o lectură aplicată, dar rar se întîmplă să-și întindă reciproc mîna. Dislocate din blocul cărții, nu și-au găsit un alt liant. Iată de ce secvențe frumos concepute plastic, cu o picturalitate studiată, menite a materializa stările din literatură, cum ar fi curgerea anotimpurilor, bunăoară, ori nemărturisita acumulare de certitudini din sufletul Vitoriei Lipan, par imagini detașate, străine unele de altele. «Vedeniile» eroinei — Nechifor Lipan în chip de călăreț trecînd un riu și înaintînd mereu către soare, «ajutorul» Sfintei Ana — toate acele tresăriri din care scriitorul își construiește zone de mister, devin stînjenoare în film, prin prea brutala lor întruchipare. Călărețul proiectat pe un disc roșu, ce semnifică țipător soarele, precum în teatrul shakespearian de altădată pare mai degrabă un artificiu născut într-un ceas nefericit.

Regizorul nu a rezistat ispitei de a da un chip anume celui dispărut și căutat, lui Nechifor; pentru cîteva secunde, el are înfățișarea mustăcioasă a lui Ilarion Ciobanu, cînd ideal — credem noi — ar fi fost să rămînă o invizibilă prezență obsedantă.

Desprinsă din materia sa mitică, povestea Vitoriei Lipan de pe ecran se constituie ca o ducere la capăt, sînguincioasă, a unui act de dreptate;

fiorul de oficiere a unui ritual, de împlinire a unei justiții imanente, adînc înrădăcinată în conștiința poporului nostru, a dispărut. Marea scenă a ospățului de înmormîntare și, implicit, de demascare a răufăcătorilor, își pierde tăria dramatică particulară, făcută din acel amestec ciudat de demonism și omenie din care se trag toate atitudinile Vitoriei. Plastic, secvența are dimensiuni, *sentimentul libertății* pe care ni-l lasă în general filmele asupra cărora își apleacă ochiul operatorul Nicu Stan tronează și aici. Dar explozia așteptată nu se declanșează. Am toată stima pentru actrița italiană Margarita Lozano, am auzit numai vorbe de onoare despre dînsa — că de văzut nu prea am avut ocazia s-o văd, pe scenă sau în filme — dar, să-mi fie iertat, trăiesc cu ideea că o interpretează cu mai multă forță ar fi schimbat fața filmului, ar fi înțeles mai bine ideile cărții și intențiile lui Mureșan. Nimic nu mă împiedică să nu mă gîndesc încă o dată, cu mîhnire, la Margareta Pogonat, cu știința ei aleasă de a da contur tăcerilor, de a umple spațiile dintre un gînd mărturisit și altul ascuns.

Dacă mai avem în vedere și postsincronul total neizbutit, în care replicile cad parcă din cer în timp ce buzele actriței spun ceva, altceva, nedeslușit, vom înțelege de ce chipul Vitoriei Lipan — dincolo de datele lui fizice — rămîne departe de noi. Vom mai avea cîndva puterea să ne încumetăm a porni din nou la drum pe Valea Tarcăului?

Magda MIHĂILESCU

● actorii se distreaza

Audrey Hepburn și Peter O'Toole, încântătorul cuplu din comedia *Cum să furi un milion*, se odihnesc și se amuză pe platou, «pozînd» pentru publicitatea filmului, căutînd atitudini «simbolice» dar și năstrușnice.

Foto 20-th Century Fox

● *cineaștii
despre ei
înșiși*

Federico FELLINI:

«PUBLICUL VENEȚIEI NU ERA
CEL MAI POTRIVIT
PENTRU A INȚELEGE
FILMUL „SATYRICON“»

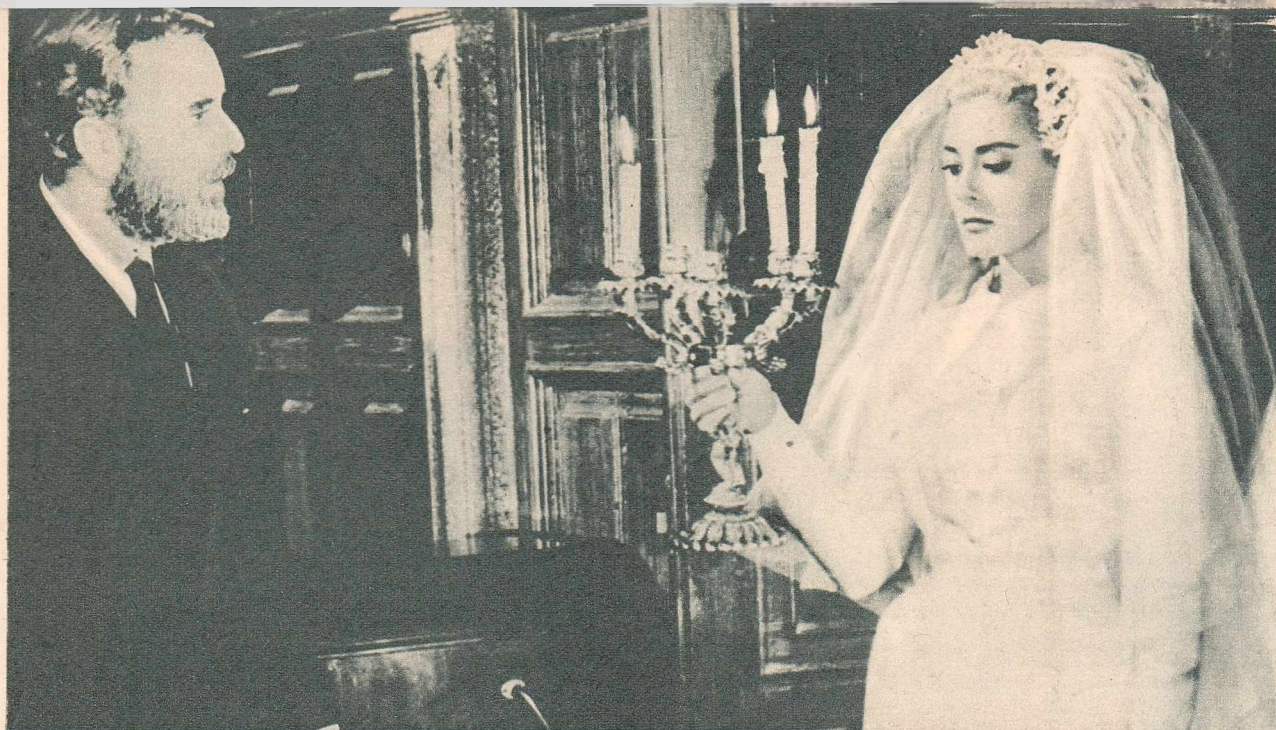

Ziaristii l-au sîcîit tot timpul pe Fellini, de-a lungul celor 15 luni cît a durat turnarea *Satyriconului*. Revista «Europeo» îl consideră unul dintre filmele cu cel mai puternic «international appeal» din ultima vreme, una dintre creațiile care, pe parcursul elaborării, a fost urmărită cu maxim interes de presa întregii lumi. Prezentarea lui în cadrul recențului Festival de la Veneția, prezentare gîdită ca o apoteoză a prestigioasei competiții cinematografice, nu a fost însoțită însă de valuri de entuziasm. «De ce o parte a publicului de la Veneția a rămas rece, interzis?, iată una dintre întrebările adresate, de publicista italiană Lietta Tornabuoni, marelui cineast. Ascultați-i răspunsul: «Festivalul se înconjoară totdeauna de un public destul de aparte, condiționat de anumite snobisme și neînțederi; este un public ce se consideră investit cu sarcinile și autoritatea unui judecător. Chiar dacă ceea ce spun eu acum este relativ, îmi asum riscul: această atitudine încetează brusc atunci cînd un spectacol prezintă acele sfinte vulgarități și violențe cu care cinematograful și-a obișnuit spectatorul și care în *Satyricon* lipsesc cu desăvîrșire. O altă explicație ar fi educația din ce în ce mai slabă a publicului. Tot filmele pe care le vede — cea mai mare parte a lor — sînt de vină. Comediile l-au obișnuit cu lucruri ușurele și învechite, cu topăieli și alergături, cu snoave și tot felul de glume. Filmele de aventuri l-au obișnuit cu un anumit mecanism al acțiunii și al mișcării. Filmele așa-zise «de idei» l-au obișnuit cu un alt mecanism, mental, care mai degrabă îl plictisește dar care îl măgulește, făcîndu-l să se simtă inteligent. Cinematograful cu o intensă sugestie picturală este, în schimb, destul de puțin înțîlnit. Iată de ce oamenii și-au pierdut acea capacitate — care este a ochiului — de a fi fascinați. Dezobișnuși să înțeleagă imaginile, nu mai reușesc să le vadă.

Ceea ce ne asediază pe noi la tot pasul nu sînt imagini. Sînt niște aruncări de priviri, fulgere care se zoresc și se succed extrem de rapid: te trăsesc, te incită, te stimulează. Dau spectatorului numai senzații; dar senzații îți pot procura și niște șopirle, ori niște pisici. Imaginea autentică închide în ea o semnificație, dilată conștiința, suscită o emoție care ne îmbogățește și ne ajută să ne cunoaștem mai bine pe noi înșine. Către aceasta am vrut să tindă imaginile și secvențele din *Satyricon*. Ele trebuie contemplate. Iată o operație ce devine tot mai puțin familiară, iar atunci cînd ni se împune este de-a dreptul oboșitoare. Toate astea ar putea să explice eventual înstrăinarea, oboseala sau tulburarea pe care unii le-au încercat vîzînd filmul.

BUNUEL și VIRIDIANA

de Călin CĂLIMAN

Viridiana — o întâlnire-șoc cu universul marelui cineast spaniol.

S-a spus despre Bunuel că este cineastul tuturor absoluturilor, al tuturor libertăților, al tuturor îndrăznelilor... *Viridiana* a fost calificată drept o antologie a temelor, miturilor și obsesiilor lui Bunuel... Despre Bunuel și despre *Viridiana* s-au scris tomuri peste tomuri. Pro și contra. Acum, când pe ecranele noastre rulează în sfârșit, după o atît de lungă așteptare, capodopera celui mai mare dintre cei trei mari B. ai Spaniei (Bunuel, Bardem, Berlanga), o încercare de retrospectivă Bunuel ni se pare nu numai binevenită ci și imperios necesară. Pentru că acest cineast de proporții mitice, a cărui controversată creație de peste patru decenii poate fi confundată cu o adevărată istorie a cinematografului, este — practic — necunoscut la noi; sau, mai exact, am pătruns pînă acum la el doar pe «scara de serviciu», prin intermediul unui film prea puțin reprezentativ, *Fecioara*. Un singur film, din aproape 30, nu este oare, într-adevăr, cam puțin?

Să ne apropiem deci de Bunuel... Dar, înainte de toate, să-i dăm cuvîntul: «Se spune adesea că filmele mele sînt violente și distructive, deci imorale. Dar ceea ce e moral pentru morala burgheză, pentru mine e imoral». Poate că în acest scurt citat se află explicația întregii sale creații. Aflat de peste patru decenii, mereu, în avangarda cinematografului mondiale, Bunuel a fost, și este, printre cei mai prestigioși cineasți de atitudine ai lumii. Primele sale experiențe, suprarealiste, *Ciinele andaluz* și *Virista de aur*, lucrate împreună cu Salvador Dali, creații pînă astăzi șocante, au provocat la vremea lor un val de proteste; autoritățile franceze au socotit *Virista de aur* drept atentat la morala publică. Sărînd peste etape, să amintim că, după ce stîrnise o furtună de aplauze la Cannes, cucerind «Palme d'Or», *Viridiana* a fost interzisă de cenzura franchistă.

Întreg firul operei cinematografice a lui Bunuel este jalonat de filme profund contestate. Scriind pe peliculă, în pagini de un realism crud și neiertător, documentarul cel mai teribil despre mizeria poporului spaniol (*Pămînturi fără pîine*, 1932), cineastul prefața de fapt — tragică prefață! — evenimentele de tristă și dureroasă amintire care aveau să izbucnească, peste cîțiva ani, în patria lui. Întîmplările înfiorătoare din *Los Olvidados* («Uitații»), întîmplări de groază și coșmar, nu sînt altceva decît realitatea de zi cu zi a cartierelor sărace din Mexico City, pe care Bunuel și-a propus

s-o denunțe în toată nudtatea ei. Dintre filmele sale mai recente, *Belle de jour* ne oferă prilejul întîlnirii unui alt Bunuel (dar în fond cît de același!), denunțînd corupția morală din lumea occidentală modernă în pagini de o tulburătoare sinceritate. (În paranteză fie spus, achiziționarea acestui film, dificilă la vremea respectivă, ar putea fi repusă în discuție. *Belle de jour* este una dintre cele mai profund morale creații ale lui Bunuel. Spunem aceasta celor care ar putea interpreta drept imoral un fulminant și pertinent atac la adresa imoralității.)

Pe această traiectorie, punctată de multe alte creații valoroase (*Nazarin*, *Îngerul exterminator*, *Jurnalul unei cameriste*, *Simon în deșert*, *Calea Lactee*), se înscrie, în urmă cu aproape zece ani, *Viridiana*. Poate cel mai reprezentativ film al lui Bunuel. Amestec straniu de pamflet și poezie, de violență și puritate, de eroticism și seninătate. Operînd cu simboluri, Bunuel acuză întreaga structură a societății spaniole contemporane. Această *Viridiană-simbol* a lui Bunuel, această oază de lumină și puritate într-un univers tumefiat de boli și vicii înapăimîntătoare — e Spania, desigur; și povestea dură, crudă, a tinerei femei este o «poveste» metaforică despre destinele țării. Înțelegem, prea bine, opoziția de la premieră a cenzurii franchiste. Tot filmul face în fond o descriere indirectă a țării sufocate de obscurantism, dezarmată în fața abuzurilor.

Bunuel nu umblă, n-a umblat niciodată în marile sale filme cu mînuși. În aproape fiecare imagine a *Viridianei* se găsește o cruzime incisivă, declarată sau presupusă, o violență naturalistă izbitoare. Și totuși, la Bunuel nu poți găsi niciodată ceva murdar, obscen, de prost-gust. Nici în secvența de un realism halucinant a orgiei cerșetorilor, acompaniată de acordurile grave din «Aleluia» lui Haendel... Nici în portretizarea unor figuri respingătoare, precum leprosul sau piticul... Nici în întîlnirea dintre servitoare și Jorge în hambar... Dincolo de toate aceste «secvențe» aflate pe muchie de cuțit, sau prin ele, se întrevăd simboluri de forță irezistibilă: porumbelul ucis de leproș, fetița nepăsătoare învîrtind coarda — frînghie cu care s-a spînzurat un om, coroana de spini care arde. O culminație a filmului, și totodată o virtuozitate plastică a operatorului, este secvența «Cinei de taină» — analogie deosebit de spectaculoasă și încărcată de semnificații.

Naturalismul lui Bunuel are rădăcini adînci în întreaga sa creație. Anumite secvențe sînt inuman de brutale: să amintim doar maltratarea orbului de către copiii vagabonzi din *Los Olvidados* sau scena aceluiași film în care Bunuel nu ezită să înfățișeze ajutorul dat de frate la siluirea propriei surori. Dacă ar escamota astfel de secvențe, regizorul n-ar izbuti însă să ofere spectatorilor adevărata față a cartierelor sordide

din Mexico City (în 1949), n-ar putea demonstra cum mizeria îl ticăloșește pe om, nici faptul că răspîndita criminalitate infantilă este rezultatul unui anume mod de trai. Or, Bunuel a fost totdeauna un partizan activ al adevărurilor, oricît de crude, oricît de neplăcute. El n-a fost niciodată un «cineast plăcut», dintre aceia care aleg din viață doar frumosul, doar fardul unei lumi.

Și în *Belle de jour*, în ciuda mediului elegant și fastuos în care se petrece acțiunea, frumusețea are, parcă, solzi de gheață; protagonistă, Catherine Deneuve, fiind o interpretă ideală, excelentă, a acestui tip de frumusețe rece, cu vicii și patimi ascunse.

Să revenim însă la *Viridiana* și — pentru că a venit vorba despre actori — să consemnăm interpretarea Silviei Pinal, această de neuitat *Viridiană*, ca și jocul unor buni actori, precum Francisco Rabal sau Margarita Lozano.

Și să ne întoarcem la Bunuel (deși nu l-am părăsit în aceste rînduri) pentru a consemna încă doar cîteva date esențiale ale carierei sale cinematografice. Omul care se pregătește să aniverseze șapte decenii de viață, contemporan și bun prieten cu Federico Garcia Lorca, Salvador Dali și Rafael Alberti, a avut totdeauna — în ciuda unor dure exiluri — Spania în suflet, și ei, adevăratei Spanii, i-a consacrat cele mai valoroase din capodoperele sale. *Viridiana* servește drept major și îndiscutabil exemplu.

Maestrul pune la punct o scenă din *Jurnalul unei cameriste*, ecranizare după romanul lui Octave Mirbeau. În fotografie îi recunoaștem pe Jeanne Moreau și pe Michel Piccolli.

DUPĂ 20 DE ANI

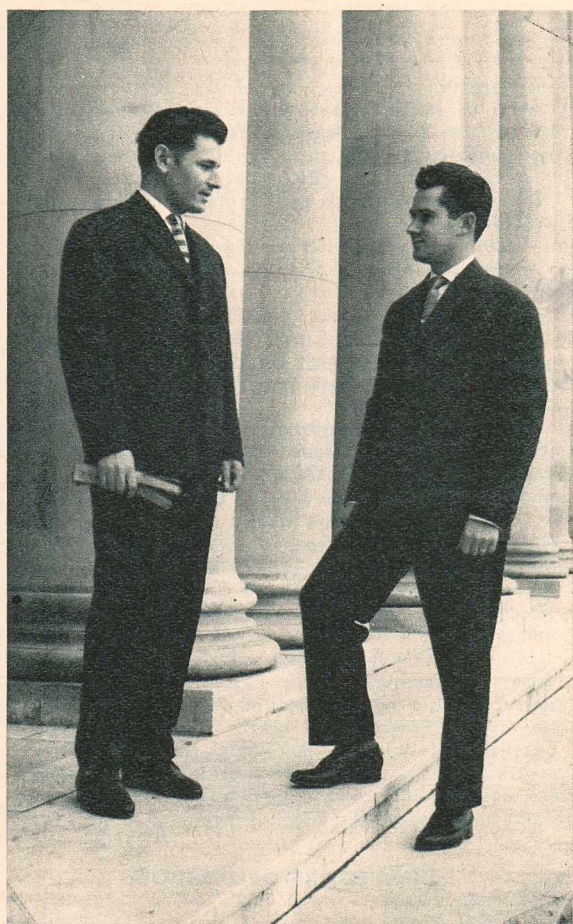

Gutulul:
Un lot de comode și uscătoare din lemn este gata pentru a fi exportat în Olanda și Anglia.

Intensă activitate la stația «Autoservice».

UNIREA: Complexul de deservire din strada Valea Roșie — Baia Mare.

Noi modele de îmbrăcăminte pentru bărbați realizate de unitatea din strada Nisiparilor.

Se împlinesc anul acesta două decenii de când cooperația meșteșugărească, îndrumată de partid pe calea încadrării ei armonioase în economia socialistă, a fost corespunzător organizată. Numeroase unități ale cooperației meșteșugărești aniversează astăzi cei 20 de ani de existență cu rezultate remarcabile în activitatea lor economică și socială. În cele ce urmează va fi vorba despre două asemenea unități din Baia Mare.

GUTINCOOP—O MARCĂ DE PRESTIGIU

Cooperativa **GUTINUL** din Baia Mare s-a născut la 1 februarie 1949 din unirea puterii economice a 63 de meșteșugari. Modestă la început, activitatea cooperativei se dezvoltă an de an, diversificându-se necontenit pentru a răspunde necesităților crescânde ale populației. În prezent, în cooperativa **GUTINUL** există 35 de activități în ramurile: metal, lăcătușerie, automoto, radio-TV, tâmplărie, ceasornicărie, artizanat și altele. Prestările cooperativei cuprind nu numai orașul ci și satele județului prin mijlocirea a 15 centre și puncte fixe și a autodubei special amenajate pentru reparații radio-TV, obiecte tehnice de uz casnic etc.

De cea mai mare însemnătate pentru dezvoltarea cooperativei a fost introducerea în activitatea ei — pe lângă rețeaua de deservire — a producției unor obiecte de larg consum: mobilă, împletituri, sticlă metalizată, ceramică și sculptură în lemn. În scurtă vreme multe din aceste obiecte purtând marca **GUTINCOOP** au fost înscrise în listele de export și pleacă astăzi spre Olanda, Anglia, Japonia, Polonia, Suedia, R.D.G., Danemarca și alte țări. Din noianul de cifre, ilustrând activitatea în continuă creștere a cooperativei, alegem una sintetizând stadiul ei actual de dezvoltare: numai în primele nouă luni ale acestui an au fost livrate produse în valoare de cca. 6,5 milioane lei.

Cooperatorii de la **GUTINUL** privesc perspectivele de dezvoltare ale întreprinderii lor cu încredere dar și cu răspundere. În fața lor stau sarcini sporite în ce privește dezvoltarea rețelei de deservire a populației ca și în ce privește îmbunătățirea sortimentelor și calității produselor pentru consumul intern și export. Pentru atingerea acestor obiective numai în următorii doi ani vor fi investite peste 5 milioane de lei în modernizarea unor secții și asigurarea lor cu utilaje perfecționate.

UNIREA FACE PUTEREA

Adoptând pentru cooperativa lor numele de **UNIREA**, cei cîțiva meseriași cizmari, care au constituit-o la 1 februarie 1949, s-au gândit desigur la zicala noastră bătrînească, potrivit căreia «unirea face puterea». Cei 20 de ani ce au trecut de atunci au confirmat încă o dată forța adevărului acestor cuvinte din bătrîni: în 1949, două unități de comandă și una de serie cu o activitate economică cu totul redusă; în anul 1969 cooperativa numără peste 1 000 de membri acționînd în 60 de unități în care se realizează o producție marfă de peste 45 milioane de lei anual. Numai în raport cu anul 1964 volumul livrărilor pentru fondul pieței a crescut cu 421,6%, al numărului de cooperatori — cu 193,1%, al secțiilor — cu 25 de unități.

Desigur considerarea activității lor de două decenii în lumina unor asemenea cifre este o mare mîndrie pentru cooperatorii de la **UNIREA**. Dar, în același timp, ei sînt conștienți că realizările de pînă acum trebuie să fie doar un punct de plecare pentru noi succese în dezvoltarea și perfecționarea continuă a producției. Cooperatorii de la Unirea își concentrează în prezent toate eforturile pentru a da viață, între altele, unei importante sarcini: pregătirea producției pentru export.

«Omul potrivit la locul potrivit» a problema deschisă, de stringentă actualitate în toate compartimentele activității contemporane, mai cu seamă astăzi când meseriile se diversifică de la o zi la alta, când diviziunea socială a muncii impune specializarea, iar progresul rapid al științei și tehnicii reclamă mobilitate profesională.

Pentru cei propulsați în viață de o pasiune constantă și precisă lucrurile se simplifică de la bun început.

Pentru cei mulți, animați de predispoziții incerte sau fără conștiința propriei valori, societatea noastră posedă mijloace și metode moderne, capabile să contribuie în mod eficient la valorificarea talentului, și mai devreme, la depistarea aptitudinilor și la fărâșirea deprinderilor. Îndrumarea tînărului, pregătirea lui pentru viață nu se fac astăzi la întâmplare, ci sub supravegherea unei armate de cadre didactice, în școli utilizate cu laboratoare, într-o lume care a realizat calculatoarele electronice, cabinetele psihotehnice și dispune de imensa experiență a pedagogiei universale. Este greu de conceput și admis că, după 10 ani de studiu, tînărul mai are dreptul să se întrebă «cine sînt, încotro s-o apuc?» Mai gravă și inexplicabilă ni se pare situația celor ajunși într-o meserie oarecare, aleasă după pofta inimii și, evident, învățată pe cheltuiala statului și, care, după o vreme se declară nemulțumiți, negîndu-și propria opțiune.

Într-o recentă anchetă, desfășurată sub auspiciile «Centrului de studii pentru tineret». 5263 de tineri și tinere, de cele mai diverse profesii, s-au declarat nemulțumiți de meseria aleasă. Aria de investigație a cuprins deopotrivă mediul urban și cel rural, ponderea principală a celor chestionați reprezentînd-o tineri cu meserii specifice localității sau județului respectiv. Iată rezultatele, așa cum ne-au fost comunicate de către directorul Institutului, conf. dr. Ovidiu Bădina:

7,5% se declară nemulțumiți de meseria aleasă, deoarece pe parcurs și-au descoperit pasiuni și afinități pentru alte profesii;

10,3% consideră că sînt solicitați sub posibilitățile capacității lor reale, că «pot mai mult», dar nu li se acordă creditul necesar;

28,7% așteaptă avansarea, care nu mai sosește cu toate că, ei personal, se consideră demni de a urca treptele ierarhiei profesionale.

Cauzele obiective, resorturile intime ale acestei stări de lucruri — sînt de părere specialiștii — au apărut în mare măsură încă în perioada de școlarizare. Iată și opinia interlocutorului nostru:

— Consider cu totul greșită părerea potrivit căreia învățămîntul liceal de cultură generală trebuie să promoveze oameni «buni la toate». Învățămîntul actual trebuie să țină seama că diviziunea socială a muncii reclamă periodic diversificarea meseriilor, specializarea și abilitatea gîndirii. Tocmai de aceea liceul de cultură generală trebuie să asigure un echilibru între orele destinate pregătirii generale și cele destinate unei orientări concrete.

— Integrarea liceului în perspectiva social-economică, iată o acțiune care trenează, a fost de părere și tovarășul Ion Dragu, directorul liceului «Ion Neculce» din București. În această privință propun orientarea cursurilor nu spre un «dopaj informațional» ci mai ales către o muncă intelectuală care să permită dezvoltarea gîndirii active, în stare să dezvolte talentul, aptitudinile, să stimuleze pasiunea pentru știință.

— Orientarea elevului spre o profesiune anumită — ne-a declarat și tovarășul Marin Dragoș, șeful Inspectoratului județean de învățămînt Ialomița — reprezintă sarcina profesorilor noștri chemați să depisteze predispozițiile latente ale școlarului. Din păcate penuria de cadre didactice din mediul rural și orașele din provincie handicapează sensibil această sarcină de căpetenie a învățămîntului. Fuga profesorilor spre marile centre urbane a devenit, grație clemenței dovedite de forurile competente, o maladie endemică. Un exemplu: în decursul anului 1968 au fost repartizați în județ 196 profesori. S-au prezentat 98 din care, pînă în prezent, au rămas 86. În acest an, din 215 profesori s-au prezentat la post 113! Cu alte cuvinte din 3 246 posturi 2 456 sînt ocupate, iar 790, vacante, sînt suplinite de către oameni lipsiți de studii corespunzătoare.

Dar să revenim la «nemulțumiții noștri»: cercetările efectuate pe teren, de la caz la caz, au demonstrat în egală măsură temeinicia sau netemeinicia argumentelor invocate. Nu putem oferi amănunte în această privință, nume și cazuri concrete, deoarece autorii anchetei, dorind răspunsuri cît mai apropiate de adevăr, au garantat celor în cauză discreție absolută. Este suficient totuși să arătăm că între cei nemulțumiți de locul de muncă nu puțini sînt cei care solicită în schimb posturi identice, acordînd preferință unor orașe ca București, Craiova, Tg. Mureș, Cluj, Timișoara. Aici, cu alte cuvinte, băieții noștri și-ar descoperi subit vocația...

Din a doua categorie, au remarcat cercetătorii, adică dintre cei care așteaptă avansarea, există și pretendenți care nu s-au făcut pînă în prezent remarcă prin merite deosebite. În sfîrșit o parte dintre cei care pretind superiorilor să le acorde un plus de încredere și «sarcini pe măsura capacităților reale» au demonstrat pe viu (în afara celor care nu-și duc la bun sfîrșit nici sarcinile curente) că cererea lor este întru totul îndreptățită.

În această situație se găsesc de pildă tinerii ingineri care ocupă în întreprinderile respective funcții de maștri, fac muncă de birou, suplinind posturile vacante ale economiștilor, sau pur și simplu își omoară orele de producție, risipindu-se în munci mărunte, fără eficiență practică și în total dezacord cu adevăratele menire a unui specialist. Nu e mai puțin adevărat însă, că munca de concepție nu se poate atribui de la bun început oricărui absolvent de facultate. Numai activitatea nemijlocită în cadrul

INTELIGENȚA- CEA MAI DE PREȚ INVESTITIE

de Liviu TIMBUS

producției — perioadă strict necesară oricărui începător — poate produce trierea valorilor, verificarea aptitudinilor reale.

Dreptate, și chiar foarte multă, au și cei care — în calitate de specialiști, pregătiți pentru o meserie, într-un compartiment de muncă riguros determinat — se lovesc în activitatea zilnică de superiori care nu dau dovadă totdeauna de pregătirea cea mai corespunzătoare. Un exemplu clasic în această privință ni-l oferă Fabrica de obiecte sanitare din București, unde ceramiști de tradiție (ingineri, maștri și muncitori) au fost înlocuiți cu oameni specializați în alte domenii (din ordinul cui, potrivit căror criterii și, mai cu seamă, din ce motive?!). Rezultatul final: întreprinderea bucureșteană a înregistrat treptat un continuu regres, o stranie și inexplicabilă involuție, astăzi găsindu-se în situația de a lucra cu mult sub sarcina de plan.

ARE TATA BANI

Adevărul e că lipsa unei activități constante, boală o dată contractată, tinde să se transforme într-o veritabilă profesiune de credință. Ne-am dat seama de lucrul acesta și în urma unei anchete organizate de revista noastră la Cluj. Aici, la Oficiul municipal de recrutare și repartizare a forței de muncă ne-am notat următoarele date: între 1 ianuarie și 1 septembrie 1968 au fost repartizați în producție 2 619 tineri.

— Cei mai mulți și-au văzut de treabă, ne informează șeful oficiului, Alexandru Pop. Cei care colindă întreprinderile la bunul lor plac nu sînt numeroși, dar cîți sînt, provoacă destule necazuri și perturbări în activitatea unităților respective. Prea ușor se acordă transferul și prea ușor se efectuează angajarea. Iată cîteva mostre: Petru Tosa, 20 de ani, a fost de 18 ori repartizat. Ana Rebreanu, 16 ani, a schimbat 6 posturi în cinci luni, Mircea Zagony, 21 ani, a colindat 21 de servicii. Alții au descoperit altă soluție: urmează școala de calificare la «IRIS» (leafa merge între timp), iar la absolvire se mută la școala de calificare de la «Someșul», de aici la «Tehnofrig» și așa

mai departe...

Alții, cei mai «practici», au optat pur și simplu pentru inactivitatea cronică. Așa procedează, de pildă, Iosif Marian, un băietan pletos ca un berbec de caracul, pe care reporterii noștri l-au găsit proptind teigheaua berăriei «Ursus», preocupat să așeze rolele unui magnetofon portabil.

— De ce nu vrei să lucrezi, tovarășe Marian?

— Are tata bani.

— Ce e tatăl tău?

— Băiat bun.

— Și magnetofonul? Cine ți l-a cumpărat?

— Am un amic sus-pus: Moș Crăciun.

— Ce te nemulțumește în viață?

— Miliția și gazetarii.

Cu răspunsuri asemănătoare ne-au onorat, în cadrul aceleiași anchete, Anastasia Abrudan (26 ani, 5 servicii în 5 luni), Clara Nagy (18 ani, repartizată de trei ori în muncă), Ioan Toșa (20 de ani și 15 servicii la activ).

Și toate acestea în țara noastră, unde munca a devenit rațiunea existenței și legea vieții sociale. În România socialistă, țara în care funcționează 2 000 de școli de toate gradele, frecventate de 240 000 tineri și unde au fost alocate pentru nevoile învățămîntului 56 miliarde lei numai în ultimii 10 ani.

Ei bine, e timpul ca domnișorii aceștia să priceapă că poporul nostru nu e dispus să-i aștepte la infinit. Respectarea repartiției nu e o chestiune de capriciu, ci o obligație morală. Pregătindu-se pentru o meserie oarecare, beneficiind de ajutorul multiplu al statului, absolventul contractează față de societate o datorie precisă, pe care are obligația de a o rambursa exercitîndu-și profesia acolo unde necesitățile o cer în primul rînd.

VÎNĂTOARE DE POSTURI

La Ministerul Învățămîntului, pe culoare, lume multă. Aproape 100 de tineri și tinere bat la ușile cabinetelor directoriale, solicitînd schimbarea repartiției. Marea majoritate, invocînd diverse motive, cer un post în București

(40 la sută), în localități apropiate de Capitală (20 la sută) sau în diverse orașe mari din Transilvania și Moldova.

N-am aflat rezultatul cererilor de mai sus. Cunoaștem în schimb destinul miilor de petiții de acest fel, vehiculate de-a lungul anilor prin cabinetele directoriale ale ministerelor, numeroasele doleanțe și aprobări arbitrare, acestea din urmă obținute prin încălcarea flagrantă a legislației în vigoare, grație amicilor sus-puși, rudelor binevoitoare. Așa se face că la ora actuală, lipsa de cadre medii și superioare se face simțită în foarte multe județe ale țării. Lipsesc inginerii, medicii, arhitecții, profesorii, acolo unde avem nevoie stringentă de cadre calificate, unde interesele majore ale societății noastre solicită în cel mai înalt grad activitatea productivă, munca de concepție, asistența sanitară.

Avem un inginer la 30 de muncitori în întreprinderile din Capitală și un inginer la 80 muncitori în unitățile productive din județele Suceava, Satu Mare, Maramureș, Botoșani, Olt. (La întreprinderea de elemente automatizate din București raportul a atins o cifră cu adevărat paroxistică: 1 inginer la 10 muncitori).

Avem mii de arhitecți în București, în vreme ce D.S.A.P.C.-urile din Argeș, Mureș, Sibiu, Sălaj, Teleorman duc o lipsă acută de cadre specializate, munca de proiectare fiind lăsată pe seama inginerilor.

Din același motiv în Capitală se găsește un medic la 300 de locuitori, o excesivă concentrare de chirurgi, internști, obstetricieni, stomatologi, în vreme ce în județele Tulcea, Ialomița și Teleorman întâlnim un medic internist la peste 25 000 locuitori, iar în județele Tulcea, Bistrița Năsăud, Botoșani, un chirurg la 80 000 locuitori.

Pentru exemplificarea acestei situații, să coborâm investigația noastră la nivelul unui singur județ. Iată-ne, așadar, la Buzău, la sfârșitul săptămânii trecute. O primă constatare: foame cronică de cadre didactice. Acesta este și motivul pentru care în acest an județului Buzău i s-a repartizat 279 de tineri absolvenți ai liceelor pedagogice, ai institutelor pedagogice de trei ani și ai universităților. Majoritatea dintre aceștia s-au prezentat din timp la inspectoratul școlar județean, și-au primit repartițiile și și-au luat posturile în primire. La ora actuală ei predau în școlile de toate gradele din Padina și din Nehoiu, din Cislău și din Pogoanele, din Rîmnicu Sărat și din Buzău. Dar mai sînt școli, clase și catedre la care profesorilor și învățătorilor repartizați continuă să li se pună și acum — la mijlocul trimestrului — absent. Și încă nemotivat. 62 de cadre (dintre care 39 absolvenți ai institutelor pedagogice și 23 absolvenți ai universităților) nu s-au prezentat la posturi ori au făcut act de prezentă doar pentru a cere niște «negații».

Am răsfoit câteva file din «catalogul» absențelor nemotivate; printre acestea am aflat «matricola» lui Nicolae Liciu, absolvent al Facultății de geologie-geografie de la Universitatea-București. Repartizat județului Buzău, i s-a oferit catedra de geografie la Școala generală din comuna Brădeanu. În loc însă să se prezinte la școală, s-a prezentat la inspectoratul județean cerind «negație». Motivul? Și-a găsit post ca geolog la Institutul de cercetări geologice din București. Pe bună dreptate cererea i-a fost refuzată. În clipa de față tovarășul Liciu își aplică cunoștințele geografice și geologice prin anticamerele diferitelor instituții bucureștene, care sînt datoare să-l trimită acolo unde a fost repartizat.

Un alt coleg al său de specialitate, absolvent al aceleiași facultăți, Mircea Cristodoreanu, a fost repartizat tot ca profesor de geografie la Școala generală din comuna Măgura Ciuta. El a «argumentat» la inspectoratul școlar județean că: «Nu sînt pregătit din punct de vedere pedagogic și vreau să lucrez ca geolog!» Deci tot o cerere de

negație. Găsim că un simbur de dreptate totuși are. I s-a căutat — și i s-a găsit — un post corespunzător pregătirii sale: a fost numit în calitate de geolog la D.S.A.P.C.-Buzău. Iată însă că tov. Mircea Cristodoreanu l-a refuzat și pe acesta. De data aceasta n-a mai considerat postul străin de pregătirea și idealurile sale. Nici măcar nu s-a putut plînge că e trimis în nu știu care comună îndepărtată, pierdută în întinsul Bărăganului sau printre vîgăunile munților, deoarece, precum știm, D.S.A.P.C.-ul funcționează în municipiul central al județului și-și circumscrie activitatea la construcțiile de tip urban. Dar tov. Cristodoreanu are alte socoteli, legate de Capitală spre care și-a luat de îndată «valea» refuzînd și de data aceasta să-și ia postul în primire.

«Argumentele» celor ce nu vor să se ducă la catedrele la care au fost repartizați frizează adesea ridicolul. Astfel, Elena Necula, absolventă a Facultății de fizică și chimie a Institutului pedagogic de trei ani din București, repartizată la Școala generală din comuna Largu, solicită Bucureștiul, deoarece «sînt sportivă de performanță și fac parte din lotul național de canotaj academic».

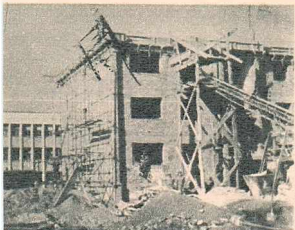
Ne-am interesat la Federația de canotaj din cadrul C.N.E.F.S. Aici se știe că Elena Necula funcționează ca profesoară în comuna Scutelnici, județul Buzău. Cel puțin așa a informat ea C.N.E.F.S.-ul. Inspectoratul școlar Buzău dezmente însă această afirmație. Unde e Elena Necula?

Alt absolvent al aceleiași facultăți, din același institut, Ion Frățiloiu, a fost repartizat în județul Ilfov. Argumentînd că vrea să lucreze — din mai multe motive — în comuna natală, i s-a dat la Ilfov o «negație» condiționată: să meargă în Buzău. Și iată-l la Inspectoratul județean Buzău arătînd că nu a putut rămîne în Ilfov, deoarece recent a suferit o intervenție chirurgicală în urma căreia i s-a recomandat o îngrijire deosebită pe care numai familia sa, domiciliată în comuna Gura Teghii (jud. Buzău), i-ar putea-o asigura. Mă rog, nimic rău în treaba asta. Dar cum în Gura Teghii nu exista nici o catedră liberă de specialitatea fizică-chimie, tov. Ion Frățiloiu cere să i se dea «negație» pentru a se înapoia la București (a se citi: București, nu județul Ilfov). Inspectoratul ține seama de situația sa specială: familie și casă proprietate personală în Gura Teghii — și, prin transferarea unui profesor în altă comună, i se creează lui Ion Frățiloiu postul liber pe care-l dorea. Dar cînd i s-a adus la cunoștință că i s-a rezolvat favorabil cererea, Ion Frățiloiu a fost cuprins de un adevărat acces de nervi, a aruncat în nasul inspectorului-șef hîrțile prin care i se comunicau repartițiile, strigînd: «Aha! Voi vreți să mă fixați pe vecie la Gura Teghii!» A trîntit ușa și a plecat val-vîrtej. Bineînțeles, tot la București. E clar deci că el a refuzat o catedră în județul Ilfov sperînd că cei din Buzău sau natal îl vor refuza și ei și astfel va fi liber să se angajeze fie unde se va nimeri, fie pe unde și-a aranjat «ploile».

Toate aceste anomalii flagrante au drept rezultat grave perturbații în cadrul economiei naționale, ele contravin politicii statului nostru, sarcinilor de perspectivă, anticipate riguros, în strictă concordanță cu nevoile economice, cu dezvoltarea multilaterală a patriei socialiste.

La toate acestea, o singură soluție: redistribuirea pe teritoriu a cadrelor necesare, exercitarea profesiei acolo unde nevoile statului o cer în primul rînd. Reechilibrarea forțelor sociale, judicioasa repartizare a materialului uman — potrivit intereselor majore ale societății noastre — este nu numai o problemă de organizare, de administrație, ci o îndatorire socială, o problemă de conștiință civică. Ea reprezintă în ultimă instanță datoria morală de a restitui societății eforturile făcute de statul nostru pentru asigurarea condițiilor de dobîndire a specializării.

CARTE POȘTALĂ ILLUSTRATĂ

Stimată tovarășă inginer,

Vă trimitem salutări din Buzău. «Cartea poștală ilustrată», prin care vă amintim de noi, reprezintă un aspect de muncă de pe unul din șantierul de construcții de locuințe din orașul Buzău — și anume de la un bloc aparținînd lotului «Crîng». «Aspect de muncă» — vorba vine. Pentru că cei în cauză mai mult stau decît lucrează. Cine e vinovatul? Dv.! da: chiar dv.! Nu vă vine să credeți? Să vă dăm citeva amănunte: Întreprinderea de construcții-montaj a județului Buzău duce mare lipsă de ingineri. Din cauza aceasta, numeroase lucrări întîrzie, se tîrîgănează, se amîna. În vara aceasta întreprinderii i s-a repartizat un număr de tineri absolvenți ai institutelor de specialitate. Printre ei, în ordinul de repartizare nr. 1439 din 1 iulie 1969, figurați și dv., tovarășă Paraschiva Dinu. Dar au trecut și căldurile lui Cuptor, a început să ruginească frunza din vii, ba iată că acum și mustul începe a fierbe în budane, iar dv. nici prin gînd nu vă trece să vă prezentați la postul pentru care ați fost repartizată. Din partea Consiliului popular al județului Buzău vi s-au trimis mai multe «salutări» de genul celei de față (atît dv. personal cît și Institutului politehnic din Iași, pe care l-ați absolvit astă-primăvară). E drept că au fost scrise într-un ton mult mai rece, mult mai oficial decît cele din prezenta «Carte poștală». Dar nu ați binevoit a le onora cu nici un fel de răspuns — fie el oricît de lapidar. Și credeți-ne că tovarășii din Buzău îl — dar mai ales vă — așteaptă și acum. Așa cum vă așteaptă și ceilalți cinci colegi, absolvenți din aceeași promoție ai Institutului politehnic din Iași, care au fost repartizați tot la Buzău: Constantin Boroș, Ion Dima, Ion Loboșă, Cornel Antohi și Ion Dăscălescu. Putem să vă comunicăm că toți cinci sînt bine sănătoși, și-au luat posturile în primire și muncesc cu dragoste. Le lipsește însă ceva: cel de-al șaselea coleg de repartiție. Adică dv. Pe cînd îi veți onora cu prezența dv.? Vă așteptăm. (Adică: vă așteaptă șantierul de construcții din Buzău)! Nu uitați că statul socialist a investit în dv. un prețios capital nu pentru a vă plimba în parcul de la Copou, ci pentru a vă valorifica și cunoștințele pe un șantier. Plimbarea e bună și ea — dar numai la timpul ei. Pînă veți lua hotărîrea cea cuminte, vă rîmînem (deocamdată) prea puțin recunoscători.

Destinatar:
Inginer
Paraschiva DINU
Str. Arcului nr. 22
Iași

Ai dv.,
constructorii din Buzău

UN COMPLEX DE MĂSURI

Am ajuns într-o etapă a dezvoltării economice în care metodele de conducere vechi ne împiedică, mai bine-zis ne pun piedică în mers. Documentele de partid, discursurile conducătorilor au subliniat de nenumărate ori aceasta. Presa, televiziunea și radioul dau destule și scandaloase exemple de proastă gospodărire, de batjocorire a avuției publice, de stat și colective. Ce trebuie făcut pentru a curma aceste revoltătoare manifestări ale nepăsării și indolenței? Ce trebuie făcut pentru a accelera înaintarea noastră, pentru a ajunge mai repede la mult doritul belșug de produse care să corespundă calitativ noilor noastre exigențe?

Pornind de la un anumit aspect, de la o anumită latură care li se pare esențială în soluționarea acestor probleme majore, unii se exprimă cam așa:

— Oamenii, domnule, oamenii necorespunzători, incapabili, necinstiți trebuie schimbați. Trebuie puși în fruntea întreprinderilor, a serviciilor și secțiilor elemente competente, cu inițiativă, corecte. Omul sfințește locul. Cadrele decid totul.

Alții:

— Organizarea, stimabile, sistemul de organizare! Prea multe verigi intermediare între producția directă și forul de decizie, între producție și desfacere; nu se folosesc metodele moderne de organizare a fluxului producției, a transportului, a aprovizionării. Dacă s-ar aplica metodele matematice, calculul matricial, metoda lui Perth și altele, dacă cele învățate în facultate sau la cursurile de perfecționare CEPECA ar fi utilizate pe scară largă, dacă s-ar apela mai mult la serviciile Centrului de calcul economic și cibernetică economică, ehei!

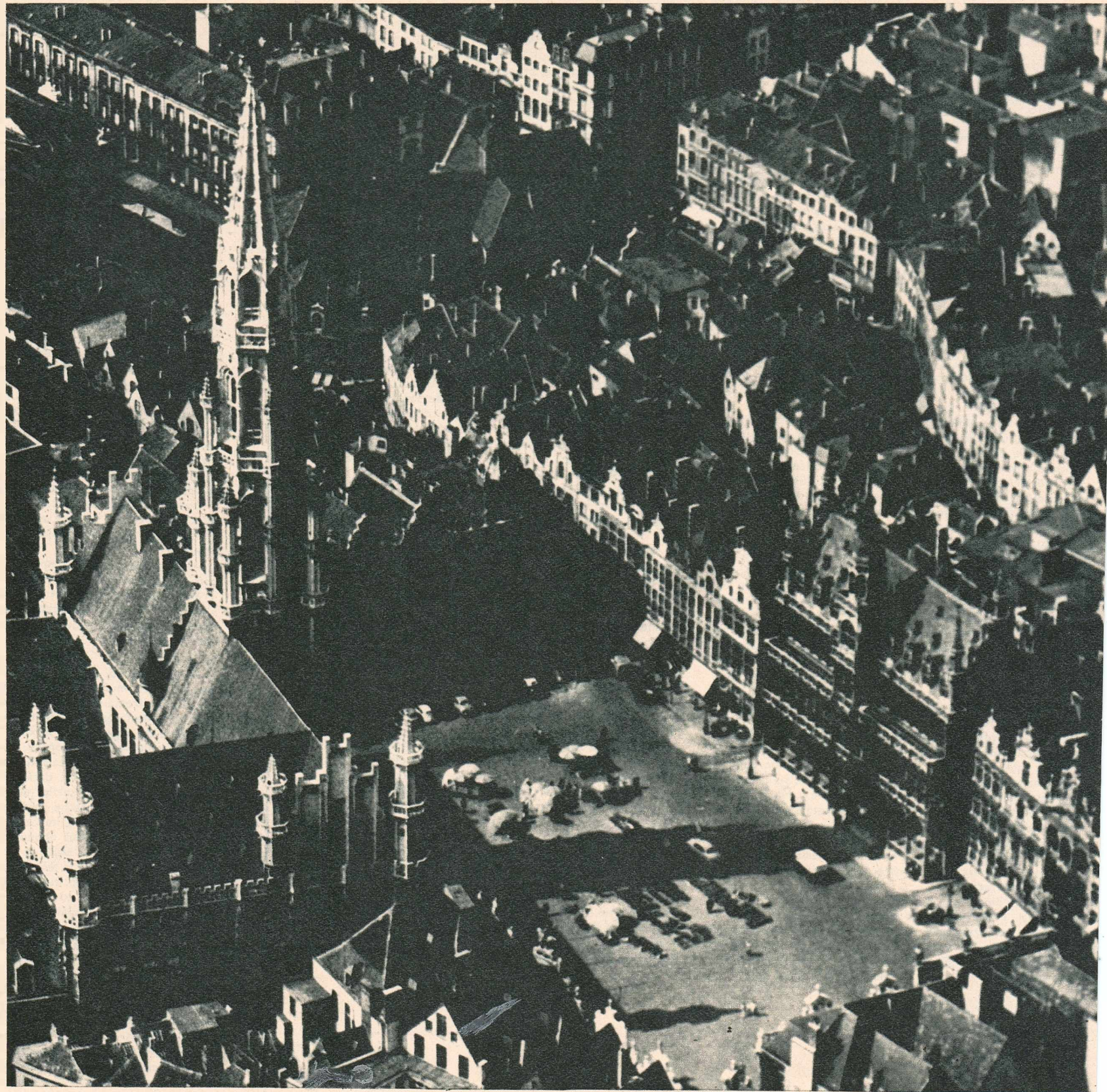
— Eu cred, spunea altul, că de la producție trebuie să pornim, de la tehnică. În epoca noastră numai reechiparea industriei, agriculturii, transporturilor etc. cu mijloacele cele mai moderne, într-un cuvînt numai modernizarea tehnică a economiei la nivelul țărilor avansate ne va da acea înaltă productivitate a muncii și calitatea superioară a produselor care să ne situeze și pe noi în rîndurile prime în care dorim, vrem să fim. Organizarea și pricepera în conducere și muncă, dar fără mașini și utilaje moderne, fără investiții masive, nu ne va duce departe.

— După părerea mea, intervine al patrulea, veriga principală în momentul de față este cointeresarea, sistemul de cointeresare materială a oamenilor, care trebuie neapărat îmbunătățit. Degeaba vorbiți dumneavoastră despre tehnică, organizare, calificare și așa mai departe, dacă nu ne îndreptăm atenția în interes. Nu vă amintiți ce a spus Lenin? «Numai cu entuziasmul...»

În fiecare din aceste opinii se află adevăr. Și toate aceste adevăruri au fost spuse limpede la Conferința națională a partidului și la Congresul al X-lea. Dar toate aceste soluții nu pot fi puse în practică decît concomitent. Nu există un panaceu universal, o pilulă care să vindece toate bolile. Și dezvoltarea tehnică, și îmbunătățirea sistemului de organizare, și o politică adecvată de cadre, și perfecționarea cointeresării materiale constituie un complex de măsuri care, aplicate consecvent și neabătut, vor duce economia României și bunăstarea populației la nivelul dorit de noi toți.

ERATĂ: La articolul din numărul trecut, în loc de «celor palpabile» se va citi «produselor palpabile».

Bruxelles:
Piața
Marc,
văzută
din
avion.

ITINERAR BELGIAN

ÎN ȚARA LUI THYL și EGMONT...

de Florica ȘELMARU

Din avionul care mă ducea pentru prima dată spre Bruxelles căutam să ghicesc, dincolo de spuma groasă și vinetie a norilor, chipul locurilor peste care zburam. Știam că sintem deja deasupra Belgiei: sub nori se desfășurau deci acum pământurile ce coboară în curbe molcome, apoi în dulci întinderi de câmpie spre țărmul mării, dinspre Ardeni, munti și ei rotunjiți de curgerea milenilor, care-și împing pînă în Franța și în Luxemburg codrii bătrîni și vechile legende. Această armonioasă alcătuire aveam s-o privesc tot din înălțimi, mai tîrziu, cu prilejul altor călătorii. Atunci, la prima întîlnire cu Belgia, nu vedeam nimic: cît cuprindeam cu ochii se întindeau, fără o spîrtură, spinările mobile ale norilor, atît de compacți încît și razele violente ale apusului de soare îi luminau dinafară, într-o margine, fără să-i străbată.

Înaintam astfel într-un cer anonim, pe care se profilau anticipativ suavele madone și tinerele sfînte din pinzele lui Memling, planturoasele kermesse ale celor doi Teniers, chipuri din zbuciumatele compoziții ale lui Pieter Brueghel cel Tînăr. Iar în acompaniamentul foarte modernului zgomot al motoarelor, memoria depăna povestea de mai multe veacuri: «La Damme, în olatul Flandrei, cînd luna lui mai îmbobocea ghiorghinii, s-a născut Ulenspiegel, feciorul lui Claes...»

La Damme, în olatul Flandrei, nu aveam să-l aflu pe Thyl. Nu pentru că n-am venit acolo în vremea cînd îmbobocesc ghiorghinii. Nici pentru că știam că atunci cînd De Coster a consemnat în scris, acum o sută și ceva de ani, «isprăvile vitejești, vesele și glorioase» ale eroului, acesta hoinărea deja

de vreo patru veacuri în legendele germanice și flamande, ca o personificare a dorului de libertate, mereu tînăr, mereu renăscînd din el însuși, mereu nesușit și tifnei aristocratice, și suficienței burgheze, și intoleranței dogmatice a ierarhiei bisericești. Dimpotrivă, cred că nicăieri Thyl nu mi-ar fi părut mai «acasă» decît în această Flandră unde legenda lui încetează să fie aceea a unui adolescent poznaș, ci — păstrînd nealterate pînă la moarte farmecul insolent și savoarea populară a personajului — devine epos al luptei pentru libertate împotriva ocupanților spanioli... Dacă nu l-am aflat pe Thyl la Damme, n-a fost nici măcar pentru că ghidul nostru, care în goana autocarului ne informase volubil despre vîrsta și obîrșia tuturor monumentelor mari și mici întîlnite în cale, ne-a declarat ritos, deși cu profesională

păreră de rău, chiar la sosirea în localitate: așezarea nu oferă nici o probă materială că acolo ar fi trăit cîndva cinstitul Claes, cărbunaru, și buna lui soție Soetkin, că acolo ar fi văzut lumina zilei feciorul lor, Thylbert, căruia avea să i se spună Ulenspiegel. Cred mai cu seamă că Thyl nu se prea arată cînd străbați Flandra lui natală în goana autocarului — cum, nu din vrere, ci datorită împrejurărilor, o străbăteam — și nu vorbește decît celor care o cercetează pe îndelete, așa cum merită frumusețea ei blîndă, apriga ei istorie, poporul ei harnic și viteaz.

Pe Thyl aveam să-l întîlnesc, nu la Damme, unde nu mi-a fost dat să revin, ci în alte locuri: la Bruxelles, la Anvers, la Gand, la Bruges, la Ostende. Căci Thyl este spiritul însuși al acestui popor care a ridicat catedrale dar n-a putut fi niciodată înfrînt de

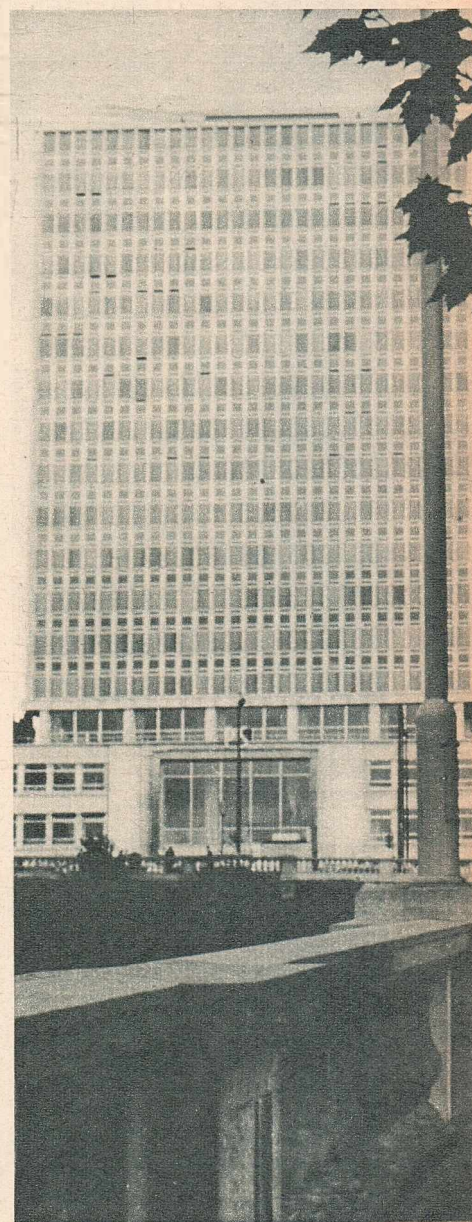
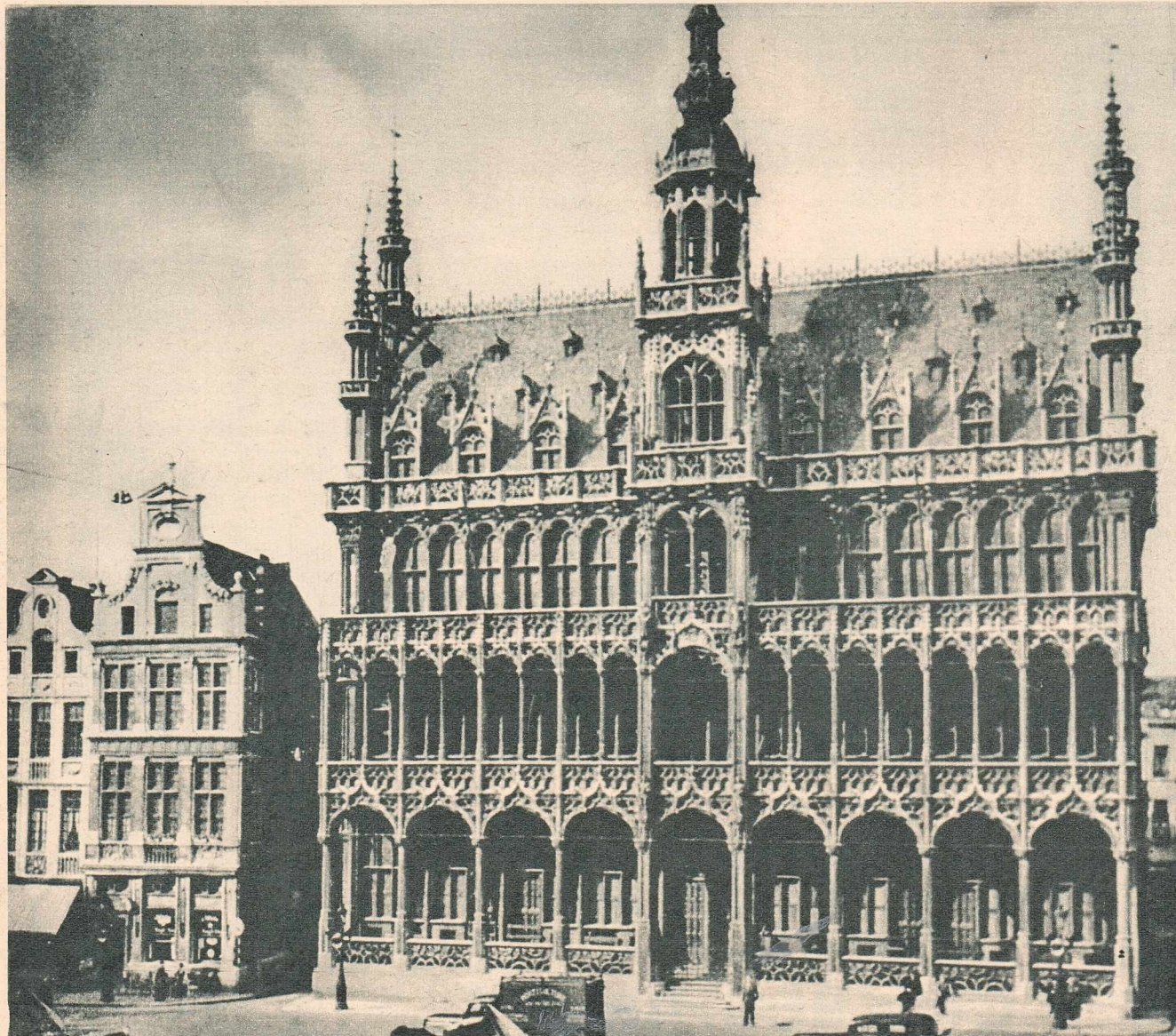
Inchiziție, care a avut totdeauna, cum se spune azi, «vocea» păcii și a îndeletnicirilor pașnice, dar nu a putut decât intermitent să se bucure de ele.

După divizarea Imperiului carolingian, Tratatul de la Verdun constituie în 843 două state relativ compacte, Franța și Germania. Între ele, un teritoriu — i se și spunea «țara dintre» înainte de a primi denumirea de Țările de Jos — cu alcătuire destul de eterogenă, cu frontiere incerte și destin asemenea, după voia vecinilor mai puternici. Putea să fie o punte pentru schimburi, spre înflorirea sa proprie și a altora; putea să fie și «zonă-tampon», și câmp de război între adversari. Timp de un mileniu avea să fie când una, când cealaltă. Dezvoltarea feudalității avea să ducă pe de o parte la apariția unor seniori — conții de Flandra și de Hainaut, ducii de Brabant — dintre care unii îngrijorau,

ducelui de Burgundia, apoi al Casei de Austria și al Spaniei. Dar dacă sub Carol Quintul au devenit o federație de state autonome având un statut internațional, bucurându-se de o strălucitoare prosperitate și de remarcabile libertăți (un călător englez din secolul XVI exclama: «Oamenii din țara asta par mai degrabă niște seniori decât niște supuși!»), politica fiului lui Carol, Filip al II-lea, a rămas până azi sinonimă cu o domnie a întunericii. Filip își propusese să hispanizeze țara și să stărpească «erezia reformată»: «teroarea spaniolă» a guvernatorului, implacabilul duce de Alba, și a Inchiziției durează cîteva ani, după care Spania se vede nevoită de rezistența unanimă a populației să-și tempereze exigențele și metodele. Între timp însă au fost ucși cîteva mii de oameni (documentele vorbesc despre opt mii în trei ani).

Alba. A petrecut în «casa regelui» o noapte, cea din urmă, cea pe care Goethe o evocă o dată cu ultimele gânduri ale eroului: «Nu, (singele acesta) nu va fi fost vărsat în zadar. Mergeți înainte! Popor viteaz! Zeița victoriei te călăuzește. Și așa cum marea sparge digurile voastre, doborîți și voi meterezele tiraniei și smulgeți-le, aruncați-le departe, din temelii pe care le-a uzurpat! (Trîmbițele se aud mai aproape) Ascultă! Ascultă! Cît de des m-a chemat acest sunet să pășesc liber spre cîmpul luptei și victoriei! Ce voios înaintau soții mei de arme pe drumul primejdiei și gloriei. Și eu voi păși, din această temniță, spre o moarte de slavă; mor pentru libertatea pentru care am trăit și am luptat, și căreia acum, pătîmind, mă jertfesc».

Sînt țări care, de la prima vedere, îți oferă panorama unor dramatice contraste:

«Casa regelui».

Cerul aparțineă odinioară numai verticalelor gotice.

Azi se profilează pe el siluete de beton, metal și sticlă.

prin tendințele lor de independență Imperiul roman germanic, alții pe primii Capetieni. Aveau și mijloacele acestei politici: foarte curînd, Țările de Jos se urbanizaseră. Comerțul internațional grupase pe negustori în apropierea cetăților senioriale care le asigurau apărarea; din ce în ce mai importante ca număr și forță economică, aceste așezări burgheze au izbutit să obțină privilegii economice și chiar politice: la Bruges, la Gand, la Ypres, la Liège, la Bruxelles, la Louvain le fuseseră acordate prin documente drepturi de administrație autonomă, de legislație și jurisdicție, de a ridica ziduri, de a constitui miliții proprii și chiar de a încheia alianțe. Situația era atît de reciproc avantajoasă încît, în momentul cînd traficul Bruges-Colonia, adevărată arteră a schimburilor comerciale ale vremii, a fost amenințat, seniorii interesați au lăsat temporar deoparte mai micile sau mai marile lor rivalități locale pentru a apăra împreună drumul spre Rin...

Hazardul căsătoriilor și al moștenirilor princiare a adus Țările de Jos sub sceptrul

Piața Mare din Bruxelles este inima orașului vechi. Ghidurile precizează că «are forma unui dreptunghi destul de regulat, lung de 110 m și lat de 68». Ceea ce ghidurile nu pot spune e sufletul acestui «dreptunghi destul de regulat». Nu numai pentru că primăria a fost construită în secolul XV, iar toate celelalte clădiri în cel următor, nu numai pentru că fațadele lor înguste, înalte, printre care nu găsești două la fel, sînt animate de torsade și volute deseori aurite, de frontoane și motive sculptate și chiar de statui, dar pentru că sînt mărturia impresionant de vie a unui trecut pe care-l simți, palpabil aproape, în fața ta. Sînt vechile case ale breslelor: aceasta a fost casa vaporenilor, aceasta a arcașilor, cealaltă a dogarilor și ebeniștilor, mai încolo a brutarilor...

Peste drum de primărie, o casă mai mare e denumită «casa regelui» — deși niciodată nici un rege nu a locuit-o. A petrecut în schimb în ea o noapte contele de Egmont, gentilom din Hainaut, unul dintre conducătorii rezistenței împotriva «teroarei spaniole», decapitat din ordinul ducelui de

munți violent verticali și imense întinderi plate, cascade tunătoare și regiuni unde apa e comoară, zăpezi eterne și implacabile temperaturi toride. Contrastele Belgiei sînt de altă natură. Munții ei nu depășesc cîteva sute de metri și pămînturile coboară în dulci curbe rubensiene spre mare. Contrast deci între această geografie calmă și zburciunata istorie căreia i-a fost, de-a lungul mileniului despre care am vorbit, scenă. Contrast în firea oamenilor: volubili, primitori, iubitori de toate bucuriile vieții, sînt de o rară tenacitate și făuresc cu aceeași migăloasă îndemîinare dantele diafane, masiv utilaj industrial sau planturoase recolte.

Contrast în dezvoltarea însăși a țării. Vorbînd despre principalele probleme actuale interne ale țării sale, ministrul de externe belgian, Pierre Harmel, îmi spunea: «Sînt probleme de ordin economic și de asemenea probleme de ordin cultural. Toate industriile din secolele XVIII și XIX s-au născut în jurul cărbunelui, în zona carboniferă. În perioada nouă, totul se adună în jurul marilor fluvii, al marilor porturi.

Astfel, ceea ce este modern în industria noastră se află mai ales în nordul țării, ceea ce e mai puțin modern, în sud. Trebuie deci realizat un dublu echilibru, economic și politic-cultural, între două comunități lingvistice diferite pe de o parte din punct de vedere numeric, pe de alta din punct de vedere al condiției economice... Dar dacă privesc problemele noastre în optica pe care mi-o dau obligațiile funcției mele, cred că în fond nu sînt probleme foarte grave. Din acest punct de vedere sîntem niște privilegiați... în timp de pace. Căci în timp de război sîntem totdeauna dintre cei mai greu încercați».

Continuîndu-și gîndul, domnia-sa sublinia multele apropieri pe care le-a găsit între țara sa și România. Unele de ordin istoric: «am citit texte ale „pașoptiștilor” români cu sentimentul că reîntînesc textele patrioților noștri din 1830». Altele, absolut contemporane: preocuparea și eforturile ambelor țări pentru destindere și pentru realizarea unui climat de încredere, de cooperare amicală, pe bătrînul nostru continent comun.

DRUMUL SPRE MEDALIA DE AUR TRECE PE LA CIL • REGHIN

Este știut că nu se poate ajunge la performanța sportivă decât printr-o temeinică pregătire, cu un efort continuu pentru dobândirea unor însușiri fizice și psihice superioare. Adăugînd la acestea o voință de fier, metode de antrenament raționale și scheme tactice moderne, s-ar părea că toate condițiile pentru obținerea victoriei sînt îndeplinite.

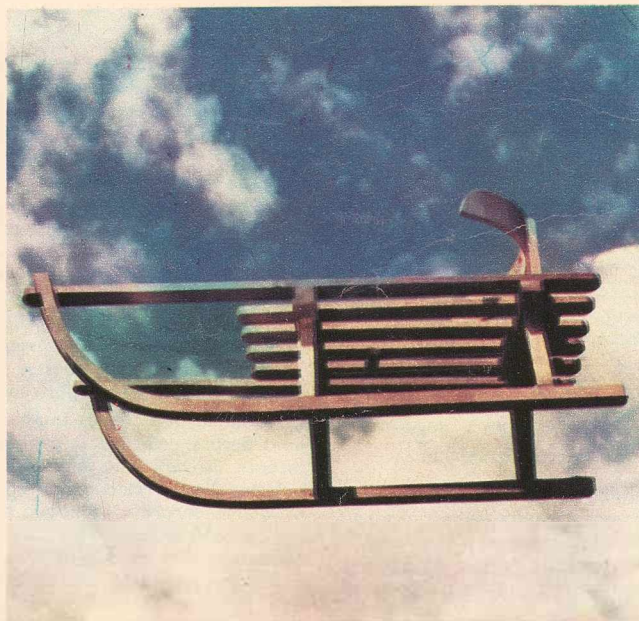
Cu toate acestea, există o condiție importantă care nu poate fi neglijată nici pe terenurile de fotbal, nici în sălile de gimnastică, pe pîrțile de schi sau pe terenurile de tenis și nici în perimetrul restrîns al mesei de ping-pong sau al ringului de box.

Este vorba de *calitatea materialelor și articolelor* cu care combatanții cavaleriștilor întreceri sportive se prezintă înarmați în lupta pentru victorie.

Preocupat de înzestrarea mișcării noastre sportive cu materiale de cea mai bună calitate, atît pentru antrenament cît și pentru sportul de performanță, Ministerul Economiei Forestiere a construit la **Combinatul de industrializare a lemnului** de la Reghin o fabrică modernă, dotată cu cele mai avansate utilaje și profilată exclusiv pe producția în serie industrială a articolelor și materialelor de sport, capabile să satisfacă exigențele tuturor.

În această modernă unitate lucrează mîștri și tehnicieni cu înaltă calificare și experiență îndelungată, oameni cu mîini de aur, cum pe drept cuvînt au fost numiți, făurind din cele mai valoroase esențe de lemn — de la faimosul molid de rezonanță, provenit din pădurile carpatine, pînă la bradul, paltinul, frasinul sau stejarul românesc, arbori cunoscuți pentru calitățile lor superioare — o largă gamă de materiale și articole sportive a căror reputație a trecut de mult hotarele țării.

Săniuțe pentru cei mici, schiuri de antrenament și performanță, aparate de gimnastică, rachete de tenis, articole de atletism, ambarcații de diferite categorii, de la caiacul simplu pînă la elegantele și rapidele bărci cu motor, realizate cu cea mai mare exigență calitativă și cu finisaje superioare, pără-

sesc liniile de fabricație de la CIL Reghin pentru a-și face apariția pe stadioane, în sălile de gimnastică, pe pîrțile de zăpadă sau pe oglinda lacurilor, contribuind din plin la afirmarea sportivilor români în întreceri de prestigiu.

Amintim în rîndurile de față doar cîteva dintre cele mai cunoscute produse ale fabricii de articole sportive de la Reghin: arcul pentru copii **ROBIN**, ideal pentru joc și mici întreceri, construit din lemn de frasin debitat radial și finisat cu lacuri incolore, avînd o lungime de 1300 mm și o săgeată de 550 mm. Costă numai 17 lei, plus 4 lei săgeata; racheta de tenis **SPECIAL**, realizată din lamele de frasin și fag, cu furnir de nuc, prevăzută cu mîner de piele. Finisată cu luciu oglindă, natur sau în culori, se execută în 7 variante de greutate și cu mîneri în 4 dimensiuni diferite. Prețurile: lei 200 sau 245 (cu corzi de silon), 298 (cu corzi de proveniență animală); săniuța tip **METEOR A**, construcție rezistentă din lemn de frasin curbat, rigidizată cu armături metalice — 143 lei — sau tip **METEOR B**, prevăzută cu o împletitură din chingi textile și care costă numai 176 lei; o mare varietate de schiuri pentru toate vîrstele și categoriile de sportivi, fabricate cu materiale și procedee moderne, dintre care menționăm tipurile **TURIST, SUPERIOR, CAMPION, OLIMPIC, START, SĂGEATA**, toate produse de calitate superioară și la prețuri accesibile.

Este deci firesc să recomandăm tuturor, părinților ca și copiilor, sportivilor începători sau consacrați, cluburilor și asociațiilor, să-și procure neîntîrziat materiale și articole sportive fabricate la CIL Reghin.

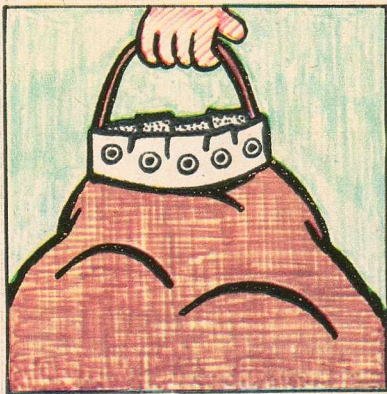
Experiența întrecerilor a dovedit și continuă să dovedească, cu fiecare sezon sau etapă sportivă că drumul spre victorie, la capătul căruia strălucește medalia de aur, trece pe la CIL Reghin!

Text: Ion Valeriu POPA
Fotografii: RONNÉ EDMOND

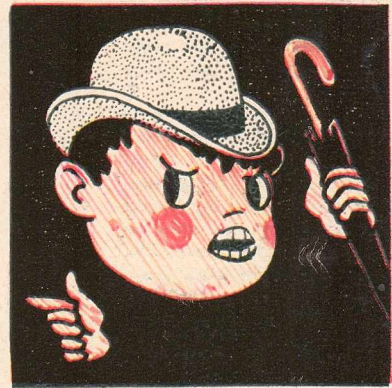
Ce taină ascunde Nelu care, deși își cumpără mereu câte o jucărie grozavă, are totuși pușculița plină?
Vreți să dezlegați misterul?
Urmăriți în continuare aventurile mini-răzbnătorilor.

Minirăzbnătorii, campionii aventurii — adică băiatul și fetița, cățelul și pisica, în frunte cu Norocel, cunoscutul detectiv amator — pornesc cu toții pe urmele lui Nelu.

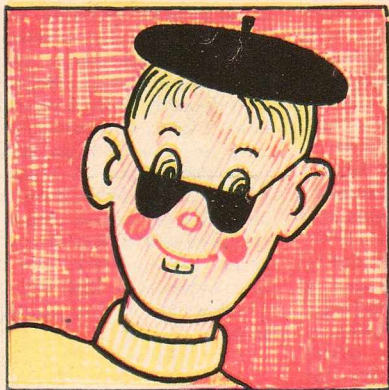

Deodată — stop! Nelu intră într-un bloc. Se opresc și urmăritorii. După un timp, suspectul iese iar în stradă. De data aceasta însă... cu sacul plin! Ce-o fi acolo? Mare mister, mare!

Un nou semnal al lui Norocel: după el, copii! Urmărindu-l pas cu pas, minirăzbnătorii, campioni ai aventurii, au uitat de vacanță.

Nelu habar n-are ce se întâmplă în urma lui. Iar s-a oprit! S-au oprit și urmăritorii, păstrînd «distanța legală», cum s-ar spune despre automobile.

— Aaaa! Priviți-l pe suspect, copii: a intrat într-un magazin. Atenție mărită! Ce va urma?

PETARDELE CU BULION DIN FABRICA DE-MPACHETAT RĂBDĂRI PRĂJITE

de Sergiu ANDON

Vizita făcută sîmbătă 11 octombrie a.c. la Fabrica de conserve din Fetești ne-a convins că situația economico-financiară lamentabilă în care se află întreprinderea (realizarea planului de producție în procent de numai 25%, depășirea fondului de salarii cu 2 400 000 lei) e datorată exclusiv «cauzelor obiective». Iată-le:

1. *Recolta de construcții a fost foarte proastă. Ați citit bine: recolta de construcții.*

Deși terminarea lucrărilor trebuia să se facă de acum un an, întreprinderea de construcții-montaj nr. 8 București nu s-a achitat încă de obligațiile care-i reveneau. Cu toată întârzierea lucrărilor, în loc de o activitate clocotitoare pentru recuperarea restanțelor, prezența muncitorilor pe șantier nu se face simțită. Ici-colo, doar salopetele mai trădează apartenența grupurilor ieșite la promenadă sau care stau la taifas. Numai o mică echipă de instalatori moșmonea ceva la un calorifer, din care... țișnea apa.

Deși constructorii au tratat obiectivul cu toate menajamentele posibile, dovedind față de materialele cele mai alese maniere — abia le ating — pavilionul central nu vrea să se finiseze de la sine, cantinei nu-i cresc instalațiile, gardul nu vrea să se ridice singur ș.a.m.d.

În perioada dării ei în funcțiune, fabrica a plătit un greu tribut întârzierii construcției. Preluarea obiectivului s-a făcut sub semnul provizoratului, deschizîndu-se astfel un lung lanț al slăbiciunilor. Îngăduința celor care au recepționat lucrarea neterminată și lipsa unui minim de interes din partea executantului au mers pînă acolo încît fabrica a fost considerată ca dată în exploatare fără să i se asigure energia electrică și... apa!

În prezent, neterminarea unor lucrări mai puțin importante, în aparență, completează suferințele. Bunăoară, lipsind cantina, salariații mîncă în mod curent pe locul de producție din conservele gata ambalate. Paguba este însă de cîteva ori mai mare decît puterea de consum a întregului efectiv pus pe cură de legume, deoarece se încearcă mai multe mostre, prin spargerea a tot atîtea borcane, pînă își alege fiecare gustarea.

Precedentul fiind astfel creat, sustragerile încep să alcătuiască un al doilea sens al prezenței în fabrică. În ajunul deplasării noastre, organele miliției efectuaseră un control; într-o singură zi și într-un singur dormitor au fost găsite 248 cutii cu bulion, 32 kg ceapă, 27 borcane cu gem, 25 de borcane goale, compot de struguri, usturoi, 1 kg sare de lămîie etc. Mai mult, părăsirea fabricii fără provizii prin porțiunile neîngrădite rămîne doar o chestiune de bunăvoință.

2. *Peștele de la cap se strică.* Această lege biologică a acționat ineluctabil și la fabrica din Fetești, împreună cu alte reguli la fel de «obiective».

În prezent se desfășoară procesul penal deschis împotriva foștilor șefi de depozit Valeriu Mesaru, Severin Cărămidaru, Dumitru Sava și Ion Bulgaru, chemați să răspundă pentru lipsuri în gestiune însumînd 245 000 de lei.

Cea mai mare parte a acestui prejudiciu constă în lipsa cantității de 3 000 l de must concentrat. Nevinovata licoare a fost adusă toamna trecută de la I.A.S.-Ostrov, județul Constanța, în butoaie necorespunzătoare, primită fără cîntărire și aruncată într-un colț al magaziei unde, ce a mai rămas din ea, se scurge și acum formînd o băltoacă bizuită de insecte. Să fi fost reprezentantul fabricii — inginer Olteanu — întru totul... dezinteresat? În aceeași perioadă dumneașă a trîntit un botez la care s-au bătut cîteva sute de litri de vin... Om de încredere al fostului director, Constantin Geaucă, inginerul Valentin Olteanu l-a urmat pe acesta la Fabrica de conserve din Caracal. Vor fi

Frescă abstracționistă, pictură gestivă, bulion alterat din cutiile explodate în depozitele Fabricii de conserve — Fetești.

«întărind» probabil și acea unitate, deoarece directorul Geaucă face demersuri să i se transfere de la Fetești rămășițele mustului depreciat.

Legăturile personale Fetești-Caracal făceau tradiție. Le întreținea în special Cristina Popescu, secretara și favorita directorului Geaucă. Într-o scurtă perioadă de timp, convorbirile telefonice cu rudele din orașul amintit, suportate din contul fabricii, au însumat 2 177,50 lei. Nici nu e mult, dacă ne gândim că numai conversația din 24 februarie anul acesta a durat 30 de minute și a costat 108 lei.

S-ar părea că pagubele de ordinul miilor sînt insignifiante față de averea întreprin-

derii. Ele se înscriu însă în acel climat vicios generalizat, care începe cu destrămarea familiei, continuă cu atitudinea tolerantă față de cei din anturajul conducătorului și sfîrșește cu pagubele de ordinul sutelor de mii.

Ar fi greșit să spargem toate oalele în capul fostului director. Întreaga conducere a contribuit prin dezinteresul condamnabil la menținerea stării de lucruri. Ce control preventiv mai putea efectua contabilul șef, Lucian Gheorghiu, cînd el însuși s-a pretat la ilegalități? E locul să menționăm că acest filtru al legalității, defect la fabrica «Fetești», se află și acum în funcție, datorită serviciului producție din M.I.A.-Direcția generală a conservei.

3. *Circularele n-au mai produs conserve.* Presupunem că în anii trecuți vînturarea delegaților și hîrtiilor ministerului de resort ar fi produs vinete în ulei. Altfel ce rost mai avea continuarea sistemului? Doar la recepționarea fabricii forul tutelar a fost reprezentat de vreo 40 de specialiști. Rezultatele au fost amintite.

Cînd Ministerul Industriei Alimentare s-a hotărît să sprijine efectiv îndreptarea stării de lucruri de la Fetești, l-a delegat pentru două luni pe Virgil Iani ca să «impulsioneze». Și impulsiona pahar după pahar, beție după beție, pînă era depus la hotel în stare de completă inconștiență, ca un sac cu cartofi. În clipele de luciditate, «ajutorul» de la minister comitea falsuri pentru a-și asigura călătoria pe calea ferată în interes personal.

Ce pretenții, de evidență, bună gospodărire, fundamentare științifică a deciziilor, coordonare, se mai puteau formula în aceste condiții? Stocurile supranormative sînt în continuă creștere, în curtea și depozitele fabricii zac munți de legume, ambalaje și produse finite. Fluxul tehnologic constă mai mult în gîtuiri decît în cursivitate, dar aprovizionarea continuă. Consecințele sînt logice: deprecierea, pierderi, în cel mai fericit caz «pasarea» surplusurilor la alte unități. Din 700 tone de caise prevăzute a fi preparate anul acesta, 250 de tone au fost transferate altor fabrici; la fel s-a procedat cu 200 tone de mază etc.

Utilajele zac nepuse în funcțiune ori defecte, obligînd la folosirea muncii manuale.

În curtea aceleiași fabrici zac sute de mii de lădițe nefolosite, peste care se adaugă mereu altele și altele...

Ce fel de cauze obiective mai pot fi invocate pentru stricarea mașinilor cînd, la sfîrșitul sezonului trecut, instalațiile au fost lăsate pline cu bulion în interior?

La scăderea productivității contribuie nu numai folosirea largă a operațiilor manuale, ci și indisciplina de la locul de muncă. Am observat în ziua vizitei noastre, la ora 11,25, un colț de hală: 5 salariați munceau, 9 se plimbau, 4 măturau apa care se strînge continuu în băltoace, 3 mîncău (conserve — bineînțeles), 12 stăteau de vorbă (3 dintre ele cu șeful serviciului de organizare a muncii!) iar un ultim personaj umfla cauciucurile motoretei IL-3-133. Am contemplat aproximativ un sfert de oră benzile rulante de conservare a gogoșariilor și ghiveciului de legume. Nu înțelegem de ce din 12-15 borcane sau cutii se umpleu abia cîte 2-3, iar restul se întorc din nou pe banda circulară. Credeam mai încăi că acesta e procesul normal și voiam să-l înțeleg. Am obținut relații incredibile: ambalajele se întorceau goale pur și simplu pentru că muncitorii stăteau degeaba.

În depozite situația nu este cu nimic mai bună. Lipirea etichetelor se face manual în timp ce pîianjenii țes pînze pe utilajele importate; datorită proastei calități, cantități enorme de produse nu pot fi livrate, iar pînă cînd, totuși, cineva este «păcălit», cutiile se oxidează (altă operațiune — ștergerea ruginei), conservele de proastă calitate explodează împrôncind pereții...

...Realități în fața cărora pâlăste orice scuză.

Ne-am încheiat vizita preluînd ceva din optimismul noului director. Tovarășul Grigore Andrei este convins că fabrica va atinge curînd parametrii planificați și este hotărît să facă totul pentru aceasta. Dar pentru că mai este enorm de făcut atît în domeniul disciplinei în muncă, al gospodăririi cît și în multe, multe alte domenii, nu ne rămîne decît să-i urăm succes.

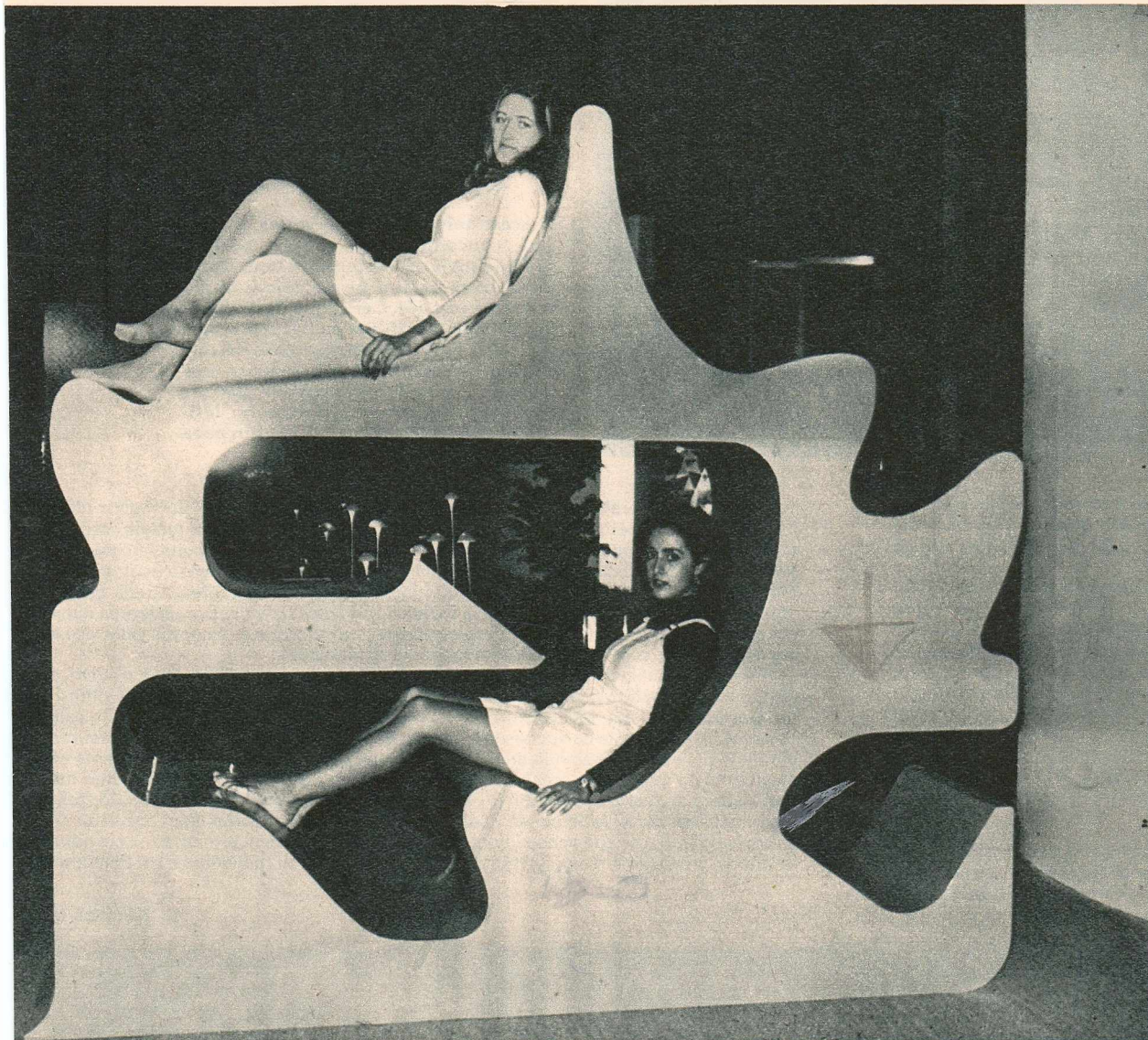
varietăți

MODĂ ȘI RECOLTĂ

Cea mai nevinovată remarcă ce se poate face cu privire la aceste coafuri autumnale este că se inspiră cu o fantezie nestăvilă din agri-pomi-horticultură. Ceea ce nu scade cu nimic din farmecul personal al purtătoarelor acestor extravagante podoabe capilare!

SPAȚIU ȘI LUMINĂ

Sub deviza de mai sus s-a deschis recent la Paris expoziția «Salonul artei decorative de interior». Iată și unul dintre exponate, un obiect despre care se spune nu numai că este teribil de original (ceea ce corespunde în totul adevărului), ci și că ar oferi și maximum de comoditate.

PUNCT ȘI DE LA CAPĂT

● În Africa de Sud au loc concursuri de săritură la care participantele sînt broscuțe dresate. Cea mai bună performanță obținută pînă acum este de 9.80 m. Mai mult decît Beamon!

● La Torino, doi frați, care nu s-au văzut de 28 de ani, s-au reîntîlnit datorită unui accident de automobil, cu prilejul căruia au fost legitimați. Dacă vehiculele lor nu s-ar fi ciocnit, poate că ar mai fi trecut mulți ani pînă să se regăsească.

● Donald Bitrie, cetățean al S.U.A., de origine indian din tribul Navajo, a refuzat să fie încorporat, invocînd un tratat semnat acum 100 ani între indienii navajo și guvernul S.U.A. Un pasaj din acest tratat spunea: «Indienii navajo nu vor ucide sau scalpa niciodată un om alb și nici nu vor încerca să-i facă vreun rău». În ciuda acestei argumentații, Bitrie a fost condamnat la 5 ani închisoare, cu suspendarea pedepsei.

● În S.U.A., de la inventarea automobilului și pînă azi, au fost uciși în accidente de mașină două milioane de oameni. În aceeași perioadă, Statele Unite au pierdut în diferite războaie doar 400 000 de oameni.

Filatelie românească și-a făcut o frumoasă tradiție în ultimii ani, popularizînd prin intermediul mărcilor poștale picturi celebre, opere ale unor străluciți pictori români și străini, tablouri aflate în patrimoniul muzeistic al țării. În pregătire se află o nouă emisiune «Reproduceri de artă», a doua din acest an.

Noua serie de mărci poștale va reproduce tablouri expuse în muzeul de pe Calea Victoriei, opere ale unor străluciți reprezentanți ai artei universale ca: Rembrandt și Velasquez, precum și picturi executate de Gh. Tattarescu, Hans Memling, Vigée

Lebrun. Emisiunea este completată și de apariția unei colițe ce reproduce tabloul «Întoarcerea fiului risipitor» de Bernardino Licinio (școala italiană — secolul XVI).

Valorile seriei: 10, 20, 35, 60 bani; 1,75 și 3 lei. Colița va avea un nominal de 5 lei.

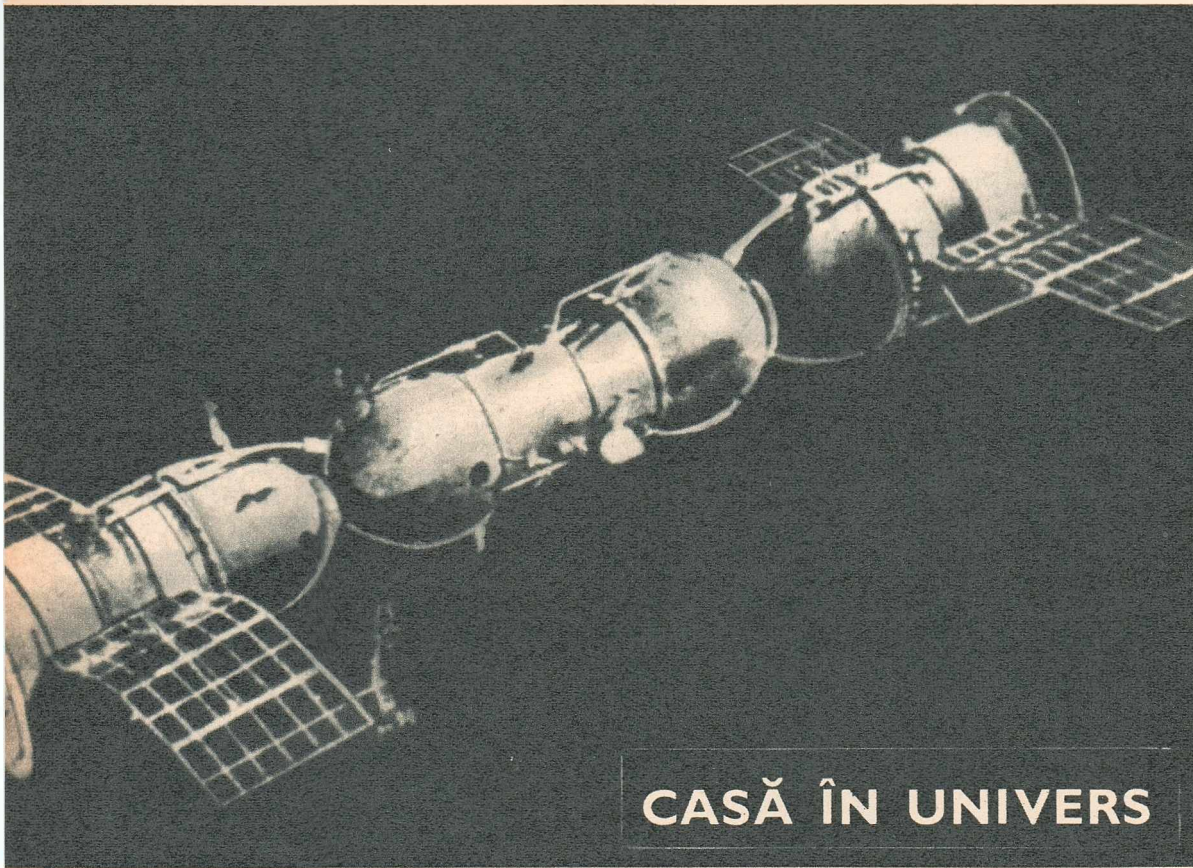
Ca și emisiunile precedente, noua serie va fi tipărită în sistem tifdruc (policromie), formatul 54 x 42 mm și va fi întregită și de apariția a 3 plicuri «Prima zi a emisiunii», cu o obliterare specială.

PICTURI CELEBRE

FILATELIE

ȘAPTE ZILE PE PĂMÎNT ȘI ÎN COSMOS

CASĂ ÎN UNIVERS

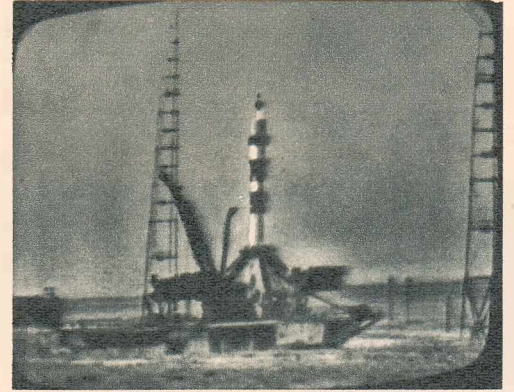
În ultimul număr din revista sovietică «Nedelea» a apărut, sub titlul de mai sus, desenul unei stații orbitale formate din trei nave cuplate. Desenul reprodus aci alături vă permite să judecați despre îndrăzneala concepției tehnice, care justifică pe deplin denumirea dată proiectului: Casă în univers.

În momentul când scriem aceste rânduri trei nave cosmice sovietice, «Soiuz» 6,7 și 8, parcurg cărările, tot mai bătute în ultima vreme, ale spațiului circumterestru. Tentația este mare de a stabili o apropiere între cele două fapte, cu atât mai mult cu cât specialiștii au declarat că zborul originalei «troici» sovietice constituie un nou și important pas în direcția creării de stații de cercetări cosmice, locuite. Zborul celor trei nave fiind încă în curs la data când revista noastră merge la tipar, este prematur a trage concluzii. De altfel comentarii subliniază că impresionanta performanță sovietică urmărește realizarea unui program foarte larg de cercetări în scopul rezolvării unei serii de probleme legate de punerea la punct a unui sistem cosmic pilotat.

A reținut în special atenția informația că în cursul acestui zbor au fost experimentate, în «premieră mondială», diferite procedee de sudare a metalelor în vid și în

Trei nave, șapte cosmonauți, dar o singură echipă, un singur țel. Înainte de temerarul lor salt în Cosmos, iată-i pe cei șapte în «grup terestru»: (de la stînga spre dreapta) Kubasov, Șonin, Eliseev, Șatalov — comandantul întregului grup — Filipcenko, Volkov, Gorbatko.

Doborîrea unui record cosmic: momentul cînd «Soiuz-7» își lua zborul (în fotografie) marca un nou record pe arena cosmică: două nave cu cinci oameni la bord evoluînd concomitent! A fost însă cel mai scurt record cosmic din istorie: doar după cîteva ore o nouă navă sovietică cu oameni la bord avea să brăzdeze magistralele cerului.

În acest desen apărut în revista «Nedelea», concomitent cu zborul «troicii» spațiale sovietice, este reprezentat proiectul unei stații orbitale compuse din trei nave cuplate. Cele două de la extremități sînt înzestrate cu baterii solare și antene și conțin instrumente de cercetare; în cea din mijloc locuiesc cercetătorii. Ferestrele circulare permit efectuarea de observații vizuale; ieșirile în spațiu se efectuează tot din nava din mijloc.

condițiile imponderabilității. Într-un anumit sens, vidul înalt este un mediu ideal pentru sudură. O metodă specială (prin difuzie) permite sudarea unor metale care pot fi cu greu «împreunate» prin tehnicile obișnuite, precum și a unor materiale cu totul diferite: oțelul cu sticla, argintul cu cuarțul etc.; în plus, ea se pretează ușor la automatizare. Dar în condiții pămîntene vidul înalt se obține foarte greu. Costă atât de scump încît fără voie te duce gîndul la butada lui Oscar Wilde despre «valoarea nimicului». În spațiul cosmic însă vidul se găsește... la discreție și pe gratis (nu trecem aci la socoteala costul transportului la «locul de muncă»).

Punerea la punct a unor noi tehnici de sudare în spațiul cosmic prezintă, evident, o importanță deosebită pentru lucrările de montare a marilor spații orbitale ale viitorului. Dar nu numai atât. Multe dintre cunoștințele acumulate de om în periplurile sale cosmice pot fi utilizate cu succes la el acasă, pe bătrîna Terra. Este un aspect asupra căruia insistă în mod semnificativ și comentariile sovietice, care scot în evidență că programul de experiențe prevăzut pentru zborul celor trei nave «Soiuz» va oferi noi date asupra spațiului cosmic din jurul Pămîntului, va contribui la perfecționarea tehnicii cosmice, dar și la folosirea acestora în scopuri economice. Fapt deosebit de important, fiindcă oricîte «case în univers» și-ar construi omul, el va avea — cel puțin în viitorul previzibil — o singură locuință pe care o va socoti realmente a sa: Pămîntul.

L. NIȚESCU

Monedă, politică și națiune

de Silviu BRUCAN

Numele Penelopei a fost invocat deunăzi de un ziar parizian pentru a descrie situația creată în Europa occidentală prin recente măsuri adoptate la Bonn în privința cursului fluctuant al mărcii vest-germane și al impozitului agricol. Creația a mitologiei grecești, Penelopa, credincioasa soție a lui Ulise, a rămas o figură simbolică prin perseverența cu care timp de două decenii urzea ziua o pînă minunată, pe care tot ea o destrăma noaptea. Spre deosebire de al nostru meșter Manole, Penelopa îi amăgea astfel pe pețitori cu promisiunea că va alege un soț dintre ei, în momentul cînd se va fi terminat pînza. Pentru adepții înfocați ai integrării vest-europene (și nu numai pentru aceștia), invocarea simbolică a Penelopei nu pare reconfortantă și cu atât mai puțin încurajatoare.

De fapt piața comună agricolă, la care forurile comunitare au urzit cu atîta trudă și migală aproape zece ani, s-a destrămat — deocamdată pentru doi ani — în urma măsurilor de protecție a monedei și economiei franceze luate de guvernul de la Paris, iar hotărîrea recentă a Bonnului de a institui o taxă asupra importurilor agricole n-a fost decît un corolar al creșterii cursului mărcii vest-germane și o contramăsură la măsura franceză. Oricît ar fi fost de comunitari, integraționiști sau eurocrați — toți opuși liber-schimbistilor lui Caragiale — membrii Consiliului executiv de la Bruxelles au recunoscut că nu poate exista «o lege pentru Fritz și alta pentru Marianne» și, cu aceeași mîhnire cu care aprobaseră măsurile protecționiste franceze, adoptate fără consultarea celorlalți «cinci», au aprobat contramăsurile protecționiste vest-germane, adoptate fără consultarea celorlalți «cinci». Cît privește Statele Unite, ziarele americane sînt pline de speranță că buclucurile «Europei verzi» vor permite exporturilor agricole americane să străpungă mai ușor rețeaua vamală comunitară, care devenise atît de impenetrabilă în ultimii ani. Și la Londra, adepții aderării la Comunitatea economică europeană se bucură la ideea că piața agricolă nu este chiar atît de... comună.

A trebuit să se întîmple toate acestea pentru ca ziarul «Le Monde» să conchidă în editorialul său: «Decizia unilaterală a R.F.G. de a proteja pe agricultorii săi prin taxe asupra importului și subvenții la export legate de mișcarea

mărcii vest-germane a arătat cît de puțin contează angajamentele comunitare atunci cînd sînt în joc interesele naționale». Blasco Ibanez vorbea despre oamenii care nu se conving că soba e caldă pînă cînd nu pun degetul pe ea și se frig.

Adevărul este că lucrurile au mers cum au mers în Piața comună atît timp cît stabilitatea economică și politică — exprimată și în stabilitatea monetară — a «celor șase» le permitea să rezolve divergențele inerente legate de abolirea taxelor vamale prin concesii reciproce care nu afectau «interesele naționale». În fond, concesii acordate Franței pe plan agricol erau menite să compenseze avantajele industriei vest-germane de pe urma abolirii taxelor vamale. Perioada de instabilitate inaugurată de evenimentele franceze din mai 1968 a fost agravată de punctul critic la care ajunsesse dezvoltarea inegală a principalelor țări capitaliste, exprimat atît de pregnant în slăbirea francului francez și întărirea mărcii vest-germane. Hotărîrea Bonnului de a lăsa ca marca să fie cotate potrivit cererii și ofertei a subminat principiul fixității cursurilor, stabilit acum 25 de ani la Bretton Woods, ridicînd astfel o problemă nouă și pentru dolar și pentru lira sterlină. Dar și pentru «cei șase», metoda cursului fluctuant reprezintă o inovație neliniștitoare, deoarece așa cum sublinia ministrul francez de finanțe «existența parităților fixe este indispensabilă pentru funcționarea Pieței comune». Într-adevăr, cum ar mai putea fi stabilite prețuri comunitare unice, dacă nu există parități monetare fixe între membrii comunității? Nu mai vorbim de faptul că incertitudinea cu privire la valoarea monedei devine o piedică în calea comerțului, deoarece tranzacțiile industriale pe termen lung ad nevoie de un minimum de securitate, în primul rînd monetară.

Pe de altă parte, reevaluarea mărcii vest-germane, care pare sigură acum pentru toți observatorii, va crea avantaje celor care exportă pe piața vest-germană și dezavantaje celor care importă din R.F.G. și, implicit, noi probleme comunitare. Noi probleme, pe care presiunea Angliei, pentru a intra în Comunitate, nu le face cu nimic mai simple. Într-un cuvînt, întîlnirea la nivel înalt a «celor șase» proiectată pentru luna noiembrie se anunță — pentru a folosi un termen la modă — controversată.

REPLICĂ LA OFENSIVA PATRONATULUI

În Japonia — prima zăpadă; pe meridianele latino-americane — primăvară generoasă; pe malurile Senei începe să se impună moda de iarnă. Cînd însă referințele se fac la climatul social mulți comentatori politici îmbrățișează ideea că asistăm la primele secvențe ale unei «toamne fierbinți». De pretutindeni — Europa, America Latină, America de Nord sau Asia — sosesc zilnic știri, care înfățișează lupta organizată a unor largi părți de salariați pentru revendicări mai vechi, dar care capătă o acuitate mai mare în condițiile cînd bugetele celor ce muncesc rămîn «înghețate» în comparație cu cotele din ce în ce mai ridicate ale costului vieții. Cauzele imediate ale acestor mișcări sînt multiple și diferă de la o țară la alta. Esența lor este însă aceeași: la ofensiva patronatului împotriva revendicărilor oamenilor muncii se răspunde printr-o contraofensivă a cărei amplitudine crește pe măsură ce cererile întemeiate ale salariaților sînt respinse sau parțial satisfăcute.

Toate ziarele italiene menționau faptul că o dată cu venirea toamnei calmul caracteristic perioadei estivale s-a risipit. În prima săptămîină «fierbinte» au luat parte la mișcările greviste peste cinci milioane de oameni ai muncii. Amploarea luptei revendicative se explică prin faptul că multe probleme arzătoare cu caracter economic și social au rămas nerezolvate în urma crizei guvernamentale prelungite, determinată de sciziunea Partidului socialist și destrămarea coaliției guvernamentale de centru-stînga. În Franța, valul grevist s-a făcut simțit pretutindeni. Marele Paris a fost cuprins de nesfîrșite ambuteiaje, ca urmare a grevelor din sectorul transportului în comun. Caracteristic pen-

tru această «toamnă fierbinte» franceză este faptul că mișcarea grevistă a cuprins o serie de sectoare vitale: căile ferate, navigația aeriană, transporturile auto, întreprinderile de gaz și electricitate, industria cărbunelui. Aici, lupta revendicativă a oamenilor muncii se desfășoară într-un climat determinat de prezentarea și ratificarea în Parlament a planului guvernamental de redresare economică și financiară a țării. Fenomene similare au avut și continuă să aibă loc și în alte țări vest-europene (R.F. a Germaniei, Anglia etc.), unde paturii tot mai largi de salariați își manifestă nemulțumirea față de creșterea prețurilor și de alte fenomene ce ating în prag de iarnă, într-un fel sau altul, bugetul familial.

Dincolo de ocean, pe meridianele Americii Latine, Argentina deține «capul de afiș» prin șirul de greve. Orașele La Plata, Córdoba, Tucumán, dar mai ales Rosario, au fost teatrul unor largi mișcări revendicative: paturile salariate respingînd încercările oficialităților de «stabilizare a economiei» în detrimentul celor cu venituri mici și mijlocii. Apropierea termenului de încheiere a unor noi contracte de muncă în S.U.A. a determinat de asemenea o reactivare a mișcării revendicative, care a cuprins, deocamdată, mase muncitorești din unele orașe ale statelor Michigan, Virginia de Vest, Pennsylvania.

Caracteristica generală ce se degajă din tabloul general al primului val de mișcări greviste de la începutul acestei toamne pare a fi hotărîrea oamenilor muncii din multe țări occidentale de a nu ceda în confruntarea cu patronatul. Lupta se anunță ascuțită, cu momente deseori incandescente.

Aurel DUMITRESCU

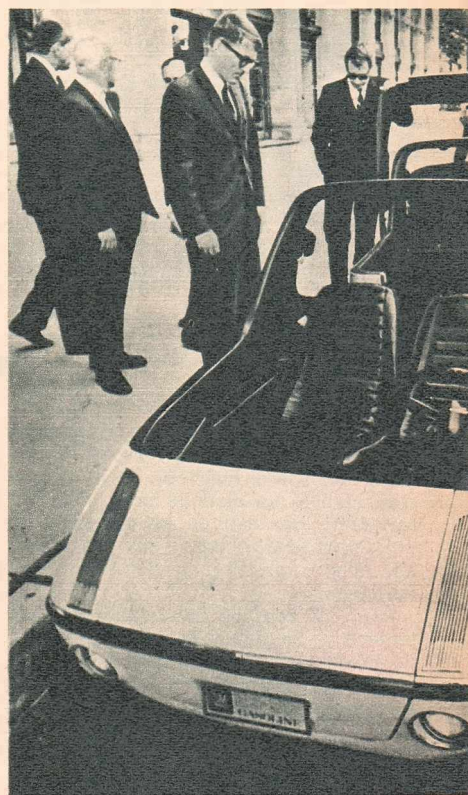
PARIS NOUTĂȚI LA SALONUL AUTOMOBILULUI

Corespondență specială de la Z.Florea

Se pare că nici un alt eveniment de sezon nu-i pasionează pe parizieni mai mult decît marea expoziție a automobilului de la Porte de Versailles. Bucurîndu-se de un tratament preferențial, vizitatorul străin se poate duce direct de la aeroportul Orly la Salonul automobilului cu autobuze speciale ale Air France-ului. Amănunt de loc neglijabil, întrucît mijloacele de transport care duc publicul spre Salon sînt foarte aglomerate, șoselele, neîncăpătoare. În plus, dacă vizitatorul străin vine să-și sature curiozitatea yineri, el este scutit de taxa de intrare (în timp ce pentru francezi taxa este de aproape două ori mai mare decît în restul săptămîinii). În zona Salonului, vizitatorului i se pun la dispoziție cele mai diverse servicii: birouri de informații cu interpreți, restaurante și baruri, oficii poștale și telefonice, agenții de reținere a biletelor pentru tren și avion, spectacole și manifestări sportive, chiar și un centru de distracții, unde copiii pot fi lăsați sub supraveghere cît timp părinții parcurg standurile.

Prin definiție, Salonul cuprinde modelele noi de automobile. Dar nimeni nu a stabilit încă ce înseamnă cu adevărat un model nou: e suficient să aibă numai o înfățișare exterioară schimbată sau trebuie să fie un ansamblu total original? Salonul de anul acesta nu încearcă să dea un răspuns la această întrebare, dar prin diverse noutăți de mare interes ilustrează imensul efort de concepție care se consumă în industria mondială de automobile.

Pătrunzînd în acest sanctuar al automobilisticii — în care sînt reprezentate 930 de firme specializate — dai îndată, la stînga, cu ochii de standul Peugeot, cu un frumos model «304», în culoare caramel, ca principală atracție. Ceva mai departe, în standul uzinelor Renault, automobilul «R-12» se rotește în jurul axei sale, în timp ce din microfon răsună reclama: «Pentru fiecare dintre dv., oricare v-ar fi

Această mașină «512» se numără printre cele 26 tipuri cu care «General Motors» intră în cursa minimașinilor.

zodia, el are o calitate care să vă placă». În zona de expunere a firmelor vest-germane, Mercedesul de 3,5 litri și Opelul CD atrag cu insistență privirile. Ceva mai departe, în fund, pe dreapta, «vedeta» este un Aston Martin DBS Y8, mașină britanică clasică și elegantă, care rulează cu 280 kilometri pe oră. Un Ford adus din

ARHIVA FOTO

ATENTATUL DE LA MARSILIA

La 9 octombrie 1934, la Marsilia, un șef de stat — regele Alexandru I al Iugoslaviei — și un strălucit om politic european — Louis Barthou, ministrul de externe al Franței — cădeau uciși de gloanțele unei puști mitralieră. Atentatul era de fapt opera serviciilor secrete hitleriste. Se puna astfel capăt planului — propus cu șase luni mai înainte de Barthou — de a se încheia un pact de securitate europeană împotriva tendințelor agresive ale Germaniei.

Europa acelor ani a fost, de altfel, teatrul unui întreg șir de atentate: la 17 decembrie 1933 se mai încercase un atentat la viața regelui Alexandru; la 30 decembrie 1933, membri ai organizației fasciste Garda de fier îl împușcaseră în gara Sinaia pe primul ministru român I.Gh. Duca; la 30 iunie 1934 fusese ucis generalul Schleicher, fost cancelar al Germaniei; la 25 iulie 1934 — Dollfuss, cancelarul Austriei, asasinat la Viena. Cu toate acestea, la Marsilia, cei doi oameni de stat au fost primiți fără măsurile de siguranță convenite, plimbați pe străzi într-o mașină deschisă, pe scara căreia teroristul s-a putut urca ușor (în fotografie, scena asasinării) pentru a-și pune planul în aplicare. Intervenția celor câțiva oameni de pază aflați în jurul mașinii s-a dovedit tardivă, ei nereușind decât să aresteze asasinul.

Ion MUNTEANU

(Continuare din pag. 29)

S.U.A. se vrea un sprinter pe distanțe mici, de pildă 400 metri, pe care îi parcurge în 4 secunde. Fiat 128 (menit să înlocuiască cunoscutul Fiat 1100, de vîrstă deja respectabilă) se distinge prin multe îmbunătățiri, dar mai cu seamă printr-un preț foarte scăzut care va provoca, afirmă specialiștii, anumite convulsii pieței vest-europene.

Poate că cea mai remarcabilă noutate tehnică a Salonului este însă sistemul de alimentare prin injecție comandată electronic: un ordinator primește informații asupra condițiilor de funcționare a motorului — viteza de rotație, încălzirea, presiunea atmosferică, temperatura apei de răcire etc. — și calculează automat, în funcție de ele, timpul de deschidere a injectoarelor.

Preocuparea pentru securitatea circulației (în 1968, statisticile oficiale franceze au înregistrat 14 000 morți și 360 000 răniți în accidente rutiere) este de asemenea vizibilă pretutindeni. În străduința de a înzestra automobilul cu un echipament de securitate tot mai complet și mai eficient, avansul cel mai notabil pare să se manifeste în construcția fotoliului șoferului. Imperativele securității schimbă și structura vehiculelor: un interior rigid și zone deformabile în față și în spate pentru amortizarea șocurilor.

ECHIVOC COMUNITAR

Pe măsură ce se apropie data reuniunii la nivel înalt a Pieței comune din noiembrie, tot mai mulți observatori se întreabă: ce perspective are schimbul de vederi dintre șefii de state ai celor șase în contextul actualelor dificultăți comunitare?

Unii comentatori merg pînă acolo încît afirmă că dacă inițiatorii întîlnirii ar fi puși astăzi în situația de a hotărî din nou convocarea întîlnirii, pur și simplu ar anunța că ea nu este oportună din lipsa condițiilor necesare unui rezultat cit de cit pozitiv. Ce a intervenit de fapt între timp? Au intervenit frământările monetare ale principalilor membri; ca urmare, Piața comună agrară este supusă la tot felul de derogări care îi limitează sfera de acțiune doar la țările Beneluxului și Italia; problema candidaturii engleze devine și mai dificilă, atît ca urmare a situației în sectorul agricol, cit și din cauza creșterii opoziției în Anglia față de acceptarea condițiilor comunitare.

Într-un articol publicat în ziarul «Le Figaro», cunoscutul publicist și istoric Raymond Aron scrie că singurul lucru care ar putea scoate Piața comună din

«împasul contradicțiilor de interese» ar fi o inițiativă franceză, dar el consideră o asemenea inițiativă improbabilă.

«În absența unei inițiative spectaculoase improbabile — scrie Aron — cei șase nu vor ajunge decît la compromisuri echivoce între cei care sînt mai mult preocupați să negocieze cu Anglia decît să întărească comunitatea (R.F.G., în special) și cei care, deși nu resping în principiu candidatura engleză, se tem pe bună dreptate că prin includerea Angliei, comunitatea ar deveni în esență o zonă a liberului schimb (Franța, în special)».

Așadar, se prevede doar un acord formal care nu va duce departe. Raymond Aron este de părere că improbabilitatea unei inițiative franceze ar fi determinată de presiunea considerabilă existentă în Franța de a nu schimba elementele capitale ale politicii externe de pînă acum. Dar însuși acest fenomen nu poate fi decît expresia unor interese economice și politice care fac din ideile integraționismului politic și economic un subiect academic incompatibil cu realitățile concrete europene.

Nicolae LUPU

MARCA „FLUCTUANTĂ“

După instalarea noului guvern la Bonn, se așteaptă hotărîrea definitivă privind controversata problemă a revalorizării mărcii, problemă care, în ultima perioadă, a făcut obiectul unor puternice speculații pe piețele monetare occidentale, a fost sursa unor acute confruntări pe plan economic și politic între principalele state capitaliste și între partidele politice în campania electorală din R.F.G. Avînd corpuri electorale diferite, cele două partide politice principale s-au situat pe poziții deosebite: social-democrații cereau revalorizarea, căci, astfel, electoratul lor, format în special din păturile salariale, nu ar mai fi fost amenințat potențial de tendințele inflaționiste antrenate de excedențul balanței comerciale și de plăți vest-germane; creștin-democrații respingeau o asemenea măsură, considerînd că ea duce la «scumpirea» exporturilor, ceea ce i-ar dezavantaja pe marii industriași, ale căror interese sînt apărute de respectivul partid. După cum am avut ocazia să arătăm în aceste pagini (vezi «Flacăra» nr. 35), datorită unui complex de factori, în balanța comercială și de plăți vest-germană s-a conturat în ultimii ani un excedent, care — reprezentînd în fapt o masă de monedă fără acoperire în mărfuri — antrena și antrenează tendințe inflaționiste pe piața internă vest-germană. De aceea, revalorizarea mărcii, în ciuda faptului că ar fi dezavantajat economia vest-germană

pe plan extern (ducînd la reducerea competitivității externe a mărfurilor proprii) apărea ca necesară pe plan intern, întrucît, «scumpind» exporturile și «ieftinînd» importurile (ambele în mod relativ față de valoarea lor exprimată în monedele altor țări, al căror curs valutar ar fi rămas neschimbat), ducea la limitarea excedențului și, deci, a fenomenelor de inflație pe care acesta le genera.

Imediat ce campania electorală a luat sfîrșit — ceea ce a permis găsirea unui compromis între creștin-democrați și social-democrați — a fost adoptată ca formulă tranzitorie introducerea cu caracter temporar a unui curs fluctuant al mărcii. Respectiv, paritatea mărcii urma să fie stabilită pe piață, direct, prin mecanismul cererii și ofertei, fără ca Banca federală să mai intervină în așa fel în acest mecanism încît să determine menținerea cursului mărcii la nivelul oficial față de dolar. Și, cum era sigur că piața va cota marca «la hausse» — ceea ce s-a și întîmplat — se efectua pe plan practic o revalorizare fără a se adopta măsura ca atare; în plus, erau obișnuiți astfel cu ideea revalorizării cei ce o respingeau sau urmau a fi afectați de ea, iar măsura în perspectivă avea să poarte doar semnificația confirmării unei situații de fapt. Se pare că această confirmare va veni imediat după instalarea la Bonn a noului guvern.

Ilie ȘERBĂNESCU

CRONICA DE TREI SECADE

PROPOUNERE

La congresul specialiștilor în opera lui Stendhal, organizat la Tours, au avut loc câteva «escarmouche»-uri cu balzacienii. «Escarmouche» s-ar traduce: ciocniri mîruntă între două armate. Stendhalienii, fanatici cum îi stim, au susținut că Balzac îi datorează idolului lor mult mai multe decît se crede. Profesorul englez Hemmings a dezvăluit că Balzac, pe cînd scria un roman de început, citea foarte atent «Despre dragoste» a lui Stendhal și folosea cunoscuta formulă «a cristalizării sentimentelor». S-au mai adus și alte dovezi cam întepătoare pentru originalitatea d-lui De Balzac. Balzacienii, în minoritate, au încrunțat doar sprîncenele dar «nu au contraatacat», zic ziarurile. Ei au ripostat suplu, gradat, demn, însă foarte insinuant, susținînd că «între cei doi giganti au avut loc întîlniri mult mai numeroase decît se crede», cu toate că dialogul lor a fost aparent întrerupt după scrisoarea prin care Stendhal îi mulțumea lui Balzac pentru celebrul articol în apărarea «Mănăstirii din Parma». Stendhalienii au tăcut, dar e limpede că o

tensiune există. Mie nu-mi plac tensiunile.

Nici măcar «escarmouche»-urile.

Propun, ca om al secolului 20, ca balzacostendhalian convins, să se treacă la tratative serioase, sincere, într-un spirit constructiv. Cine știe ce poate ieși dintr-o «escarmușă»? Și atît ne-ar mai lipsi — un conflict balzacostendhalian!

URLET

...Și acum, melcii aștia ce mama dracului mai vor? Am scris că omizile au ocupat o linie ferată în Iaponia. Că în Italia armata le-a atacat cu napalm, am aflat că toți din Caspica au mușcat cetățeni într-o piață din Baku, am zis de șobolanii care au sărit la pisici în Napoli — foci, omizi șobolani, treacă-meargă, dar și melci, domnule! La Miami, mii de gasteropode, de două ori mai mari decît pumnul, furioase, sălbatiche chiar, devastează case, înghit tot ce li se pare comestibil și distrug ce găsec în cale. Ziaristii afirmă textual că «melcii din Florida sînt conștienți de forța lor» și «autoritățile federale sînt preocupate de atacul lor»... De atacul melcilor? Da, domnule, de atacul melcilor!

Îmi vine să înebunesc. Și înebunit să le urlu cum știu eu: «Porcilor!» Ba nu: «Asasinilor!» Jos balele de pe Florida!...

Radu COSAȘU

din

culisele

burselor

LA TELEFON... DECEDATUL

Unul din acționarii companiei britanice «Lesney Products», specializată în jucării, a avut de curînd o surpriză care era să-i provoace un atac de inimă. Dînd emoționat un telefon la direcția companiei pentru a afla în ce împrejurări murise Jack O'Dell, unul din conducătorii firmei, a primit răspuns chiar din partea... «decedatului»!

Ce se întîmplase?

În ultimii ani, compania «Lesney» a avut o serie de succese deosebite. Modelele prezentate de creatorii ei au dobîndit premiul întîi la cîteva concursuri internaționale și au concurat cu brio pe marile piețe din străinătate. Evident, acțiunile companiei au înregistrat sporuri considerabile, cu mult peste media creșterilor obișnuite. Astfel de sporuri, cum precizează Robert Head, comentator la «Daily Mirror» (Londra), sînt însă «vulnerabile» și deținătorii acțiunilor sînt mai «nervoși» și mai sensibili la tot ce privește societatea de ale cărei interese sînt legați.

De această împrejurare au profitat și cîteva speculanți, buni cunoscători ai culiselor Stock Exchange-ului londonez, care, într-o dimineață, au lansat zvonul că Jack O'Dell, unul din oamenii-cheie ai companiei «Lesney», a decedat subit și că acest fapt va produce perturbări în funcționarea societății. În cîteva ore, ca urmare a ofertei crescute brusc, cotările acțiunilor «Lesney» au scăzut cu opt șilingi. Abia în partea a doua a zilei, după ce s-a aflat că O'Dell trăia, cursul acțiunilor a revenit la normal. Dar între timp speculanții obținuseră cîștiguri importante...

O DEMISIE CU TÎLC

«Allan Wood» are perspective admirabile. Un puternic grup financiar din Germania occidentală este pe cale să cumpere pachetul de acțiuni al companiei. În numele grupului negociază însuși profesorul Ludwig Erhard, fostul cancelar federal, care, sîntei desigur informați, face parte din consiliul de administrație al lui «Bauer International». Iar «Bauer», după cum probabil știți, deține importante acțiuni ale lui «Allan Wood»...

Asemenea destăinuirii — în diferite variante — au fost făcute în ultimul timp în mod confidențial de mai multe persoane cunoscute în lumea Wall Street-ului ca avînd strînse legături cu «Bauer International». Rezultatul s-a văzut curînd: cursul acțiunilor companiei siderurgice «Allan Wood» a început să crească.

Numai că despre aceste «dezvăluiri discrete» a aflat în cele din urmă și... Ludwig Erhard, care a provocat un amplu scandal. După cum a declarat un purtător de cuvînt al său, fostul cancelar nu a fost împuternicit să ducă nici un fel de tratative pentru achiziționarea grupului «Allan Wood» și numele său a fost folosit în mod abuziv de anumite personalități de la «Bauer International», interesate în creșterea cursului acțiunilor lui «Allan Wood». În semn de protest, profesorul Erhard a demisionat din consiliul de administrație al lui «Bauer International».

Dar scandalul nu s-a rezumat la atît. Excancelarul a informat despre această manipulație atît autoritățile bursiere competente americane — pentru a se institui o anchetă — cit și poliția judiciară.

U. VĂLUREANU

carte

● Volumul *Scriseri critice și estetice* de Mihail Dragomirescu. (1868-1942) însumează o amplă și reprezentativă culegere de texte din opera valorosului profesor de estetică, precum a fost autorul „Criticii «științifice» și Eminescu.” Apariția acestui volum e un bine-venit act de justiție literară, deoarece repune în drepturile lui un «unic creator român al unui sistem de estetică nelipsit — în ciuda erorilor — de valori originale», cum, pe bună dreptate, îl definește pe critic Z. Ornea, care, împreună cu Gh. Stroia, a îngrijit publicarea ediției (Editura pentru literatură).

● La Editura politică a apărut *Treptele tinereții* de Petre Niță, lucrare în care se abordează — sociologic și psihologic — multiple și diverse teme referitoare la dezvoltarea tineretului.

● *Dragostele mele* (versuri) de Traian Iancu. În tonalități ce variază de la odă la baladă, poetul, lăsându-se nestingherit în voia sentimentelor, își mărturisese cu căldură «dragostele» sale pentru oamenii și natura țării, pentru trecutul înviforat și viitorul ei de lumină, pentru prezența partidului... (Editura pentru literatură).

● *Statuia* (roman) de Virgiliu Monda. Folosind investigația socială și sondajul psihologic, autorul narează antrenant peripețiile — deopotrivă dramatice și grotesti — iscate de hotărîrea unei văduve de a imortaliza memoria soțului defunct («mare» și «pur») om public din perioada interbelică prin ridicarea unei statui (Editura pentru literatură).

● La Editura științifică a apărut *Dicționar de cuvinte, expresii, citate celebre* de I. Berg (ediția a II-a revizuită și adăugită).

● O nouă carte pentru copii: *Se caută un balaur* de Victor Frunză (Editura tineretului).

● În colecția Biblioteca pentru toți au apărut romanele: *Orașul cu salcîmi* și *Accidentul* de Mihail Sebastian.

cinema

● *Viridiana*. Operă violentă, contradictorie, încărcată de simboluri ce închid în ele pasiunile, obsesiile unui Bunuel care se răfuiește cu mituri și credințe (vezi articolul din pagina 18). Interpreți: Silvia Pinal, Francisco Rabal, Fernando Rey, Margarita Lozano, Victoria Zinny, Têresa Rabal, José Calvo. Filmul a fost distins cu marele premiu Palme d'or la Festivalul de la Cannes 1961.

● *Mai periculoase decît bărbații*. În curînd vom ajunge să cunoaștem toate derivatele stilului james-bondist, să fim la curent cu toate trucurile ultratehnice declanșate de răufăcătorii sau răufăcătoare (ca în cazul de față) și anihilate de un superdetectiv. Filmul lui Ralph Thomas ne dă o mină

Richard Johnson și Sylva Koscina

de ajutor. În distribuție: Richard Johnson, Sylva Koscina, Elke Sommer, Virginia North, Steve Carlson, Nigel Green, Suzanna Leigh.

● *Stelele din Eger*. După romanul lui Geza Gardonyi, cunoscutul cineast maghiar Zoltan Varkonyi a realizat un film istoric de ample dimensiuni, cu câteva zone de interes psihologic bine marcate. În rolurile principale: Imre Sinkovits, Istvan Kovacs, Vera Venczel, Eva Ruttkai, Zoltan Latinovits, Peter Benkő, Ferenc Bessenyei.

● Mari actori pe ecranele noastre: Simone Signoret, Vivien Leigh, Oskar Werner, Lee Marvin (Corabia nebunilor), James Dean, Julie Harris (La est de Eden), Vittorio Gassman (Tigrul), Emmanuèle Béatrice (Riscurile meseriei), Peter O'Toole (Noaptea generalilor), Rex Harrison, Audrey Hepburn (My Fair Lady).

● Nu pierdeți aceste filme: *Călugăria și comisarul*, *Viata lui Mathus*, *Micii luptători*.

● Alain Delon și Jean-Paul Belmondo vor apărea pentru prima dată împreună, pe ecran, în filmul de aventuri al lui Jacques Derray «Borsalino».

disc

● «Concurenții de peste hotare prezintă muzică ușoară românească», este un titlu destul de atrăgător... Nădăjduim că vă amintiți cum cîntau Frida Boccaro, Jacques Hustin, Jacqueline Midinette, Hanja Pazeltova, Maia Rozova. Dacă nu, nu! Si-atunci, ascultați-i pe disc. Veți recunoaște în «Amore ciao», «Oh, serje, serje», «Che belo è», «No tears», «The rain was singing» sau «Quand à mon âge», numai cîntece... de-ale de-ale noastre! În orice caz, două festivaluri — 1968 și 1969 — pe-un singur disc, nu-i puțin lucru! (EDE-0437).

● S-a mai pomenit de naiul fermecat al lui Gheorghe Zamfir, și-am mai vorbit și noi în rîndurile acestei cronicete. Iată — sub forma unui nou disc — un alt prilej de-a ne desfața ascultînd străvechea trișcă a lui Pan. Cităm doar cîteva din cîntecele înregistrate: «Cîntecul lui Iancu Jianu», «Cîmpulung, oraș de munte», «Balada lui Costea Păcuraru», «Rus-tumul de la Lișteava» și nelipsita «Ciocîrlie». Pentru raspîndirea în străinătate, discul a fost intitulat: «Rencontre avec la Roumanie». Și nu-i rău ales titlul acesta, dat fiind că din brazdele discului răsună într-adevăr cîteva milenii de cîntec românesc (St-EPE-0433).

● Vreți să vorbiți englezește c-un accent impecabil? Ascultați discul realizat de Electrecord împreună cu Editura didactică. Este destinat elevilor din clasa a V-a, dar n-are a face! Folosește oricui vrea să învețe nu numai să vorbească ci și să cînte în englezește (EXE-0441).

muzică

● Cu prilejul Zilei Națiunilor Unite, Orchestra simfonică a RTV dă un concert extraordinar al cărui program este astfel alcătuit: *Rapsodia română nr. 1* de George Enescu; *Suita I din baletul «Întoarcerea din adîncuri»* de Mihail Jora; *baletul «Petrușka»* de Igor Stravinski. Dirijează Iosif Conta (24 octombrie).

● Wagner, Ceikovski, Enescu și un solist cu înalte însușiri artistice, iată principalele date ale concertului săptămînal al Filarmonicii. Sub bagheta lui Mihail Brediceanu, prima noastră orchestră simfonică va interpreta: Preludiile la actele I și III din opera «Lohengrin» de Richard Wagner; Concertul pentru vioară și orchestră (Re major) de P.I. Ceaikovski — solist ilustrul violonist francez Christian Ferras; Simfonia I (Mi bemol major)

Ștefan Ruha

de George Enescu (25/26 octombrie, Ateneu).

● La 20 octombrie, în Sala mică a Palatului, putem asculta recitalul de orgă al lui Helmut Plattner, cu trei lucrări din antologia scrierilor pentru orgă: Preludiu și Fugă în Sol major de Nikolaus Bruhns; Partita nr. 3 (Sol minor) de J.S. Bach; ciclul intitulat «9 Meditații» de Olivier Messiaen.

● Muzica de cameră mai este prezentă în această săptămînă cu o «Seară de cvartete» oferită de Cvartetul Filarmonicii din Cluj: Ștefan Ruha — vioara I, Vasile Horvath — vioara II, Vasile Filip — violă, Iacob Dula — violoncel. Ascultăm Haydn, Enescu, Brahms (22 octombrie, Sala mică a Palatului).

teatru

● Alizuna — spectacol debut: actrița Tina Ionescu apare pe scena Teatrului Național în calitate de autoare a unui poem-feeerie, inspirat din tezaurul basmelor populare, cu momente de autentică emoție poetică. Realizat de George Teodorescu în decorurile Elenei Pătrășcanu-Veakis, spectacolul alternează între culoarea legendei și o tentă realistă, oferind spectatorului în primul rînd ipostaza unei creații deosebite: Silvia Popovici. Reținem progresul tînarului Ovidiu Moldovan, schița lui Alexandru Matei, șarja uneori exagerată a lui C. Rauțki.

● *Comedia zorilor* de Mircea Ștefănescu, sau tinerețea unui text însumînd cîteva decenii. Aventura liric-săgalnică a patru tineri, în stilul caracteristic cunoscutului autor, a fost transcrisă pe scena Teatrului Giulești în formele spectacolelor moderne de mișcare și expresie scenică abundentă (regia Eugenia Ionescu). Alături de grația Elenei Cernat, îi reținem parțial pe Dan Tufaru, Jorj Voicu, Mihai Butnaru.

● *Manevrele de Deak Tamas* la Teatrul «Ion Vasilescu» — comedie satirică, folosind metafora vehementă împotriva violenței războinice. Regia spectacolului, semnată de Iannis Veakis, desenează tipuri și caractere în «apă tare», trebuind reliefate compoziții actoricești semnate de Marieta Luca, D. Răschitor, Cornel Gîrbea, Mihai Stan și în mod deosebit Sorin Gheorghiu și Stelian Cremeniuc.

● Continuă, din păcate într-un anonimat neplăcut, Festivalul național al teatrelor dramatice. În faza de la Timișoara un critic de specialitate, Nicoleta Toia, a semnat spectacolul unei piese a regretatului Radu Stanca — *Oedip salvat* — printr-un foarte interesant și promițător debut regizoral.

plastică

● Ion Gheorghiu își continuă imperturbabil călătoriile în lumile miraculoase ale formelor, construindu-și cu consecvență un stil, care își avea sorginta cîndva în pictura pe sticlă, dar care acum e mai degrabă o pasionantă și desigur fecundă aventură în imperiile peisajului imaginar, unde

numai culoarea e stăpînă și fecundă de imaginația (Apollo).

● Pe ecrane monocrome Vincentiu Grigorescu creează într-un mod foarte personal mici momente de natură, care poate sînt mai degrabă proiecțiile cerebrale ale unor visuri despre fluturi și flori. Dacă fluturii se supun unor geometrii elaborate, florile sînt adeseori incendii cromatice, flăcări de petale care ard pe pinză, dezlănțuite și seducătoare (Apollo).

● Din mici suprafețe de culoare Vasile Grigore creează o arhitectură poetică în care totul este redus la metaforă. Comparativ cu ultima expoziție, cromatica de astă dată a pierdut din sonoritățile obișnuite, iar imaginea tinde tot mai mult să fie un joc al formelor (Apollo).

● Cu cele cinci compoziții pe care le expune, Mircea Ionescu recrează epigonic drumurile picturii cestuale ale unui Mathieu, în care efuziunile și spontaneitățile caligrafice sînt desigur prelungiri vizibile ale unor emoții interioare, pe care spectatorul este chemat să le recepteze (Apollo).

● Cel mai dantesc dintre graficienii români, Tiberiu Nicorescu, expune desen în acuarelă. Părăsind de astă dată vizibilul terifiant, artistul navighează în spații insolite, realizate cu rafinament (Apollo).

● De-a lungul unei jumătăți de secol bancherul american Robert Lehmann a realizat una dintre cele mai faimoase colecții de artă din S.U.A. care însumează 2 000 de picturi și desene, printre care și cîteva tablouri de Botticelli, Rembrandt și numeroase lucrări de Renoir, Van Gogh, Gauguin, Matisse, Picasso etc. După moartea lui Lehmann (1968), această uriașă colecție a fost donată muzeului Metropolitan din New York.

televiziune

Săptămîna după săptămîna așteptăm revirimentul în structurarea emisiunilor televizate. După cum se poate ușor observa, revirimentul nu și-a anunțat încă sosirea.

Ce se poate reține totuși din programul săptămîinii viitoare?

DUMINICĂ 19 OCTOMBRIE: Un film cu trei stele: «Călărețul singuratic», adică o replică western a lui Don Quijote. Cavalerul fără prihană este Kirk Douglas (20.15) ● Gică Petrescu, o apariție oricînd plăcută, într-un Turneu muzical (22.10) ● Pe programul 2, un Medalion muzical — omagiu lui George Georgescu (22.00).

LUNI 20 OCTOMBRIE: Studioul tineretului face o interesantă și de extremă actualitate anchetă în cercul unor tineri specialiști, recent repartizați într-un județ în plină dezvoltare (18.20) ● Steaua fără nume. Apropo de «accidentul» întîmplat primei concurente a ultimei ediții: ce-ar fi ca organizatorii populare emisiuni să renunțe la niște «teste» care nu nu-

mai că nu testează nimic, dar mai și expun ridicolului întreaga emisiune? (21.05).

MĂRTI 21 OCTOMBRIE: Filmul «Pantofla Cenușăreii», comedie lirică semnată de Jean Georgescu, veteran al cinematografiei românești (20.15).

MIERCURI 22 OCTOMBRIE: Dintre emisiunile folclorice ale săptămîinii o reținem pe cea intitulată *Naiul românesc* care se bucură de participarea a trei ași în materie: Damian Luca, Gheorghe Zamfir, Stanciu Simion (18.45) ● *Transmisie sportivă* de la Moscova: repriza a II-a a meciului de fotbal U.R.S.S.-Irlanda de Nord, în preliminariile C.M. (19.30) ● Jean Marais în «Ruy Blas», drama lui Victor Hugo în viziunea cinematografică a lui Jean Cocteau (20.15).

JOI 23 OCTOMBRIE: Lola Bobescu și formația de coarde «Eugène Ysaye» (Belgia) (20.30) ● Măcar pentru titlu («Străinul fatal») și tot merită semnalat noul episod al serialului «Războinătorii» (21.25).

VINERI 24 OCTOMBRIE: Continuîndu-și investigațiile în lumea atomului, Teleuniversitatea programează — sub titlul «Micro-lumea» — o prezentare, pe înțeleșul tuturor, al acceleratoarelor de mare energie (18.25).

SIMBĂTĂ 25 OCTOMBRIE: Pe programul 2, recitalul mezzosopranei Marta Kessler și al sopranei constantene Aida Abagiev (20.55).

Damian Luca

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON pentru concursul Pronosport nr. 42, etapa din 19 octombrie 1969

I. Electroputere-Metalul Hd.	1
II. Chimia Sv.-Polit.	1
III. Poiana-Metalul Buc.	x
IV. Dunărea-Sportul Stud.	1
V. Minerul B.M.-C.S.M. Sibiu	x
VI. Olimpia S.M.-Ripensia	1
VII. Bologna-Bari	1
VIII. Brescia-Verona	1
IX. Cagliari-Inter	1
X. Lanerossi-Juventus	x
XI. Lazio-Fiorentina	x
XII. Sampdoria-Napoli	x
XIII. Torino-Palermo	1

CE PĂRERE AVEȚI?

Potrivit unui obicei statornic în anii din urmă, revista noastră vrea să vă aște părearea:

- Care sînt cei mai buni actori români și străini ai anului?
- Care sînt cele mai bune filme pe care le-ați văzut în 1969?

Răspunsurile — care vor fi trimise pe adresa redacției pînă la data de 1 decembrie 1969, cu mențiunea pe plic: Pentru ancheta «Flacării» — trebuie să cuprindă opiniile dv. cu privire la:

1. Cel mai bun actor român de film văzut în 1969.
2. Cea mai bună actriță româncă de film văzută în 1969.
3. Cel mai bun actor străin de film văzut în 1969.
4. Cea mai bună actriță străină de film văzută în 1969.
5. Cel mai bun film românesc văzut în 1969.
6. Cel mai bun film străin văzut în 1969.
7. Cel mai bun actor român de teatru văzut în 1969.
8. Cea mai bună actriță româncă de teatru văzută în 1969.
9. Cel mai bun cîntăreț român de muzică ușoară ascultat în 1969.
10. Cea mai bună interpretă româncă de muzică ușoară ascultată în 1969.

FLACĂRA-ALBUM

Cântăreața iugoslavă **TEREZA KE-SOVJA**, care și-a câștigat pe drept cuvânt o faimă internațională ca interpretă de muzică ușoară, va fi din nou prezentă pe scenele noastre.

Fotografie de S. STEINER

